

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1992

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
181

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2093

Διαρθρωμίσεις στην έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Στις διατάξεις του ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α'), όπως ισχύουν, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις:

1. Ο αριθμός 1 από την παράγραφο 1 του άρθρου 1 διαγράφεται, η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου καταργείται και το άρθρο 2 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 2

Αντικείμενο του φόρου

1. Αντικείμενο του φόρου είναι:

α) η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτήν την ιδιότητα,

β) η εισαγωγή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας,

γ) η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος ενεργεί με αυτήν την ιδιότητα ή από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, όταν ο πωλητής είναι υποκείμενος στο φόρο εγκαταστημένος σε άλλο κράτος-μέλος, ενεργεί με αυτήν την ιδιότητα και δεν απαλλάσσεται από το φόρο λόγω ύψους πραγματοποιηθέντος ετήσιου κύκλου εργασιών, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του, ούτε υπάγεται στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 11.

Ειδικά, η ενδοκοινοτική απόκτηση καινούργιων μεταφορικών μέσων υπάγεται στο φόρο, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εγκαταστημένου στο εσωτερικό της χώρας προσώπου.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται:

α) ως "εσωτερικό της χώρας", η ελληνική επικράτεια, εκτός της περιοχής του Αγίου Όρους,

β) ως "έδαφος της Κοινότητας" και ως "τρίτο έδαφος", όπως αυτά καθορίζονται στο Παράρτημα II του παρόντος."

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Στο φόρο υπόκειται:

α) κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής,

β) κάθε πρόσωπο, το οποίο πραγματοποιεί περιστασιακά παράδοση ενός καινούριου μεταφορικού μέσου, το οποίο αποστέλλεται ή μεταφέρεται προς άλλο κράτος-μέλος."

3. Η περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 5 αντικαθίσταται ως εξής:

β) η εκτέλεση εργασιών παραγωγής, κατασκευής, συναρμολόγησης κινητών αγαθών, με σύμβαση μίσθωσης έργου, από υλικά και αντικείμενα, που παραδίδονται από τον εργοδότη στον εργολάβο για το σκοπό αυτόν, ανεξάρτητα αν ο εργολάβος χρησιμοποιεί και δικά του υλικά.

Η διάταξη αυτή ισχύει και στην περίπτωση που ο εργοδότης είναι υποκείμενος στο φόρο εγκαταστημένος σε άλλο κράτος-μέλος, εφόσον τα υλικά και αντικείμενα αποστέλλονται από το κράτος αυτό και τα αγαθά που παράγονται ή κατασκευάζονται ή συναρμολογούνται από τον εργολάβο μεταφέρονται ή αποστέλλονται στον εργοδότη στο κράτος-μέλος όπου αυτός είναι εγκαταστημένος."

4. Στο άρθρο 7 προστίθεται νέα παράγραφος 3 ως εξής και η παράγραφος 3 αριθμείται ως παράγραφος 4:

"3. Θεωρείται επίσης ως παράδοση αγαθών η μεταφορά από έναν υποκείμενο στο φόρο αγαθών της επιχείρησής του προς ένα άλλο κράτος-μέλος.

Θεωρείται ως μεταφερόμενο προς ένα άλλο κράτος-μέλος κάθε ενσώματο αγαθό που αποστέλλεται ή μεταφέρεται, εκτός του εσωτερικού της χώρας, αλλά εντός της Κοινότητας, από τον υποκείμενο στο φόρο στο εσωτερικό της χώρας ή από άλλον που ενεργεί για λογαριασμό του, για τις ανάγκες της επιχείρησής του, εκτός αν τα αγαθά αυτά

προορίζονται για την πραγματοποίηση μιας από τις ακόλουθες πράξεις:

α) παράδοση αγαθού που πραγματοποιείται από τον υποκείμενο στο φόρο εντός του κράτους-μέλους άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 και των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 11,

β) παράδοση αγαθού που πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας από τον υποκείμενο στο φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 20, 22 και 22α,

γ) πραγματοποίηση εργασίας φασόν στο κράτος-μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς του αγαθού και αποστολή του έτοιμου αγαθού στον υποκείμενο στο φόρο που είναι εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας,

δ) παροχή στον υποκείμενο στο φόρο υπηρεσιών, που έχουν ως αντικείμενο εργασίες οι οποίες αφορούν αυτό το αγαθό και πραγματοποιούνται υλικά στο κράτος-μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς του αγαθού,

ε) προσωρινή χρησιμοποίηση του αγαθού στο έδαφος του κράτους-μέλους άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς για τις ανάγκες παροχής υπηρεσιών, οι οποίες πραγματοποιούνται από τον υποκείμενο στο φόρο που είναι εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας,

στ) προσωρινή χρησιμοποίηση του αγαθού, για περίοδο μέχρι 24 μήνες στο έδαφος άλλου κράτους-μέλους, εντός του οποίου η εισαγωγή του ίδιου αυτού αγαθού από τρίτη χώρα, με σκοπό την προσωρινή χρησιμοποίησή του, θα υπαγόταν στο καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς."

5. Το άρθρο 10 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 10

Εισαγωγή αγαθών

1. Ως εισαγωγή αγαθών, κατά την έννοια του άρθρου 2, θεωρείται:

α) η είσοδος στο εσωτερικό της χώρας αγαθών που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των άρθρων 9 και 10 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ή προκειμένου για αγαθά υπαγόμενα στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, που δεν βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία,

β) η είσοδος στο εσωτερικό της χώρας αγαθών προερχόμενων από τρίτες χώρες, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην περίπτωση α'.

2. Η εισαγωγή αγαθών πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον τα αγαθά βρίσκονται στο εσωτερικό της χώρας κατά το χρόνο της εισόδου των στο εσωτερικό της Κοινότητας.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, αν τα αγαθά, που εμπίπτουν στην περίπτωση α' της παραγράφου 1, έχουν υπαχθεί από τη στιγμή της εισόδου των στο εσωτερικό της Κοινότητας σε ένα από τα καθεστώτα, που αναφέρονται στα εδάφια αα' και ββ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 21, σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή σε καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, η εισαγωγή των αγαθών αυτών πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον τα αγαθά αυτά εξέρχονται από τα καθεστώτα αυτά στο εσωτερικό της χώρας.

Επίσης, αν αγαθά, που εμπίπτουν στην περίπτωση β' της παραγράφου 1, έχουν τεθεί από το χρόνο της εισόδου των

στο εσωτερικό της Κοινότητας σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με απαλλαγή από το Φ.Π.Α. ή στη διαδικασία της εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης, που προβλέπεται στο άρθρο 55α, η εισαγωγή των αγαθών αυτών πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον τα αγαθά εξέρχονται από τα καθεστώτα αυτά στο εσωτερικό της χώρας."

6. Μετά το άρθρο 10 προστίθενται δύο νέα άρθρα 10α και 10β ως εξής:

Άρθρο 10α

Ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών

1. Ενδοκοινοτική απόκτηση, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται η απόκτηση της εξουσίας να διαθέτει κάποιος ως κύριος ενσώματα κινητά αγαθά, που αποστέλλονται ή μεταφέρονται στον αποκτώντα από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, στο εσωτερικό της χώρας από άλλο κράτος-μέλος, από το οποίο αναχώρησε η αποστολή ή η μεταφορά του αγαθού.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, δεν θεωρείται ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών η κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται:

α) από υποκείμενο στο φόρο που υπάγεται στο ειδικό καθεστώς των αγροτών του άρθρου 33,

β) από υποκείμενο στο φόρο που πραγματοποιεί μόνο παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών, που δεν του παρέχουν κανένα δικαίωμα έκπτωσης και

γ) από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, εφόσον το ύψος των συναλλαγών αυτών, χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας, που οφείλεται στο κράτος-μέλος της αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς, δεν υπερβαίνει κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο το ποσό των 2.500.000 δρχ. και κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν προκειμένου για καινούρια μεταφορικά μέσα και προϊόντα που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

Τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου αυτής μπορούν να επιλέγουν τη φορολόγησή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1. Η επιλογή αυτή γίνεται με δήλωση, η οποία υποβάλλεται μέχρι τη 10η Ιανουαρίου του έτους επιλογής και ισχύει τουλάχιστον για δύο διαχειριστικές περιόδους.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου:

α) ως "προϊόντα υπαγόμενα σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης" θεωρούνται τα ορυκτέλαια, το οινόπνευμα και τα αλκοολούχα ποτά και τα βιομηχανοποιημένα καπνά, όπως αυτά ορίζονται από τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις,

β) θεωρούνται ως "μεταφορικά μέσα", τα σκάφη μήκους άνω των 7,5 μέτρων, τα αεροσκάφη των οποίων το συνολικό βάρος κατά την απογείωση υπερβαίνει τα 1.550 χιλιόγραμμα και τα χερσαία οχήματα με κινητήρα κυβισμού άνω των 48 κυβικών εκατοστών ή ισχύος άνω των 7,2 kW, τα οποία προορίζονται για τη μεταφορά προσώπων ή εμπορευμάτων, με εξαίρεση τα σκάφη και τα αεροσκάφη που αναφέρονται στο άρθρο 22,

γ) δεν θεωρούνται ως "καινούργια", τα μεταφορικά μέσα που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση β', όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες δύο προϋποθέσεις:

αα) η παράδοση έχει πραγματοποιηθεί μετά την πάροδο τριών μηνών από την ημερομηνία της πρώτης θέσης σε κυκλοφορία,

ββ) το μεταφορικό μέσο έχει διανύσει περισσότερα από 3.000 χιλιόμετρα, αν πρόκειται για χερσαίο όχημα, έχει πραγματοποιήσει άνω των 100 ωρών πλεύσης, αν πρόκειται για σκάφος και άνω των 40 ωρών πτήσης, αν πρόκειται για αεροσκάφος.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 10β

Πράξεις θεωρούμενες ως ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών

Θεωρείται ως ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2:

α) η παραλαβή αγαθού στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο για τις ανάγκες της επιχείρησής του, το οποίο αποστέλλεται ή μεταφέρεται από τον ίδιο ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του, από ένα άλλο κράτος-μέλος εντός του οποίου έχει παραχθεί, εξορυχθεί, μεταποιηθεί, αγορασθεί, αποκτηθεί ή έχει εισαχθεί σ' αυτό το κράτος-μέλος από τον ίδιο, στα πλαίσια της επιχείρησής του,

β) η παραλαβή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας από νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στο φόρο, τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται από το ίδιο πρόσωπο από άλλο κράτος-μέλος, στο οποίο είχαν εισαχθεί από το πρόσωπο αυτό.

7. Το άρθρο 11 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 11

Τόπος παράδοσης αγαθών

1. Η παράδοση αγαθών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης τα αγαθά βρίσκονται:

α) στο εσωτερικό της χώρας,

β) πάνω σε πλοίο, αεροπλάνο ή τραίνο, κατά τη διάρκεια μεταφοράς με τόπο αναχώρησης το εσωτερικό της χώρας και τόπο άφιξης άλλο κράτος-μέλος της Κοινότητας.

2. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, ως τόπος παράδοσης θεωρείται ο τόπος όπου γίνεται η εγκατάσταση ή η συναρμολόγηση.

3. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών πριν από την εξαγωγή τους στο εσωτερικό της χώρας, ως τόπος παράδοσης θεωρείται το εσωτερικό της χώρας, εφόσον αυτό είναι και ο τόπος του τελικού προορισμού τους.

4. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω διατάξεων, η παράδοση αγαθών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον πρόκειται για αγαθά, τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον προμηθευτή ή από άλλον που ενεργεί για λογαριασμό του από άλλο κράτος-μέλος στο εσωτερικό της χώρας και πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) η παράδοση των αγαθών γίνεται προς υποκείμενο στο φόρο ή προς νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στο φόρο, που καλύπτονται από την παρέκκλιση της παραγράφου 2 του άρθρου 10α ή προς οποιοδήποτε άλλο μη υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο και

β) δεν πρόκειται για καινούρια μεταφορικά μέσα, ούτε για αγαθά, που παραδίδονται μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, από τον προ-

μηθευτή ή για λογαριασμό του.

Εν τούτοις, οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή προκειμένου για παραδόσεις αγαθών που δεν υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, εφόσον το ύψος των συναλλαγών, χωρίς Φ.Π.Α., που πραγματοποιούνται από τον προμηθευτή προς το εσωτερικό της χώρας δεν υπερβαίνει κατά τη διάρκεια της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου το ποσό των δραχμών 8.200.000 και κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό.

5. Κατά παρέκκλιση από την περίπτωση α' της παραγράφου 1 και την παράγραφο 2, η παράδοση αγαθών δεν θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας στην περίπτωση που τα αγαθά αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον πωλητή ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του, από το εσωτερικό της χώρας σε άλλο κράτος-μέλος και πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) η παράδοση των αγαθών γίνεται προς υποκείμενο στο φόρο ή προς νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στο φόρο, τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για τη φορολόγηση της παράδοσης αυτής ως ενδοκοινοτικής απόκτησης στη χώρα τους ή προς οποιοδήποτε άλλο μη υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο εγκαταστημένο σε άλλο κράτος-μέλος και

β) δεν πρόκειται για καινούρια μεταφορικά μέσα, ούτε για αγαθά που παραδίδονται μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, από τον προμηθευτή ή για λογαριασμό του.

Εν τούτοις, οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή προκειμένου για παραδόσεις αγαθών που δεν υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, εφόσον το ύψος των συναλλαγών, χωρίς Φ.Π.Α., που πραγματοποιούνται προς το αυτό κράτος-μέλος, δεν υπερβαίνει κατά τη διάρκεια της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου το ποσό των δραχμών 23.400.000 και κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό.

Το όριο αυτό περιορίζεται στο ποσό των δραχμών 8.200.000 προκειμένου για παραδόσεις αγαθών προς τα κράτη-μέλη που εφαρμόζουν το όριο αυτό.

Οι υποκείμενοι στο φόρο, που υπάγονται στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, μπορούν να επιλέγουν την υπαγωγή των πράξεών τους στις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου. Η επιλογή αυτή γίνεται με δήλωση, η οποία υποβάλλεται μέχρι τις 10 Ιανουαρίου του έτους επιλογής και ισχύει υποχρεωτικά για δύο τουλάχιστο διαχειριστικές περιόδους.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και στην περίπτωση κατά την οποία τα αποστέλλόμενα ή μεταφερόμενα αγαθά εισάγονται από τον προμηθευτή σε κράτος-μέλος διαφορετικό από το κράτος-μέλος άφιξης της απόστολής ή της μεταφοράς προς τον αγοραστή.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

8. Η περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 αντικαθίσταται ως εξής:

β) υπηρεσίες μεταφοράς, εφόσον εκτελούνται στο εσωτερικό της χώρας και προκειμένου για μεταφορές, με τόπο αναχώρησης της μεταφοράς το εσωτερικό της χώρας και τόπο άφιξης έδαφος εκτός της Κοινότητας ή αντίστροφα, για το διανυόμενο στο εσωτερικό της χώρας τμήμα της ολικής διαδρομής.

9. Μετά την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 προστίθεται νέα περίπτωση γ' ως εξής και η περίπτωση γ' γίνεται δ':

γ) υπηρεσίες ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών, καθώς και υπηρεσίες μεσολάβησης για την πραγματοποίηση αυτών των υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται από πρόσωπα που ενεργούν στο όνομά τους και για λογαριασμό άλλων προσώπων, εφόσον ο τόπος αναχώρησης της μεταφοράς βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας και ο τόπος άφιξης της μεταφοράς βρίσκεται σε άλλο κράτος-μέλος."

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται:

αα) "ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών", κάθε μεταφορά αγαθών της οποίας ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος άφιξης βρίσκονται στο εσωτερικό δύο διαφορετικών κρατών-μελών,

ββ) "τόπος αναχώρησης", ο τόπος όπου αρχίζει πραγματικά η μεταφορά των αγαθών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματοποιούμενες διαδρομές προς τον τόπο όπου βρίσκονται τα αγαθά,

γγ) "τόπος άφιξης", ο τόπος όπου περατώνεται πραγματικά η μεταφορά των αγαθών."

10. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 γίνεται ε' και αντικαθίσταται ως εξής:

ε) υπηρεσίες μίσθωσης μεταφορικών μέσων, εφόσον ο εκμισθωτής είναι εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας και ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό σ' αυτό ή σε άλλο κράτος-μέλος της Κοινότητας ή εφόσον ο εκμισθωτής είναι εγκαταστημένος σε κράτος εκτός της Κοινότητας και ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό στο εσωτερικό της χώρας."

11. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 γίνεται στ' και προστίθεται νέα περίπτωση ζ' ως εξής:

ζ) με την επιφύλαξη της παραπάνω περίπτωσης γ', παροχή υπηρεσιών από μεσάζοντες, οι οποίοι ενεργούν στο όνομά τους και για λογαριασμό άλλων προσώπων για την πραγματοποίηση πράξεων, οι οποίες εκτελούνται υλικά στο εσωτερικό της χώρας."

12. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 12 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Επίσης, κατ' εξαίρεση, ο τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ότι βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας στις παρακάτω περιπτώσεις υπηρεσιών, εφόσον παρέχονται από πρόσωπα εγκαταστημένα σε άλλο κράτος-μέλος σε υποκείμενους στο φόρο, οι οποίοι έχουν στο εσωτερικό της χώρας την έδρα της οικονομικής τους δραστηριότητας ή τη μόνιμη εγκατάστασή τους ή την κατοικία, ή τη συνήθη διαμονή τους ή, εφόσον παρέχονται από πρόσωπα εγκαταστημένα εκτός της Κοινότητας, σε οποιοδήποτε λήπτη εγκαταστημένο στο εσωτερικό της χώρας:"

13. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 12 προστίθεται νέα παράγραφος 4 ως εξής:

"4. Επίσης, κατ' εξαίρεση, ο τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ότι βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας στις παρακάτω περιπτώσεις υπηρεσιών, εφόσον παρέχονται προς λήπτη υποκείμενο στο φόρο εγκαταστημένο στο εσωτερικό της χώρας:

α) ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών, της οποίας ο τόπος αναχώρησης βρίσκεται σε άλλο κράτος-μέλος και ο τόπος άφιξης βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και

παροχή υπηρεσιών από πρόσωπα που μεσολαβούν ενεργώντας στο όνομά τους και για λογαριασμό άλλων προσώπων, για την πραγματοποίηση των πράξεων αυτών,

β) εργασίες παρεπόμενες της ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών, που εκτελούνται υλικά σε άλλο κράτος-μέλος, καθώς και παροχή υπηρεσιών από πρόσωπα που μεσολαβούν ενεργώντας στο όνομά τους και για λογαριασμό άλλων προσώπων, για την πραγματοποίηση των πράξεων αυτών,

γ) παροχή υπηρεσιών από πρόσωπα που ενεργούν στο όνομά τους και για λογαριασμό άλλων προσώπων, που μεσολαβούν για την πραγματοποίηση πράξεων που δεν περιλαμβάνονται στο προηγούμενο εδάφιο, ούτε στην παράγραφο 3, οι οποίες εκτελούνται υλικά σε άλλο κράτος-μέλος."

14. Η παράγραφος 4 του άρθρου 12 αριθμείται ως 5 και αντικαθίσταται ως εξής:

"5. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1, ο τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ότι βρίσκεται εκτός του εσωτερικού της χώρας, όταν ο εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας παρέχει:

α) υπηρεσίες της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, για ακίνητο που βρίσκεται εκτός του εσωτερικού της χώρας,

β) υπηρεσίες της περίπτωσης β' της παραγράφου 2, που εκτελούνται εκτός του εσωτερικού της χώρας,

γ) υπηρεσίες της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2, εφόσον πρόκειται για μεταφορά με τόπο αναχώρησης άλλο κράτος-μέλος και τόπο άφιξης το εσωτερικό της χώρας,

δ) υπηρεσίες της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2, που αφορούν σε αγαθά, τα οποία εξάγονται ή αποστέλλονται σε άλλο κράτος-μέλος,

ε) υπηρεσίες της περίπτωσης ε' της παραγράφου 2, εφόσον ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό σε χώρα εκτός της Κοινότητας,

στ) υπηρεσίες της περίπτωσης στ' της παραγράφου 2, που εκτελούνται υλικά εκτός του εσωτερικού της χώρας,

ζ) υπηρεσίες της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2, που εκτελούνται υλικά εκτός του εσωτερικού της χώρας,

η) υπηρεσίες της παραγράφου 3, που παρέχονται σε υποκείμενο στο φόρο εγκαταστημένο σε άλλο κράτος-μέλος ή σε οποιονδήποτε λήπτη εγκαταστημένο εκτός της Κοινότητας,

θ) υπηρεσίες της περίπτωσης α' της παραγράφου 4, εφόσον ο τόπος αναχώρησης της μεταφοράς βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας και ο τόπος άφιξης βρίσκεται σε άλλο κράτος-μέλος, όταν ο λήπτης είναι υποκείμενος εγκαταστημένος σε άλλο κράτος-μέλος,

ι) υπηρεσίες της περίπτωσης β' της παραγράφου 4, εφόσον οι παρεπόμενες της ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών εργασίες εκτελούνται στο εσωτερικό της χώρας και παρέχονται σε λήπτη υποκείμενο εγκαταστημένο σε άλλο κράτος-μέλος,

ια) εργασίες της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4, εφόσον παρέχονται σε λήπτη υποκείμενο εγκαταστημένο σε άλλο κράτος-μέλος."

15. Μετά το άρθρο 12 προστίθεται νέο άρθρο 12α ως εξής:

Άρθρο 12α

Τόπος ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών

1. Η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον τα αγαθά κατά το χρόνο της άφιξης της αποστολής ή της

μεταφοράς προς τον αποκτώντα βρίσκονται στο εσωτερικό της χώρας.

2. Επίσης, η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον γίνεται από υποκείμενο στο φόρο εγκαταστημένο στο εσωτερικό της χώρας, ο οποίος δεν αποδεικνύει ότι τα αγαθά αυτά αποτέλεσαν αντικείμενο ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών σε άλλο κράτος-μέλος."

16. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 προστίθεται νέα περίπτωση δ' ως εξής:

"δ) Κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου και το αργότερο τη 15η του επόμενου μήνα από αυτόν κατά τον οποίο γεννήθηκε η φορολογική υποχρέωση, προκειμένου για παραδόσεις αγαθών που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 22α."

17. Το άρθρο 14 αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 14

Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην εισαγωγή αγαθών

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός από το Δημόσιο, κατά το χρόνο που πραγματοποιείται η εισαγωγή των αγαθών, σύμφωνα με το άρθρο 10 του παρόντος.

"Όταν τα αγαθά τίθενται, από τη στιγμή της εισαγωγής τους, σε ένα από τα καθεστώτα που προβλέπονται στα εδάφια αα' και ββ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 21, σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή σε καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο κατά τον οποίο τα αγαθά εξέρχονται από τα καθεστώτα αυτά στο εσωτερικό της χώρας.

2. Όταν τα εισαγόμενα αγαθά υπόκεινται σε δασμούς, γεωργικές εισφορές ή φόρους ισοδύναμου αποτελέσματος, που έχουν θεσπισθεί στα πλαίσια κοινής πολιτικής, η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο που η φορολογική υποχρέωση γεννάται και γίνονται απαιτητές από το Δημόσιο οι παραπάνω επιβαρύνσεις.

3. Όταν τα εισαγόμενα αγαθά δεν υπόκεινται σε καμία επιβάρυνση της προηγούμενης παραγράφου, η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά την είσοδο των αγαθών στο τελωνειακό έδαφος και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο που λαμβάνεται υπόψη για την επιβολή των δασμών, σύμφωνα με τις διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας."

18. Μετά το άρθρο 14 προστίθεται νέο άρθρο 14α ως εξής:

"Άρθρο 14α

Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και απαιτητό του φόρου

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά το χρόνο που πραγματοποιείται η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών.

Η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών πραγματοποιείται κατά το χρόνο που τα αγαθά τίθενται στη διάθεση του προσώπου που τα αποκτά.

"Όταν ο προμηθευτής των αγαθών αναλαμβάνει την υποχρέωση αποστολής τους, η ενδοκοινοτική απόκτηση α-

γαθών πραγματοποιείται κατά το χρόνο κατά τον οποίο αρχίζει η αποστολή.

2. Ο φόρος γίνεται απαιτητός από το Δημόσιο κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου και το αργότερο τη 15η του επόμενου μήνα από αυτόν κατά τον οποίο γεννήθηκε η φορολογική υποχρέωση."

19. Ο τίτλος του άρθρου 15 αντικαθίσταται ως εξής:

"Άρθρο 15

Φορολογητέα αξία στην παράδοση αγαθών, στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών"

20. Η παράγραφος 1 του άρθρου 15 αντικαθίσταται, ως εξής:

"1. Στην παράδοση αγαθών, στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αντιπαροχή που έλαβε ή τίθεται να λάβει ο προμηθευτής των αγαθών ή αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες, προσαυξημένη με οποιαδήποτε παροχή που συνδέεται άμεσα με αυτή."

21. Η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 αντικαθίσταται, ως εξής:

"α) για τις πράξεις παράδοσης αγαθών, που αναφέρονται στο άρθρο 7, καθώς και για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, που αναφέρονται στην περίπτωση α' του άρθρου 10 β, η τρέχουσα τιμή αγοράς των αγαθών ή παρόμοιων αγαθών, αν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, το κόστος των αγαθών, κατά το χρόνο πραγματοποίησης των πράξεων αυτών."

22. Μετά την παράγραφο 2 του άρθρου 15 προστίθεται νέα παράγραφος 3, ως εξής:

"3. Όταν τα στοιχεία προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας εκφράζονται σε νόμισμα άλλου κράτους, για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία του νομίσματος αυτού προς τη δραχμή, όπως αυτή προσδιορίζεται από τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 16."

23. Οι παράγραφοι 3, 4 και 5 του άρθρου 15 αριθμούνται ως 4, 5 και 6, αντίστοιχα και προστίθεται νέα παράγραφος 7 ως εξής:

"7. Στην περίπτωση ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών, που πραγματοποιήθηκε από υποκείμενο εγκαταστημένο στο εσωτερικό της χώρας, η οποία αποδεδειγμένα φορολογήθηκε σε άλλο κράτος-μέλος κατά το χρόνο της άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς στο κράτος αυτό, η φορολογητέα αξία μειώνεται αναλόγως. Ειδικά για τα προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, η φορολογητέα αξία μειώνεται επίσης με το φόρο αυτόν, εφόσον αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στο άλλο κράτος-μέλος."

24. Η παράγραφος 6 του άρθρου 15 αριθμείται ως 8 και αντικαθίσταται ως εξής και η παράγραφος 7 του ίδιου άρθρου αριθμείται ως 9.

"8. Στην παράδοση εφημερίδων και περιοδικών που ενεργούν οι εκδοτικές και εισαγωγικές επιχειρήσεις, καθώς και οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η τιμή παράδοσης αυτών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, μετά

την αφαίρεση της προμήθειας που χορηγείται στα πρακτορεία διανομής."

25. Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 16 αντικαθίστανται και προστίθενται νέες παράγραφοι 3, 4, 5 και 6, ως εξής:

α) από τη δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων αγαθών, όπως αυτή προσδιορίζεται από τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις,

β) από τους δασμούς, φόρους, τέλη, εισφορές και δικαιώματα που οφείλονται εκτός του εσωτερικού της χώρας, καθώς και όσα εισπράττονται κατά την εισαγωγή υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, εκτός από το φόρο του παρόντος νόμου,

2. Σε περίπτωση εισαγωγής αγαθών, τα οποία είχαν εξαχθεί προσωρινά εκτός της Κοινότητας για τελειοποίηση και επανεισαγωγή, η φορολογητέα αξία, που προβλέπουν οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, διαμορφώνεται με βάση τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις.

3. Όταν τα στοιχεία προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας κατά την εισαγωγή εκφράζονται σε νόμισμα άλλου κράτους, για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία του νομίσματος αυτού προς τη δραχμή, σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις, για τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας.

4. Προκειμένου περί πετρελαιοειδών προϊόντων υπαγόμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης ανεξάρτητα με την προέλευσή τους και με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης α' του άρθρου 7 του ν.1038/1980 όπως ισχύει, για τη διαμόρφωση της βάσης επιβολής του φόρου προστιθέμενης αξίας, πέραν των στοιχείων της παραγράφου 1 του παρόντος, συνυπολογίζεται και το κατά περίπτωση καθοριζόμενο κόστος τήρησης των αποθεμάτων ασφαλείας.

5. Στην εισαγωγή μεταχειρισμένων αγαθών προέλευσης άλλου κράτους-μέλους της Κοινότητας, που πραγματοποιείται από ιδιώτη, αν τα αγαθά αυτά αποδεδειγμένα έχουν επιβαρυνθεί με Φ.Π.Α. κατά την απόκτησή τους στο κράτος-μέλος προέλευσης και δεν έχουν τύχει έκπτωσης ή επιστροφής του φόρου αυτού, η φορολογητέα αξία και ο οφειλόμενος φόρος μειώνεται κατά το ποσό του εναπομένοντα φόρου που εξακολουθεί να είναι ενσωματωμένος στην τιμή του αγαθού κατά το χρόνο της εισαγωγής. Η διάταξη αυτή ισχύει για πράξεις, που πραγματοποιούνται από 1.1.1987 μέχρι την 31.12.1992.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου."

26. Το άρθρο 17 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 17

Συντελεστές. Υπολογισμός του φόρου

1. Ο συντελεστής του φόρου προστιθέμενης αξίας ορίζεται σε δεκαοκτώ στα εκατό (18%) στη φορολογητέα αξία.

Κατ' εξαίρεση, για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε οκτώ στα εκατό (8%).

2. Για τον υπολογισμό του φόρου στην παράδοση αγαθών, στην παροχή υπηρεσιών και στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, εφαρμόζονται οι συντελεστές, που ισχύουν κατά

το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13 και 14α.

3. Για τα εισαγόμενα αγαθά εφαρμόζονται οι συντελεστές που ισχύουν κατά το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14.

4. Για τα νησιά των νομών Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου, Κυκλάδων και τα νησιά του Αιγαίου Θάσο, Σαμοθράκη, Βόρειες Σποράδες και Σκύρο, οι συντελεστές του φόρου μειώνονται κατά τριάντα στα εκατό (30%), εφόσον πρόκειται για αγαθά, τα οποία κατά το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός:

α) βρίσκονται στα νησιά αυτά και παραδίδονται από υποκείμενο στο φόρο που είναι εγκαταστημένος στα νησιά αυτά,

β) πωλούνται με προορισμό τα νησιά αυτά από υποκείμενο στο φόρο, εγκαταστημένο σε οποιοδήποτε μέρος του εσωτερικού της χώρας, προς αγοραστή υποκείμενο ή προς μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, εγκαταστημένο στα νησιά αυτά,

γ) αποστέλλονται ή μεταφέρονται προς υποκείμενο στο φόρο ή προς μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο που είναι εγκαταστημένο στα νησιά αυτά, στα πλαίσια της ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών,

δ) εισάγονται στα νησιά αυτά.

Η πιο πάνω μείωση των συντελεστών δεν ισχύει για τα καπνοβιομηχανικά προϊόντα και τα μεταφορικά μέσα.

5. Η μείωση της προηγούμενης παραγράφου ισχύει και για τις υπηρεσίες που εκτελούνται υλικά στην περιοχή αυτήν από υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος κατά το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός είναι εγκαταστημένος στην περιοχή αυτήν.

6. Οι συντελεστές που προκύπτουν από την πιο πάνω μείωση στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα.

7. Διάταξη νόμου αντίθετου περιεχομένου προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού παύει να ισχύει.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

27. Η περίπτωση λα' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής:

α) η παροχή υπηρεσιών, των οποίων η αξία περιλαμβάνεται στη φορολογητέα αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και των εισαγωγών, όπως αυτή προσδιορίζεται στα άρθρα 15 και 16".

28. Η παράγραφος 1 του άρθρου 19 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η επανεισαγωγή αγαθών από το πρόσωπο που τα εξήγαγε και στην ίδια κατάσταση στην οποία ήταν όταν είχαν εξαχθεί, εφόσον έχουν ατέλεια,

β) η οριστική εισαγωγή αγαθών, η παράδοση των οποίων απαλλάσσεται από το φόρο και στο εσωτερικό της χώρας,

γ) η εισαγωγή προϊόντων αλιείας από επιχειρήσεις θαλάσσιας αλιείας, στην κατάσταση που αλιεύτηκαν ή αφού υποβλήθηκαν σε εργασίες συντήρησης με σκοπό την εμπορία τους και πριν από την παράδοσή τους,

δ) η εισαγωγή αγαθών, τα οποία στη συνέχεια αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον εισαγωγέα σε άλλο κράτος-μέλος και η παράδοσή τους απαλλάσσεται κατ' εφαρ-

μογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 22α."

29. Το άρθρο 20 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 20

Απαλλαγές των πράξεων κατά την εξαγωγή, εκτός Κοινότητας, των εξομοιούμενων προς αυτές πράξεων και των διεθνών μεταφορών

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η παράδοση αγαθών που εξάγονται, εκτός της Κοινότητας, από τον πωλητή ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του πωλητή,

β) η παράδοση αγαθών που εξάγονται, εκτός της Κοινότητας, από τον μη εγκαταστημένο στο εσωτερικό της Κοινότητας αγοραστή ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του αγοραστή. Εξαιρούνται από την απαλλαγή τα αγαθά που μεταφέρονται από τον ίδιο τον αγοραστή και προορίζονται για τον εξοπλισμό ή εφοδιασμό σκαφών αναψυχής και ιδιωτικών αεροσκαφών ή οποιουδήποτε άλλου μεταφορικού μέσου ιδιωτικής χρήσης. Κατά την έννοια των διατάξεων του παρόντος άρθρου θεωρούνται:

αα) ως αγαθά εξοπλισμού, τα ενσωματούμενα ή χρησιμοποιούμενα σε μεταφορικό μέσο ιδιωτικής χρήσης,

ββ) ως αγαθά εφοδιασμού, κυρίως, τα καύσιμα, τα λιπαντικά και τα τροφειφόδια των μέσων αυτών,

γ) η παροχή υπηρεσιών που αφορά στην επεξεργασία κινητών αγαθών, τα οποία έχουν αποκτηθεί ή εισαχθεί για το σκοπό αυτόν στο εσωτερικό της χώρας και στη συνέχεια εξάγονται, εκτός της Κοινότητας, από αυτόν που παρέχει τις υπηρεσίες ή από τον εγκαταστημένο εκτός της Κοινότητας λήπτη ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους,

δ) η παράδοση αγαθών σε αναγνωρισμένα σωματεία, ιδρύματα και λοιπά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, εφόσον τα αγαθά εξάγονται, εκτός της Κοινότητας, από τα πρόσωπα αυτά, στα πλαίσια των ανθρωπιστικών, φιλανθρωπικών ή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων τους,

ε) η παροχή υπηρεσιών, στις οποίες περιλαμβάνονται οι μεταφορές και οι βοηθητικές εργασίες τους, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές συνδέονται άμεσα:

αα) με την εξαγωγή αγαθών, εκτός της Κοινότητας και την εξωτερική διαμετακόμιση, καθώς και με την εισαγωγή αγαθών, που προβλέπουν οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 21,

ββ) με αγαθά αναφερόμενα στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 10, ή προερχόμενα από τα αγγλονορμανδικά νησιά, τα οποία έχουν υπαχθεί στη διαδικασία της εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης, που προβλέπεται στο άρθρο 55α.

Στις υπηρεσίες αυτές δεν περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 18,

στ) η παροχή υπηρεσιών από μεσίτες ή άλλα πρόσωπα που μεσολαβούν, ενεργώντας στο όνομα και για λογαριασμό άλλου προσώπου, οι οποίες αφορούν τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού και του άρθρου 22 ή πράξεις που πραγματοποιούνται εκτός της Κοινότητας. Εξαιρείται η παροχή υπηρεσιών των πρακτορείων ταξιδιών που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό των ταξιδιωτών, εφόσον αυτή πραγματοποιείται σε άλλο κράτος-μέλος της Κοινότητας,

ζ) η εισαγωγή και η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται από υποκείμενο στο φόρο, καθώς και η

παράδοση αγαθών προς υποκείμενο στο φόρο με σκοπό να εξαχθούν, εκτός της Κοινότητας, αυτούσια ή μεταποιημένα, καθώς και οι παροχές υπηρεσιών, που συνδέονται άμεσα με την εξαγωγική του δραστηριότητα και μέχρι του ποσού των εξαγωγών του κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού."

30. Το άρθρο 21 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 21

Απαλλαγές στη διεθνή διακίνηση αγαθών

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η εισαγωγή αγαθών που τίθενται σε καθεστώς εναποθήκευσης, εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης,

β) η παράδοση και η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, τα οποία προορίζονται:

αα) να προσκομιστούν στο τελωνείο και να τεθούν σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης, ελεύθερης ζώνης, ελεύθερης αποθήκης, τελωνειακής αποταμίευσης ή ενεργητικής τελειοποίησης,

ββ) να γίνουν δεκτά στα χωρικά θαλάσσια ύδατα, για να ενσωματωθούν σε εξέδρες γεωτρήσεων ή εκμετάλλευσης, με σκοπό την κατασκευή, επισκευή, συντήρηση, μετασκευή ή τον εξοπλισμό τους ή για τη σύνδεση των εξεδρών αυτών με την ξηρά, καθώς και για τον ανεφοδιασμό αυτών των εξεδρών γεωτρήσεων ή εκμετάλλευσης,

γγ) να τεθούν σε καθεστώς εναποθήκευσης, εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης.

Τα αναφερόμενα στις περιπτώσεις αα' και ββ' καθεστώτα νοούνται όπως αυτά ορίζονται από τις ισχύουσες κοινοτικές τελωνειακές διατάξεις,

γ) οι παροχές υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις παραδόσεις αγαθών, οι οποίες αναφέρονται στην ανωτέρω περίπτωση β',

δ) οι παραδόσεις και ενδοκοινοτικές απόκτησεις αγαθών, καθώς και οι παροχές υπηρεσιών οι οποίες πραγματοποιούνται στους χώρους που απαριθμούνται στην περίπτωση β', με διατήρηση μιας από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην εν λόγω περίπτωση,

ε) οι παραδόσεις αγαθών που προβλέπουν οι διατάξεις:

αα) της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10, με διατήρηση των καθεστώτων προσωρινής εισαγωγής, με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή εξωτερικής διαμετακόμισης,

ββ) της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 10, με διατήρηση της διαδικασίας της εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης, που προβλέπεται από το άρθρο 55α, καθώς και οι παροχές υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις παραδόσεις αυτές.

Οι προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό απαλλαγές εφαρμόζονται και για τα ισχύοντα και λειτουργούντα στην Ελλάδα καθεστώτα της τελωνειακής επίβλεψης, του ελεύθερου τελωνειακώς χώρου και των ελεύθερων τελωνειακών συγκροτημάτων.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού."

31. Μετά τη λέξη παράδοση στις περιπτώσεις α', β', γ' και στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 τίθεται κόμμα και

προστίθεται η φράση "η ενδοκοινοτική απόκτηση" και μετά την περίπτωση στ' της ίδιας παραγράφου του άρθρου 22, προστίθενται δύο νέες περιπτώσεις ζ' και η', ως εξής:

ζ) η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών προς άλλο κράτος-μέλος που προορίζονται για τις ένοπλες δυνάμεις οποιουδήποτε από τα κράτη που συμμετέχουν στο Βορειοατλαντικό Σύμφωνο, εκτός από το ίδιο το κράτος-μέλος προορισμού, για τη χρήση των ένοπλων δυνάμεων αυτών ή του πολιτικού προσωπικού που τις συνοδεύει ή για τον εφοδιασμό των λεσχών και των κυλικείων τους, εφόσον οι ένοπλες αυτές δυνάμεις υπηρετούν τον κοινό αμυντικό σκοπό,

η) οι υπηρεσίες ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών από ή προς τα νησιά που απαρτίζουν τις αυτόνομες περιοχές των Αζορών και της Μαδέρας."

32. Οι περιπτώσεις ζ' και η' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 γίνονται θ' και ι', αντίστοιχα.

33. Μετά το άρθρο 22 προστίθενται τρία νέα άρθρα 22α, 22β και 22γ ως εξής:

Άρθρο 22α

Απαλλαγές στην παράδοση αγαθών σε άλλο κράτος-μέλος

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η παράδοση αγαθών κατά την έννοια του άρθρου 5, τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται σε άλλο κράτος-μέλος από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από άλλον που ενεργεί για λογαριασμό τους, προς άλλον υποκείμενο στο φόρο ή προς μη υποκείμενο νομικό πρόσωπο, που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή σε άλλο κράτος-μέλος.

Η διάταξη αυτή δεν ισχύει για παράδοση αγαθών που πραγματοποιείται προς:

αα) αγρότες του ειδικού καθεστώτος,

ββ) υποκείμενους που διενεργούν μόνο απαλλασσόμενες πράξεις χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών και γγ) νομικά πρόσωπα μη υποκείμενα στο φόρο,

εφόσον το ύψος των συνολικών ενδοκοινοτικών τους αποκτήσεων αγαθών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, δεν υπερβαίνει κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο το ισόποσο των δραχμών 2.500.000 και κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό.

Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για καινούργια μεταφορικά μέσα και προϊόντα που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης,

β) η περιστασιακή παράδοση καινούργιων μεταφορικών μέσων που αποστέλλονται ή μεταφέρονται προς άλλο κράτος-μέλος,

γ) η παράδοση αγαθών κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 7, οι οποίες θα καλύπτονταν από την προβλεπόμενη στην περίπτωση α' απαλλαγή, αν είχαν πραγματοποιηθεί προς άλλον υποκείμενο στο φόρο,

δ) η εισαγωγή και η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που πραγματοποιούνται από υποκείμενο στο φόρο και η παράδοση αγαθών προς υποκείμενο στο φόρο με σκοπό την παράδοσή τους με τους όρους της παραπάνω περίπτωσης α' και του άρθρου 22γ, καθώς και η παροχή υπηρεσιών που αφορούν αυτές τις παραδόσεις αγαθών με προορισμό ένα άλλο κράτος-μέλος, μέχρι του ποσού των παραδόσεων αυτών, που πραγματοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο.

Η παρούσα απαλλαγή, καθώς και η απαλλαγή, που προ-

βλέπεται στην περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 20, παρέχεται συνολικά μέχρι του κοινού ορίου, που προβλέπεται από τις διατάξεις αυτές.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 22β

Απαλλαγές στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών των οποίων η εισαγωγή ή η παράδοση απαλλάσσεται από το φόρο στο εσωτερικό της χώρας,

β) η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, για τα οποία, κατ'εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 27 ο αποκτών (αγοραστής) τα αγαθά στο εσωτερικό της χώρας δικαιούται, σε κάθε περίπτωση, ολικής επιστροφής του φόρου προστιθέμενης αξίας.

2. Στην ενδοκοινοτική απόκτηση εφημερίδων και περιοδικών αναστέλλεται η είσπραξη του οφειλόμενου φόρου. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται όταν οι εφημερίδες και τα περιοδικά διανέμονται στην Ελλάδα από τον υποκείμενο στο φόρο ή από το πρακτορείο διανομής και σε περίπτωση που δεν υπάρχει ούτε πρακτορείο διανομής, από τον παραλήπτη τους.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 22γ

Απαλλαγές στην παράδοση αγαθών

από τα καταστήματα αεροολόγητων ειδών

1. Απαλλάσσεται από το φόρο η παράδοση αγαθών από τα καταστήματα αεροολόγητων ειδών, που λειτουργούν στους λιμένες και αερολιμένες της χώρας, καθώς και σε πλοία ή αεροσκάφη, που προορίζονται να μεταφερθούν στις προσωπικές αποσκευές ταξιδιωτή, που μεταβαίνει σε άλλο κράτος-μέλος με ενδοκοινοτικό θαλάσσιο πλοίο ή πτήση.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής θεωρούνται:

αα) "ταξιδιωτής που μεταβαίνει σε άλλο κράτος-μέλος", κάθε επιβάτης εφοδιασμένος με εισιτήριο θαλάσσιας ή εναέριας διαδρομής, στο οποίο αναφέρεται ως άμεσος προορισμός λιμάνι ή αεροδρόμιο άλλου κράτους-μέλους,

ββ) "ενδοκοινοτικός θαλάσσιος πλοός ή πτήση", κάθε θαλάσσια ή αεροπορική μεταφορά που αρχίζει από το εσωτερικό της χώρας και έχει πραγματικό τόπο άφιξης στο εσωτερικό άλλου κράτους-μέλους.

2. Η απαλλαγή της προηγούμενης παραγράφου παρέχεται μέσα στα όρια της ατέλειας, που προβλέπεται από τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις σε ταξιδιώτες προέλευσης τρίτων χωρών.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου."

34. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 23 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Ο υποκείμενος δικαιούται να εκπέσει, από το φόρο που αναλογεί στις ενεργούμενες από αυτόν πράξεις παράδοσης αγαθών, παροχής υπηρεσιών και ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών, το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών που έγιναν σ' αυτόν και η εισαγωγή αγαθών, που πραγματοποιήθηκε από αυτόν, καθώς και το φόρο που οφείλεται για τις

ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιήθηκαν από αυτόν."

35. Οι περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 23 αντικαθίστανται ως εξής:

γ) για τις πράξεις που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 20, 21, 22, 22α και 22γ,

δ) για τις εργασίες που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων κ', κ'', κβ', κδ', κε' και κοτ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον ο λήπτης είναι εγκαταστημένος εκτός της Κοινότητας ή οι εργασίες αυτές συνδέονται άμεσα με αγαθά που εξάγονται σε χώρα εκτός της Κοινότητας."

36. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 23 αντικαθίστανται ως εξής:

"3. Το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται κατά το χρόνο που ο φόρος καθίσταται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13, 14 και 14α.

Ειδικά, προκειμένου για πράξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 22α, το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται κατά το χρόνο της παράδοσης.

4. Δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί οι δαπάνες:

α) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης καπινοβιομηχανικών προϊόντων,

β) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης οινοπνευματωδών ποτών, εφόσον αυτά προορίζονται για την πραγματοποίηση μη φορολογητέων πράξεων,

γ) δεξιώσεων, ψυχαγωγίας και φιλοξενίας γενικά,

δ) στέγασης, τροφής, ποτών, μετακίνησης και ψυχαγωγίας για το προσωπικό ή τους εκπροσώπους της επιχείρησης,

ε) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης μέχρι εννέα (9) θέσεων, μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων, σκαφών και αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό, καθώς και οι δαπάνες καυσίμων, επισκευής, συντήρησης, μίσθωσης και κυκλοφορίας αυτών γενικά.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται για τα πιο πάνω μεταφορικά μέσα, εφόσον προορίζονται για πώληση, μίσθωση ή μεταφορά προσώπων με κόμιστρο,

στ) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης ειδών συσκευασίας, των οποίων η παράδοση καλύπτεται από καταβαλλόμενη εγγύηση και των οποίων η περαιτέρω διακίνηση γίνεται χωρίς φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15."

37. Στο άρθρο 24 προστίθεται νέα παράγραφος 8 ως εξής:

"8. Στην περίπτωση παράδοσης καινούργιου μεταφορικού μέσου, που απαλλάσσεται, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 22α, ο προς έκπτωση φόρος δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του φόρου που αναλογεί στην αξία παράδοσης."

38. Η παράγραφος 1 του άρθρου 25 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Το δικαίωμα έκπτωσης του φόρου μπορεί να ασκηθεί, εφόσον ο υποκείμενος στο φόρο κατέχει:

α) βεβαίωση περί υποβολής δήλωσης έναρξης εργασιών

της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 29,

β) νόμιμο τιμολόγιο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο που επέχει θέση τιμολογίου, από τα οποία αποδεικνύονται οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών που γίνονται σ' αυτόν και ο φόρος με τον οποίο επιβαρύνθηκαν,

γ) στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται η εισαγωγή αγαθών από αυτόν, καθώς και ο φόρος με τον οποίο επιβαρύνθηκαν τα αγαθά,

δ) νόμιμο τιμολόγιο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο που επέχει θέση τιμολογίου, για τις πραγματοποιούμενες ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών ή προσωρινή δήλωση, στην περίπτωση που δεν υπάρχει άλλο αποδεικτικό στοιχείο,

ε) κυρωμένο αντίγραφο της έκτακτης προσωρινής δήλωσης, όπου προβλέπεται η καταβολή φόρου με τη δήλωση αυτήν, από την οποία αποδεικνύεται η καταβολή του φόρου."

39. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

γ) αφορά πράξεις, που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 20, 21, 22, 22α, και 22γ και των περιπτώσεων α', β' και δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 23, καθώς και πράξεις για τις οποίες με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών προβλέπεται αναστολή καταβολής του φόρου ή οφείλεται σε διαφορά συντελεστών εκρών-εισρών ή,"

40. Η παράγραφος 4α του άρθρου 27 αριθμείται ως 5 και μετά από αυτήν προστίθεται νέα παράγραφος 6 ως εξής:

"6. Επίσης επιστρέφεται στο μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο εγκαταστημένο σε άλλο κράτος-μέλος ο φόρος που καταβλήθηκε κατά την εισαγωγή αγαθών, των οποίων ο τελικός προορισμός είναι το κράτος-μέλος της εγκατάστασής του, εφόσον αποδεικνύει ότι καταβλήθηκε ο φόρος που αναλογεί για την ενδοκοινοτική απόκτηση στο κράτος-μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών αυτών."

41. Η παράγραφος 5 του άρθρου 27 αριθμείται ως 7.

42. Το άρθρο 28 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 28

Υπόχρεοι στο φόρο

1. Για την παράδοση αγαθών, την ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, υπόχρεοι στο φόρο είναι:

α) ο εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας υποκείμενος στο φόρο, για τις ενεργούμενες απ' αυτόν πράξεις,

β) ο αντιπρόσωπος του εγκαταστημένου εκτός του εσωτερικού της χώρας υποκείμενου στο φόρο ή ο λήπτης των αγαθών και υπηρεσιών, στην περίπτωση που δεν υπάρχει αντιπρόσωπος,

γ) ο λήπτης των υπηρεσιών, που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 12,

δ) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, το οποίο αναγράφει το φόρο στα τιμολόγια που εκδίδει ή σε άλλα εξομοιούμενα μ' αυτά στοιχεία,

ε) ο υποκείμενος, που ως αγοραστής ή εισαγωγέας αγαθών ή λήπτης υπηρεσιών έτυχε μερικής ή ολικής απαλλαγής από το φόρο με υπουργικές αποφάσεις,

στ) το πρόσωπο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών.

Η αληθής έννοια των διατάξεων της παραγράφου αυτής είναι ότι οποιοδήποτε πρόσωπο χρεώνει φόρο σε φορο-

λογικό στοιχείο που εκδίδει, έστω και αν ο φόρος αυτός είναι μεγαλύτερος του προβλεπόμενου, υποχρεούται στην απόδοση του φόρου αυτού στο Δημόσιο.

2. Για την εισαγωγή αγαθών, υπόχρεος στο φόρο είναι ο λογιζόμενος ως κύριος των εισαγόμενων αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο τρόπος καταβολής του φόρου στις περιπτώσεις που υπόχρεος είναι ο λήπτης υποκείμενος ή μη στο φόρο.

43. Το άρθρο 29 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 29

Υποχρεώσεις των υποκείμενων στο φόρο

1. Ο υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται να υποβάλλει τις παρακάτω δηλώσεις:

α) δήλωση έναρξης των εργασιών του, η οποία υποβάλλεται πριν από την έναρξη των εργασιών αυτών. Ως έναρξη εργασιών θεωρείται ο χρόνος πραγματοποίησης της πρώτης συναλλαγής στα πλαίσια της επιχείρησης. Προκειμένου για νομικά πρόσωπα, ως χρόνος έναρξης θεωρείται ο χρόνος της νόμιμης σύστασης αυτών. Στην περίπτωση νομικών προσώπων, η καθυστέρηση υποβολής της δήλωσης έναρξης μέχρι τριάντα ημέρες δεν συνεπάγεται την επιβολή των κυρώσεων του παρόντος νόμου για την καθυστέρηση αυτή,

β) δήλωση μεταβολών - μετάταξης, με την οποία δηλώνει οποιαδήποτε μεταβολή, όπως αλλαγή της επωνυμίας, του τόπου επαγγελματικής του εγκατάστασης, του αντικείμενου εργασιών, την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και παραδόσεων αγαθών που απαλλάσσονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22α, την ίδρυση ή κατάργηση υποκαταστημάτων, την αλλαγή των τηρούμενων βιβλίων Κ.Β.Σ. και του καθεστώτος φόρου προστιθέμενης αξίας που ανήκει.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από το χρόνο που έγιναν οι μεταβολές αυτές,

γ) δήλωση οριστικής παύσης εργασιών.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός δέκα (10) ημερών από την οριστική παύση των εργασιών του.

2. Μετά την υποβολή της δήλωσης έναρξης των εργασιών χορηγείται στον υποκείμενο αριθμός φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.).

Ο αριθμός αυτός είναι μοναδικός για κάθε υποκείμενο, εκτός της περίπτωσης η' της παραγράφου 7 και χορηγείται:

α) στα φυσικά πρόσωπα, με την πρώτη υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών, εκτός αν έχει χορηγηθεί άλλος Α.Φ.Μ. με δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Ο αριθμός αυτός δεν καταργείται με την οριστική παύση των εργασιών,

β) στα νομικά πρόσωπα και τις ενώσεις προσώπων, με την υποβολή της δήλωσης έναρξης ή μεταβολών μετάταξης, σε περίπτωση αλλαγής της νομικής μορφής.

Ο αριθμός αυτός καταργείται με τη λύση, διάλυση ή αλλαγή της νομικής μορφής των προσώπων αυτών.

3. Τις υποχρεώσεις της παραγράφου 1 έχουν, ανεξάρτητα αν είναι υποκείμενα στο φόρο και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, τα οποία:

α) ιδρύουν υποκατάστημα ή αποκτούν άλλη εγκατάσταση στο εσωτερικό της Χώρας,

β) εγκαθιστούν γραφείο στο εσωτερικό της Χώρας,

γ) συμμετέχουν σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα, εκτός από τη συμμετοχή σε ανώνυμες εταιρείες,

δ) αποκτούν ακίνητο στο εσωτερικό της Χώρας, και

ε) έχουν οποιαδήποτε δραστηριότητα στο εσωτερικό της Χώρας, η οποία συνεπάγεται την υποβολή φορολογικών δηλώσεων.

4. Ο υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται επίσης:

α) να τηρεί βιβλία και να εκδίδει στοιχεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.,

β) να επιδίδει τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 31 δηλώσεις.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται προκειμένου για υποκείμενους στο φόρο που πραγματοποιούν αποκλειστικά πράξεις που απαλλάσσονται από το φόρο, χωρίς δικαίωμα έκπτωσης.

Ειδικά για τη δήλωση που προβλέπεται από την παράγραφο 8 του άρθρου 31, η υποχρέωση αυτή υφίσταται ανεξάρτητα από την ιδιότητα του προσώπου ως υποκείμενου ή μη στο φόρο,

γ) να υποβάλλει στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. δήλωση, όταν ενεργεί πράξεις, που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6, για τις οποίες απαιτείται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και να καταβάλλει το φόρο που αναλογεί. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται πριν από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου,

δ) να ορίζει αντιπρόσωπό του, πριν από την ενέργεια οποιασδήποτε φορολογητέας πράξης στο εσωτερικό της Χώρας, εφόσον πρόκειται για υποκείμενο στο φόρο που δεν είναι μόνιμα εγκαταστημένος στο εσωτερικό της Χώρας. Ο ορισμός του αντιπροσώπου γίνεται με την κατάθεση αντιγράφου του σχετικού πληρεξούσιου εγγράφου στον προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος του αντιπροσώπου.

Το αντίγραφο αυτό πρέπει να είναι θεωρημένο από την ελληνική προξενική αρχή του τόπου, όπου είναι εγκαταστημένος ο υποκείμενος στο φόρο.

5. Ο υποκείμενος στο φόρο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10α και 10β, καθώς και παραδόσεις αγαθών, οι οποίες απαλλάσσονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22α, υποχρεούται επίσης:

α) να τηρεί ειδικό βιβλίο στο οποίο να καταχωρεί:

αα) τα υλικά που παραλαμβάνει, για τις ανάγκες των πράξεων που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 5,

ββ) τα αγαθά που αποστέλλονται σε άλλο κράτος-μέλος, για τις ανάγκες των πράξεων που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 7,

β) να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα, για τις παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιεί προς άλλο κράτος-μέλος κατά τις διατάξεις του άρθρου 22α,

γ) να χρησιμοποιεί για τις συναλλαγές αυτές τον αριθμό φορολογικού μητρώου του με το πρόθεμα "ΕΛ" πριν απ' αυτόν, καθώς επίσης και να αναγράφει στα στοιχεία που εκδίδει τον αριθμό του φορολογικού μητρώου (Φ.Π.Α.) του συναλλασσόμενου με το ανάλογο πρόθεμα που ισχύει σε κάθε κράτος-μέλος, και

δ) να υποβάλλει στατιστική δήλωση (INTRASTAT) για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές που πραγματοποιεί για κάθε φορολογική περίοδο.

6. Τα νομικά πρόσωπα που δεν υπόκεινται στο φόρο και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 33, εφόσον διενεργούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, οι οποίες δεν καλύπτονται από την παρέκκλιση της παραγράφου 2

του άρθρου 10α υποχρεούνται:

α) να υποβάλλουν τις δηλώσεις που προβλέπονται από την παράγραφο 1 και να λαμβάνουν Α.Φ.Μ., όπως προβλέπεται από την παράγραφο 2,

β) να υποβάλουν δήλωση, με την οποία γνωστοποιούν τη διενέργεια φορολογητέων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται κατά το χρόνο που διαπιστώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων για τη φορολόγηση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 10α,

γ) να υποβάλλουν τη δήλωση που προβλέπεται από την παράγραφο 6 του άρθρου 31,

δ) να υποβάλουν δήλωση με την οποία γνωστοποιούν την παύση των φορολογητέων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μέχρι τις 10 Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο δεν προβλέπεται η πραγματοποίηση φορολογητέων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών,

ε) να υποβάλλουν τις δηλώσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις β' και δ' τις προηγούμενης παραγράφου και να εφαρμόζουν όσα προβλέπονται στην περίπτωση γ' της ίδιας παραγράφου.

7. Τις υποχρεώσεις, που προβλέπει το άρθρο αυτό, έχουν κατά περίπτωση και τα εξής πρόσωπα:

α) ο εκκαθαριστής, ο κηδεμόνας, ο προσωρινός διαχειριστής και ο μεσεγγυούχος, στις περιπτώσεις κληρονομιάς και μεσεγγύησης,

β) ο επίτροπος, ο κηδεμόνας και ο αντιλήπτορας, στις περιπτώσεις ανηλίκων, απόντων, δικαστικά ή νόμιμα απαγορευμένων και των προσώπων που βρίσκονται υπό δικαστική αντίληψη,

γ) ο προσωρινός ή οριστικός σύνδικος, σε περίπτωση πτώχευσης του υποκειμένου στο φόρο,

δ) ο αντιπρόσωπος του εγκαταστημένου εκτός του εσωτερικού της Χώρας υποκειμένου στο φόρο,

ε) οι κληρονόμοι και οι δωρεοδόχοι του υποκειμένου στο φόρο για τις φορολογικές υποχρεώσεις του, μέχρι το θάνατό του ή τη σύσταση της δωρεάς εν ζωή,

στ) κάθε πρόσωπο το οποίο, με βάση νόμο ή δικαστική απόφαση, υποκαθιστά τον υποκείμενο στο φόρο,

ζ) ο εκπρόσωπος ή μέλος της ένωσης προσώπων, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της φορολογίας εισοδήματος,

η) ο ιδρυτής της επιχείρησης για τις υποχρεώσεις αυτής μέχρι το χρόνο έναρξης της λειτουργίας της. Για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ο ιδρυτής αποκτά ιδιαίτερο αριθμό φορολογικού μητρώου. Ο αριθμός αυτός καταργείται με την υποβολή δήλωσης διακοπής από τον ιδρυτή, κατά το χρόνο υποβολής δήλωσης έναρξης εργασιών του νομικού προσώπου.

8. Απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου, εκτός αν άλλως ορίζεται σ' αυτό:

α) τα πρόσωπα, τα οποία καθίστανται υποκείμενα στο φόρο από περιστασιακή παράδοση καινούριου μεταφορικού μέσου σε άλλο κράτος-μέλος,

β) οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 33,

γ) τα νομικά πρόσωπα που δεν υπόκεινται στο φόρο,

δ) τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία πραγματοποιούν απαλλασσόμενες πράξεις της περίπτωσης κζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 και μόνο για τις πράξεις αυτές.

9. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται:

α) ο τύπος, το περιεχόμενο και η διαδικασία υποβολής των δηλώσεων,

β) ο τρόπος τήρησης και το περιεχόμενο του ειδικού

βιβλίου που προβλέπεται στην περίπτωση α' της παραγράφου 5,

γ) ο τύπος, το περιεχόμενο και ο χρόνος υποβολής των ανακεφαλαιωτικών καταστάσεων που προβλέπονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 5,

δ) ο χρόνος και ο τρόπος διαχωρισμού των ακαθάριστων εσόδων από λιανικές πωλήσεις κατά συντελεστή φόρου,

ε) ο τύπος και το περιεχόμενο του στοιχείου, προκειμένου για παράδοση καινούριου μεταφορικού μέσου, και

στ) ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης έναρξης και παύσης φορολογητέων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων της παραγράφου 6.

10. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ορίζονται τα τυχόν πρόσθετα στοιχεία του κοινοτικού εντύπου INTRASTAT, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής της δήλωσης που προβλέπεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 5.

44. Το άρθρο 31 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 31

Δήλωση και συναφείς υποχρεώσεις

1. Οι υπόχρεοι στο φόρο που ενεργούν φορολογητέες πράξεις ή πράξεις απαλλασσόμενες του φόρου, για τις οποίες έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισρών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 23, οφείλουν να υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ., που είναι αρμόδια για την επιβολή του φόρου εισοδήματός τους, τις πιο κάτω δηλώσεις:

α) Προσωρινή δήλωση για κάθε φορολογική περίοδο, ως εξής:

αα) κάθε μήνα και μέχρι την 25η ημέρα του επόμενου μήνα, εφόσον τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή πραγματοποιούν πράξεις των άρθρων 10α, 10β και 22α.

Το ίδιο ισχύει και για το Δημόσιο, που δεν είναι υποχρεωμένο να τηρεί βιβλία του Κ.Β.Σ., όταν ασκεί δραστηριότητες για τις οποίες υπάγεται στο φόρο,

ββ) κάθε ημερολογιακό δίμηνο και μέχρι την 20ή ημέρα του μήνα που ακολουθεί το δίμηνο, εφόσον τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ.,

γγ) κάθε ημερολογιακό τρίμηνο και μέχρι τη 15η ημέρα του μήνα που ακολουθεί το τρίμηνο, εφόσον τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή δεν τηρούν βιβλία.

Η προσωρινή δήλωση περιλαμβάνει, για κάθε φορολογική περίοδο, την αξία των φορολογητέων παραδόσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών, στα οποία περιλαμβάνονται και τα καινούρια μεταφορικά μέσα και τα αγαθά, που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, την αξία των πράξεων παροχής υπηρεσιών, για τις οποίες οφείλεται φόρος από το λήπτη των υπηρεσιών αυτών, το φόρο που αναλογεί, την αξία των απαλλασσόμενων πράξεων, τις εκπτώσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 23, 24 και 25, καθώς και τη διαφορά φόρου που προκύπτει.

Κατ' εξαίρεση, η υποβολή της προσωρινής δήλωσης δεν είναι υποχρεωτική όταν από τα πραγματικά στοιχεία του υποκειμένου δεν προκύπτει ποσό για καταβολή. Η ευχέρεια αυτή δεν παρέχεται στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10α, 10β και 22α.

Ειδικά για τις επιχειρήσεις που δήλωσαν ότι βρίσκονται σε αδράνεια ή αναστολή εργασιών για χρονική περίοδο πέραν του έτους, η ευχέρεια αυτή ισχύει μόνον εφόσον

έχουν ακυρωθεί τα στοιχεία του Κ.Β.Σ..

Για κάθε φορολογική περίοδο και ανεξάρτητα από την υποχρέωση υποβολής προσωρινής δήλωσης, συντάσσεται περιοδική εκκαθάριση, η οποία φυλάσσεται στο κεντρικό ή την έδρα του υποκειμένου και επιδεικνύεται σε οποιονδήποτε έλεγχο.

β) Εκκαθαριστική δήλωση μέχρι την 25η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, εφόσον κατά τη λήξη της περιόδου αυτής δεν τηρούσαν βιβλία ή τηρούσαν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή μέχρι την 10η ημέρα του πέμπτου μήνα που ακολουθεί τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, εφόσον κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου τηρούσαν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ..

Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει τα δεδομένα των περιοδικών εκκαθαρίσεων και των προσωρινών δηλώσεων της διαχειριστικής περιόδου, μετά το διακανονισμό που έγινε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26.

2. Η διαφορά φόρου, που προκύπτει με τις παραπάνω δηλώσεις, αν είναι θετική και άνω των 1.000 δραχμών καταβάλλεται στο Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 44, αν είναι θετική μέχρι 1.000 δρχ. μεταφέρεται για καταβολή στην επόμενη φορολογική περίοδο ενώ, αν είναι αρνητική, μεταφέρεται για έκπτωση ή επιστρέφεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27.

Με τις προσωρινές δηλώσεις, που υποβάλλονται για τις φορολογικές περιόδους, που λήγουν την 31.12.1992 και εφεξής, προκαταβάλλεται έναντι του φόρου, που οφείλεται στην επόμενη φορολογική περίοδο, ποσό φόρου ίσο με το είκοσι πέντε στα εκατό (25%) του χρεωστικού υπολοίπου. Η προκαταβολή αυτή προστίθεται στο φόρο εισροών της επόμενης φορολογικής περιόδου.

Προσωρινή ή εκκαθαριστική δήλωση, η οποία υποβάλλεται χωρίς την ταυτόχρονη καταβολή του οφειλόμενου ποσού, θεωρείται ως απαράδεκτη και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα.

3. Οι δηλώσεις υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.. Κατ' εξαίρεση οι εποχιακές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις που εδρεύουν σε νησί όπου δεν εδρεύει Δ.Ο.Υ., μπορούν να υποβάλλουν τις δηλώσεις τους σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ.. Επίσης αρνητική εκκαθαριστική δήλωση μπορεί να αποσταλεί ταχυδρομικά με απόδειξη από τις επιχειρήσεις αυτές.

4. Όταν ο υποκείμενος στο φόρο διακόπτει οριστικά τις εργασίες της επιχείρησής του και αναχωρεί εκτός του εσωτερικού της Χώρας ή μεταφέρει εκτός αυτού την οικονομική του δραστηριότητα, υποχρεούται, πριν από την αναχώρηση ή τη μεταφορά της δραστηριότητάς του:

α) να επιδώσει τις προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό δηλώσεις και να καταβάλει τον οφειλόμενο φόρο,

β) να ορίσει στην Ελλάδα αντιπρόσωπό του φερέγγυο, που αναλαμβάνει την ευθύνη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων, που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο.

Στις παραπάνω περιπτώσεις η Φορολογική Αρχή μπορεί να ζητά κάθε αναγκαία εγγύηση, που κατά την κρίση της διασφαλίζει τα συμφέροντα του Δημοσίου.

5. Σε περίπτωση εισαγωγής αγαθών, ο υπόχρεος στο φόρο καταθέτει διασάφηση εισαγωγής ή άλλο τελωνειακό παραστατικό έγγραφο στο τελωνείο εισαγωγής, σύμφωνα με τις τελωνειακές διατάξεις.

6. Ο υποκείμενος στο φόρο, ο οποίος ενεργεί αποκλειστικά πράξεις για τις οποίες δεν του παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης,

τα νομικά πρόσωπα, που δεν υπάγονται στο φόρο, καθώς και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 33, που πραγματοποιούν φορολογητέες ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, υποχρεούνται να υποβάλλουν στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. προσωρινή δήλωση κάθε μήνα και μέχρι την 25η του επόμενου μήνα και να καταβάλλουν το φόρο που αναλογεί στις αποκτήσεις αυτές.

Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και κάθε άλλης πράξης, για τις οποίες ο φόρος κατέστη απαιτητός κατά την ίδια φορολογική περίοδο, καθώς και το φόρο που αναλογεί στις πράξεις αυτές.

7. Οποιοδήποτε πρόσωπο, που πραγματοποιεί ενδοκοινοτική απόκτηση καινούριου μεταφορικού μέσου, υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια Τελωνειακή Αρχή ειδική προσωρινή δήλωση για την καταβολή του φόρου που αναλογεί στην απόκτηση αυτή.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται το αργότερο μέχρι τη 10η του επόμενου μήνα από εκείνον κατά τον οποίο ο φόρος κατέστη απαιτητός και πάντως πριν από την έκδοση άδειας κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου στο εσωτερικό της Χώρας από την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή.

8. Τα πρόσωπα που καθίστανται υποκείμενα στο φόρο από περιστασιακή παράδοση καινούριου μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να υποβάλλουν έκτακτη προσωρινή δήλωση, πριν από την άσκηση του δικαιώματος επιστροφής του φόρου, που προβλέπεται από την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27.

9. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων, των περιοδικών εκκαθαρίσεων, τα στοιχεία που υποβάλλονται μ' αυτές, ο τρόπος υποβολής των δηλώσεων ή άλλη δημόσια αρχή ή οργανισμός, για την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων, οι οποίες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ανήκουν στον προϊστάμενο Δ.Ο.Υ..

Επίσης, με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται μεγαλύτερη φορολογική περίοδος και διαφορετική προθεσμία υποβολής της προσωρινής ή εκκαθαριστικής δήλωσης σε ολόκληρη τη Χώρα ή μέρος αυτής.

45. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 32 προστίθενται νέες περιπτώσεις δ' και ε', ως εξής:

δ) στην παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών από υποκείμενο στο φόρο μη εγκαταστημένο στο εσωτερικό της Χώρας,

ε) στην παράδοση καινούριου μεταφορικού μέσου, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 22α.

46. Η παράγραφος 2 και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 33 αντικαθίστανται, ως εξής:

"2. Η επιστροφή του φόρου ενεργείται από το Δημόσιο με καταβολή στον αγρότη ποσού, το οποίο προκύπτει με την εφαρμογή των κατ' αποκοπή συντελεστών, στην αξία των παραδιδόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχόμενων αγροτικών υπηρεσιών του Παραρτήματος IV του παρόντος, ως εξής:

α) δύο και μισό στα εκατό (2,5%), για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του Κεφαλαίου Α' και τα προϊόντα των παραγράφων 1, 2 και 3 του Κεφαλαίου Β',

β) τρία και μισό στα εκατό (3,5%), για τα υπόλοιπα προϊόντα του Κεφαλαίου Β', και

γ) πέντε στα εκατό (5%), για τα προϊόντα του Κεφαλαίου Γ'.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, ως αξία των παραδιδόμενων προϊόντων ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, λαμβάνεται αυτή που προκύπτει από τα οικεία νόμιμα παραστατικά.

Σε περίπτωση παράδοσης αγροτικών προϊόντων από τρίτους υποκειμένους στο φόρο, για λογαριασμό των παραγωγών αγροτών, η παραπάνω αξία λαμβάνεται χωρίς φόρο και προμήθεια.

6. Οι αγρότες, που παραδίδουν προϊόντα παραγωγής τους από δικό τους κατάστημα, καθώς και αυτοί που πραγματοποιούν εξαγωγές ή παραδόσεις προϊόντων παραγωγής τους προς άλλο κράτος-μέλος, θεωρούνται ότι ασκούν δύο οικονομικές δραστηριότητες και ότι ενεργούν παράδοση αγροτικών προϊόντων από την αγροτική εκμετάλλευση στην εμπορική επιχείρησή τους."

47. Η παράγραφος 1 του άρθρου 48 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Στα πρόσωπα, που παραβαίνουν τις διατάξεις του άρθρου 29, εκτός από την περίπτωση β' της παραγράφου 4 και την περίπτωση γ' της παραγράφου 6, του άρθρου αυτού, καθώς επίσης τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 30, της παραγράφου 7 του άρθρου 31 και των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 38 και γενικά στα πρόσωπα που παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος νόμου, επιβάλλεται, για κάθε παράβαση, πρόστιμο έως τετρακόσιες χιλιάδες (400.000) δραχμές."

48. Στο δεύτερο μέρος προστίθεται νέο Κεφάλαιο Ε' ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II ΕΔΑΦΗ

Άρθρο 55α

1. Για αγαθά, που εισέρχονται στο εσωτερικό της Χώρας από ένα από τα αναφερόμενα στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του Παραρτήματος II εδάφη ή από τα αγγλονορμανδικά νησιά, εφαρμόζονται:

α) οι διατυπώσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 717/91, για την εισαγωγή των αγαθών στο εσωτερικό της Χώρας,

β) η διαδικασία της εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης, εφόσον από τη στιγμή της εισόδου των αγαθών στο εσωτερικό της Χώρας τα αγαθά αυτά:

αα) προορίζονται για άλλο κράτος-μέλος,

ββ) προορίζονται να επανεξαχθούν μετά από προηγούμενη παραγωγή, κατασκευή, συναρμολόγηση, επεξεργασία, διασκευή ή μετασκευή στο εσωτερικό της Χώρας,

γγ) τίθενται υπό καθεστώς προσωρινής εισαγωγής, κατά την έννοια της οδηγίας 85/362/ΕΟΚ.

2. Για αγαθά, που προέρχονται από την Κοινότητα και αποστέλλονται ή μεταφέρονται προς ένα από τα εδάφη που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του Παραρτήματος II ή προς τα αγγλονορμανδικά νησιά, εφαρμόζονται:

α) οι διατυπώσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 717/91, για την εξαγωγή των αγαθών εκτός της Κοινότητας,

β) η διαδικασία της εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης,

εφόσον η παράδοση των αγαθών αυτών προς εξαγωγή έχει γίνει σε άλλο κράτος-μέλος διαφορετικό από εκείνο της εξόδου των αγαθών από την Κοινότητα."

49. Το Παράρτημα II αντικαθίσταται ως εξής:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

1. "Εδαφος της Κοινότητας" ή "Κοινότητα" είναι το εσωτερικό των κρατών-μελών, όπως αυτό καθορίζεται για κάθε κράτος-μέλος στο άρθρο 227 της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.

2. Εξαιρούνται από την έννοια του "εσωτερικού των κρατών-μελών":

α) Τα ακόλουθα εθνικά εδάφη:

- Νησί της Ελγολάνδης και περιοχή του Μπύζινγκεν της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

- Θέουτα και Μελλία του Βασιλείου της Ισπανίας.

- Λιβνίο και Καμπόνε ντ' Ιταλία της Ιταλικής Δημοκρατίας.

β) Τα ακόλουθα εθνικά εδάφη:

- Άγιο Όρος της Ελληνικής Δημοκρατίας.

- Υπερπόντια διαμερίσματα της Γαλλικής Δημοκρατίας.

- Κανάρια νησιά του Βασιλείου της Ισπανίας.

3. Πράξεις που διενεργούνται μεταξύ της Ελλάδος και του Πριγκηπάτου του Μονακό, θεωρούνται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς τη Γαλλική Δημοκρατία.

Επίσης πράξεις που διενεργούνται μεταξύ της Ελλάδος και του νησιού Μαν, θεωρούνται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας.

4. "Τρίτο έδαφος" ή "Τρίτες χώρες", κάθε έδαφος που δεν περιλαμβάνεται στην έννοια του εσωτερικού της Κοινότητας, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος."

50. Το Παράρτημα III αντικαθίσταται ως εξής :

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Α. ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ 8%

1. Τρόφιμα (συμπεριλαμβανομένων και των ποτών) για κατανάλωση από ανθρώπους και ζώα, ζώα ζωντανά, σπόροι και φυτά και συστατικά χρησιμοποιούμενα συνήθως στην παρασκευή τροφίμων και προϊόντα που χρησιμοποιούνται συνήθως για τη συμπλήρωση ή υποκατάσταση τροφίμων, με εξαίρεση τα οινοπνευματώδη ποτά.

Λοιπά αγροτικά προϊόντα, τα οποία δεν έχουν υποστεί επεξεργασία, η οποία να προσδίδει σ' αυτά τη μορφή βιομηχανικού ή βιοτεχνικού προϊόντος. Η διάταξη αυτή ισχύει μέχρι 31.12.1994.

2. Ύδρευση.

3. Φαρμακευτικά προϊόντα που συνήθως χρησιμοποιούνται για θεραπευτική αγωγή, για την πρόληψη ασθενειών και για σκοπούς ιατρικούς και κτηνιατρικούς.

Προϊόντα αντισύλληψης και υγιεινής προστασίας.

4. Ιατρικός εξοπλισμός και άλλα βοηθητικά όργανα και άλλες συσκευές που συνήθως χρησιμοποιούνται για την ανακούφιση ή την αντιμετώπιση αναπηριών προοριζόμενες αποκλειστικά για την προσωπική χρήση από αναπήρους, συμπεριλαμβανομένης και της επισκευής των αγαθών αυτών.

5. Μεταφορά επιβατών και των αποσκευών τους.

6. Παράδοση βιβλίων συμπεριλαμβανομένων και των χρυσιδανειζόμενων από βιβλιοθήκες (συμπεριλαμβανομένων και

κάθε είδους φυλλαδίων και παρόμοιων εντύπων, παιδικών εικονογραφημένων βιβλίων και παιδικών βιβλίων με σχέδια ή χρώματα, μουσικής τυπωμένης ή χειρόγραφης, κάθε είδους χαρτών, συμπεριλαμβανομένων των υδρογραφικών), εφημερίδων και περιοδικών, εκτός από έντυπα κατά κύριο λόγο ή εξ ολοκλήρου διαφημιστικά.

7. Εισιτήρια για παραστάσεις, θέατρα, τσίρκο, πανηγύρια, λούνα-πάρκ, συναυλίες, μουσεία, ζωολογικούς κήπους, κινηματογράφους, εκθέσεις και παρόμοια πολιτιστικά γεγονότα και σχετικούς χώρους.

Τέλη για τη λήψη ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών.

8. Υπηρεσίες παρεχόμενες από συγγραφείς, συνθέτες ή καλλιτέχνες και ερμηνευτές έργων τέχνης, καθώς και τα δικαιώματα αυτών.

9. Παράδοση κατοικιών, που πραγματοποιείται στα πλαίσια κοινωνικής πολιτικής.

10. Παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών χρησιμοποιούμενων συνήθως στη γεωργική παραγωγή, με εξαίρεση τα κεφαλαιουχικά αγαθά, όπως τα κτίρια ή μηχανήματα.

11. Διαμονή σε ξενοδοχεία και παρόμοιους χώρους συμπεριλαμβανομένης και της παροχής καταλύματος διακοπών και της μίσθωσης χώρου σε κατασκήνωση ή κάμπινγκ για τροχόσπιτα.

12. Εκμετάλλευση καφενείων, καφετεριών, ζαχαροπλαστείων, εσπιατορίων, ψητοπωλείων, οινομαγειρείων και λοιπών συναφών προς αυτές επιχειρήσεων, πλην των κέντρων διασκέδασης.

13. Εισιτήρια αθλητικών εκδηλώσεων.

14. Χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων.

15. Παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών από φιλοanthropικούς οργανισμούς, οι οποίοι ασχολούνται με την κοινωνική πρόνοια και τις κοινωνικές ασφάλισεις, εφόσον οι πράξεις αυτές δεν καλύπτονται από το άρθρο 18.

16. Υπηρεσίες γραφείων κηδείων και επιχειρήσεων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και παράδοση των συναφών ειδών.

17. Παροχή ιατρικών και οδοντιατρικών υπηρεσιών, καθώς επίσης και ιαματικών λουτρών, εκτός από αυτές που απαλλάσσονται από το άρθρο 18.

18. Υπηρεσίες οδοκαθαρισμού, αποκομιδής και ανακύκλωσης απορριμάτων εκτός από αυτές, που παρέχονται από φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3.

19. 1) Αντικείμενα τέχνης.

Ως αντικείμενα τέχνης νοούνται:

- ζωγραφικοί πίνακες και σχέδια (κολάζ) που έχουν γίνει εξ ολοκλήρου με το χέρι, με εξαίρεση τα σχέδια των αρχιτεκτόνων, μηχανικών και άλλα σχέδια βιομηχανικά, εμπορικά, τοπογραφικά ή παρόμοια, αυτά που έχουν διακοσμηθεί με το χέρι, τα ζωγραφισμένα υφάσματα για σκηνικά θεάτρων για παραπετάσματα εργαστηρίων ή ανάλογες χρήσεις.

- πρωτότυπες εικόνες χαρακτηριστικής (γκραβούρες), χαλκογραφίας και λιθογραφίας. Δοκίμια μαύρα ή χρωματιστά που έχουν τυπωθεί απευθείας και αποτελούνται από μία ή περισσότερες πλάκες κατασκευασμένες με το χέρι, ανεξάρτητα της τεχνικής ή της ύλης που έχει χρησιμοποιηθεί, με εξαίρεση κάθε μηχανική ή φωτομηχανική μέθοδο.

- έργα πρωτότυπα αγαματοποίησης, ή γλυπτικής, από κάθε ύλη, με εξαίρεση τα γλυπτά που έχουν χαρακτήρα εμπορικό, όπως αναπαραγωγή (εκτυπώσεις) σε σειρές, εκμαγεία και χειροτεχνήματα κοινά.

2) Αντικείμενα συλλογών.

Ως αντικείμενα συλλογών νοούνται:

- γραμματόσημα, χαρτόσημα, επιστολές με ταχυδρομικές σφραγίδες, φάκελλοι πρώτης ημέρας κυκλοφορίας, σφραγισμένοι ή μη, αλλά που δεν κυκλοφορούν ούτε προορίζονται να μπουν σε κυκλοφορία στη χώρα προορισμού,

- συλλογές και αντικείμενα συλλογών ζωολογίας, βοτανικής, ορυκτολογίας, ανατομίας, ή που παρουσιάζουν ιστορικό, αρχαιολογικό, παλαιοντολογικό, εθνογραφικό ή νομισματικό ενδιαφέρον.

3) Αρχαιολογικά αντικείμενα.

Ως αρχαιολογικά αντικείμενα νοούνται:

- αντικείμενα άλλα από τα αντικείμενα τέχνης και συλλογών με ηλικία ανώτερη των 100 ετών.

20. Προκειμένου για αγαθά που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 6 και τα εισιτήρια για θεατρικές παραστάσεις, που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 7, ο συντελεστής μειώνεται κατά 50%.

Β. Αγαθά και υπηρεσίες που δεν εντάσσονται στον πίνακα αυτόν ή για τα οποία υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς την ένταξη τους στον πίνακα αυτόν, συνεπεία του είδους, του προορισμού, της σύνθεσης ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, υπάγονται στον κανονικό συντελεστή Φ.Π.Α.

51. Από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το Παράρτημα ΙΙΙ της προηγούμενης παραγράφου αντικαθίσταται ως εξής:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Ι. ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ Φ.Π.Α. 8%.

Α. ΑΓΑΘΑ

Οι δασμολογικές κλάσεις του παραρτήματος αυτού τέθηκαν όπως αυτές αναφέρονται στη συνδυασμένη ονοματολογία του έτους 1992 (Κανονισμός ΕΟΚ 2587/91, ΕΛ 259/91).

1. Άλογα, γαϊδούρια και μουλάρια κάθε είδους, βοοειδή, χοίρκοι, προβατοειδή και αιγοειδή, ζωντανά. Εξαιρούνται τα άλογα ιπποδρομιών (Δ.Κ. ΕΧ 0101, 0102, 0103 και 0104).

2. Πετεινοί, κότες, πάπιες, χήνες, γάλοι, γαλοπούλες και φραγκόκοτες, ζωντανά, κατοικίδια (Δ.Κ. 0105).

3. Κουνέλια κατοικίδια, περιστέρια, ορτύκια, φασιανοί, πέρδικες, λαγοί και λοιπά ζώα και πτηνά, ζωντανά, που προορίζονται κυρίως για την ανθρώπινη διατροφή. Ζώα που εκτρέφονται για τη γουνοποιία. Μέλισσες. Ακάρεα (έντομα που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες αντί εντομοκτόνων) (Δ.Κ. ΕΧ 0106).

4. Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων, βρώσιμα (Δ.Κ. 0201, 0202, 0203, 0204, 0205, 0206, 0207, 0208, 0209 και 0210).

5. Ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια, με εξαίρεση τα ζωντανά ψάρια για διακόσμηση (Δ.Κ. ΕΧ 0301, 0302, 0303, 0304, 0305, 0306 και 0307).

6. Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας. Αυγά πτηνών σε οποιαδήποτε μορφή. Μέλι φυσικό. Προϊόντα βρώσιμα ζωικής προέλευσης, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού (Δ.Κ. 0401, 0402, 0403, 0404, 0405, 0406, 0407 0408, 0409 και 0410).

7. Έντερα, κύστες και στομάχια ζώων, ολόκληρα ή σε τεμάχια, άλλα από εκείνα των ψαριών. Σπόγγοι φυσικοί ζωικής προέλευσης, ακατέργαστοι. Προϊόντα ζωικής προέλευσης, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού. Ζώα μη ζωντανά των κεφαλαίων 1 ή 3, ακατάλληλα

για τη διατροφή του ανθρώπου (Δ.Κ. 0504, EX 0509 και 0511).

8. Βολβοί, κρεμμύδια, κόνδυλοι, ρίζες βολβοειδείς και ριζώματα γενικά, σε φυτική νάρκη, σε βλάστηση ή σε άνθηση. Φυτά φυτωρίου, άλλα φυτά και ρίζες κιχωρίου άλλες από τις ρίζες της κλάσης 1212. Άλλα φυτά ζωντανά (στα οποία περιλαμβάνονται και οι ρίζες τους), μοσχεύματα και μπόλια. Λευκό (φύτρα) μανιταριών (Δ.Κ. 0601 και 0602).

9. Άνθη και μπουμπούκια ανθέων, κομμένα, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά. Φυλλώματα, φύλλα, κλαδιά και άλλα μέρη φυτών, χωρίς άνθη ούτε μπουμπούκια ανθέων, και πρασινάδες, βρύα και λειχήνες, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά. (Δ.Κ. EX 0603 και EX 0604).

10. Λαχανικά, φυτά, ρίζες και κόνδυλοι, βρώσιμα (Δ.Κ. 0701, 0702, 0703, 0704, 0705, 0706, 0707, 0708, 0709, 0710, 0711, 0712, 0713 και 0714).

11. Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονίων και καρπουζιών (Δ.Κ. 0801, 0802, 0803, 0804, 0805, 0806, 0807, 0808, 0809, 0810, 0811, 0812, 0813 και 0814).

12. Καφές, τσάι, ματέ και μπαχαρικά (Δ.Κ. 0901, 0902, 0903, 0904, 0905, 0906, 0907, 0908, 0909 και 0910).

13. Δημητριακά (Δ.Κ. 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007 και 1008).

14. Προϊόντα αλευροποιίας. Άμυλα κάθε είδους (Δ.Κ. 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106 και EX 1108).

15. Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις. Σπέρματα, σπόροι και διάφοροι καρποί (Δ.Κ. 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208 και 1209).

16. Χαρούπια, ζαχαρότευτλα και ζαχαροκάλαμα, νωπά ή ξερά, έστω και σε σκόνη. Κουκούτσια και αμύγδαλα καρπών και άλλα φυτικά προϊόντα (στα οποία περιλαμβάνονται και οι ρίζες κιχωρίου, μη φρυγμένες, της ποικιλίας CICHORIUM INTYBUS SATIVUM), που χρησιμεύουν κυρίως για διατροφή του ανθρώπου και που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού (Δ.Κ. EX 1212).

17. Άχυρα και φλοιοί ακατέργαστων δημητριακών, έστω και τεμαχισμένα, αλεσμένα, συμπιεσμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων. Γογγύλια Σουηδίας (γογγυλοκράμβες), τεύτλα κτηνοτροφικά, ρίζες κτηνοτροφικές, χορτονομές (FOIN, LUZERNE), τριφύλλια, κτηνοτροφικά λάχανα, χορτονομές λούπινου, βίκου και παρόμοια κτηνοτροφικά προϊόντα, έστω και συσσωματωμένα με μορφή σβόλων (Δ.Κ. 1213 και 1214).

18. Ρητίνη πεύκου ακατέργαστη και μαστίχα (λευκή ή μη), ακατέργαστη ή κατεργασμένη. Πηκτικές ύλες, πηκτινικές και πηκτικές ενώσεις (Δ.Κ. EX 1301 και EX 1302).

19. Φυτικές ύλες των ειδών που χρησιμοποιούνται κυρίως στην καλαθοποιία ή στη σπαρτοπλεκτική (π.χ. μπαμπού, καλάμια του είδους ROTIN, κοινά καλάμια, βούρλα, λιγαριές, ράφια, στελέχη δημητριακών καθαρισμένα, φλούδες φιλύρας), ακατέργαστα (Δ.Κ. EX 1401).

20. Σογιέλαιο, αραχιδέλαιο, λάδι ηλιотροπίου (ηλιανθέλαιο), λάδι βαμβακιού (βαμβακέλαιο), καλαμποκέλαιο, σισαμέλαιο και τα κλάσματά τους, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα (Δ.Κ. 1507, 1508, EX 1512 και EX 1515).

21. Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα. Άλλα λάδια και τα κλάσματά τους, που παίρνονται αποκλειστικά από ελιές, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα και μείγματα από αυτά τα λάδια ή τα κλάσματα

με λάδια ή κλάσματα της κλάσης 1509 (Δ.Κ. 1509 και 1510).

22. Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά και τα κλάσματά τους, μερικώς ή ολικώς υδρογονωμένα, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα. Μαργαρίνη. Μείγματα ή παρασκευάσματα βρώσιμα από λίπη ή λάδια ζωικά ή φυτικά ή από τα κλάσματα διαφόρων λιπών ή λαδιών του κεφαλαίου 15 (Δ.Κ. EX 1516 και 1517).

23. Κεριά φυτικά (άλλα από τα τριγλυκερίδια), κεριά από μέλισσες ή άλλα έντομα και κεριά σπέρματος κήτους, ακατέργαστα (Δ.Κ. EX 1521).

24. Παρασκευάσματα κρεάτων, ψαριών ή μαλακοστράκων, μαλακίων ή άλλων ασπόνδυλων υδροβίων (Δ.Κ. 1601, 1602, 1603, 1604 και 1605).

25. Ζάχαρα και ζαχαρώδη παρασκευάσματα (Δ.Κ. 1701, 1702, 1703 και 1704).

26. Κακάο και παρασκευάσματα αυτού (Δ.Κ. 1801, 1802, 1803, 1804, 1805 και 1806).

27. Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά, τα αλεύρια, τα άμυλα κάθε είδους ή το γάλα. Είδη ζαχαροπλαστικής (Δ.Κ. 1901, 1902, 1903, 1904 και 1905).

28. Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών. Εξαιρείται ο μούστος σταφυλιών (Δ.Κ. 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 και EX 2009).

29. Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής (Δ.Κ. 2101, 2102, 2103, 2104, 2105 και 2106).

30. Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα φυσικά ή τεχνητά μεταλλικά νερά και τα αεριούχα νερά, χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ούτε αρωματισμένα (Δ.Κ. EX 2201).

31. Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεταλλικά και τα αεριούχα νερά, με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αρωματισμένα και άλλα μη αλκοολούχα ποτά. Εξαιρούνται όσα περιέχουν οινόπνευμα σε οποιαδήποτε αναλογία (Δ.Κ. EX 2202).

32. Ξίδια και υποκατάστατα αυτών βρώσιμα που λαμβάνονται από οξικό οξύ (Δ.Κ. 2209).

33. Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής. Τροφές παρασκευασμένες για ζώα (Δ.Κ. 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308 και 2309).

34. Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί (Δ.Κ. EX 2401).

35. Αλάτι (στο οποίο περιλαμβάνεται και το επιτραπέζιο και μετουσιωμένο αλάτι), έστω και σε υδατικό διάλυμα ή με προσθήκη αντιπυρρικών ουσιών ή ουσιών που εξασφαλίζουν την καλή ρευστότητα. Θαλάσσιο νερό (Δ.Κ. EX 2501).

36. Ραδιενεργά στοιχεία και ισότοπα και ενώσεις ραδιενεργές, άλλες από εκείνες των διακρίσεων 284410, 284420 ή 284430, (Δ.Κ. EX 2844).

37. Σορβιτόλη, D-Γλυκικόλη, Γλουταμινικό οξύ και τα άλατά του. Ζαχαρίνη και τα άλατά της. Ινοσινικό οξύ (Δ.Κ. EX 2905, EX 2922, EX 2925, EX 2934 και EX 3823).

38. Φαρμακευτικά προϊόντα και παρασκευάσματα. Φαρμακευτικά είδη. (Δ.Κ. 3001, 3002, 3003, 3004, 3005 και 3006).

39. Λιπάσματα (Δ.Κ. 3101, 3102, 3103, 3104 και 3105).

40. Μείγματα ευωδών ουσιών και μείγματα (στα οποία περιλαμβάνονται τα αλκοολούχα διαλύματα) με βάση μία ή περισσότερες από αυτές τις ουσίες, των τύπων που χρησιμοποιούνται για τις βιομηχανίες ειδών διατροφής. (Δ.Κ. EX 3302).

41. Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιο-

κτόνα, ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών, απολυμαντικά και παρόμοια προϊόντα που παρουσιάζονται σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση ή ως παρασκευάσματα. Εξαιρούνται τα εντομοαπωθητικά, τα απολυμαντικά για οικιακές χρήσεις, τα εντομοκτόνα και καταστροφοκτόνα που παρουσιάζονται σε φιάλες με προωθητικό αέριο ή σε σκόνη για οικιακές χρήσεις (Δ.Κ. ΕΧ 3808).

42. Προφυλακτικά από καουτσούκ (Δ.Κ. ΕΧ 4014).

43. Δέρματα ακατέργαστα βοοειδών ή μονόπλων, προβατοειδών και άλλα δέρματα ακατέργαστα (νωπά ή αλατισμένα, αποξηραμένα, διατηρημένα με ασβέστη, με άλλα διατηρητικά διαλύματα ή αλλιώς διατηρημένα, αλλά όχι δευσιμασμένα ούτε περγαμηνοειδή, ούτε παρασκευασμένα με άλλο τρόπο), έστω και αποτριχωμένα ή σχισμένα κατά μήκος (Δ.Κ. 4101, 4102 και 4103).

44. Γουνοδέρματα ακατέργαστα (στα οποία περιλαμβάνονται και τα κεφάλια, ουρές, πόδια και άλλα κομμάτια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή γουνοδεμάτων), άλλα από τα ακατέργαστα δέρματα των κλάσεων 4101, 4102 ή 4103 (Δ.Κ. 4301).

45. Ξυλεία ακατέργαστη, έστω και ξεφλουδισμένη, που της έχει αφαιρεθεί ο σομφός ή ορθογωνισμένη. (Δ.Κ. 4403).

46. Πετσέτες (σερβιέτες) και ταμπόν υγείας, και παρόμοια με αυτά είδη υγιεινής προστασίας της γυναίκας, από χαρτί ή από βάτες (Δ.Κ. ΕΧ 4818, και ΕΧ 5601).

47. Βιβλία, φυλλάδια και παρόμοια έντυπα, έστω και σε ξεχωριστά φύλλα. Εφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις τυπωμένες, έστω και εικονογραφημένες ή με διαφημίσεις. Λευκώματα ή βιβλία με εικόνες και λευκώματα για ιχνογράφηση ή χρωματισμό, για παιδιά. Μουσική χειρόγραφη ή τυπωμένη, εικονογραφημένη ή μη, έστω και δεμένη. Χαρτογραφικά τεχνουργήματα κάθε είδους, στα οποία περιλαμβάνονται και οι χάρτες τοίχου, τα τοπογραφικά σχέδια και οι υδρόγειες σφαίρες, τυπωμένα (Δ.Κ. 4901, 4902, 4903, 4904 και 4905).

Προκειμένου για τα βιβλία της δασμολογικής κλάσης 4901 και τις εφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις της δασμολογικής κλάσης 4902, ο συντελεστής του φόρου μειώνεται κατά 50%.

48. Κουκούλια από μεταξοσκώληκες κατάλληλα για εξυλίσμα των ινών τους (Δ.Κ. 5001).

49. Μαλλιά, μη λαναρισμένα ή χτενισμένα, ούτε καθαρισμένα από τις λιπαρές ουσίες, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μαλλιά που πλύθηκαν πάνω στην προβιά (Δ.Κ. ΕΧ 5101).

50. Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο. Λινάρι, καννάβι, γιούτα και άλλες υφαντικές ίνες που προέρχονται από το εσωτερικό του φλοιού (βίβλος) ορισμένης κατηγορίας φυτών, ακατέργαστα ή μουσκεμένα. Σιζάλ και άλλες υφαντικές ίνες του είδους AGAVE, ακατέργαστα, κοκοφοίνικας, αβάκα (καννάβι Μανίλας ή MUSA TEXTILIS NEE), ραμί και άλλες φυτικές υφαντικές ίνες που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού, ακατέργαστα. (Δ.Κ. 5201, ΕΧ 5301, ΕΧ 5302, ΕΧ 5303, ΕΧ 5304 και ΕΧ 5305).

51. Ειδικές ανυψωτικές συσκευές (σκάλες-ανελκυστήρες, μηχανήματα ανεβοκατεβάσματος αναπήρων και παρόμοια), που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση αναπήρων (Δ.Κ. ΕΧ 8428).

52. Γραφομηχανές με χαρακτήρες BRAILLE και ειδικές ηλεκτρονικές γραφομηχανές (ηλεκτρονικές συσκευές επικοινωνίας τσέπης), για ανάπηρα πρόσωπα (Δ.Κ. ΕΧ 8469).

53. Αμαξάκια τύπου πολυθρόνας και άλλα οχήματα για αναπήρους, έστω και με κινητήρα ή άλλο μηχανισμό προώθησης (Δ.Κ. 8713).

54. Αντισυλληπτικές συσκευές που ονομάζονται "ένδομήτρια αντισυλληπτικά" (Δ.Κ. ΕΧ 9018).

55. Είδη και συσκευές ορθοπεδικής, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ιατροχειρουργικές ζώνες και επίδεσμοι και οι πατερίτσες. Νάρθηκες, υποστηρίγματα και άλλα είδη και συσκευές για κατάγματα. Είδη και συσκευές προσθέσεως. Συσκευές για τη διευκόλυνση της ακοής στους κουφούς και άλλες συσκευές που κρατούνται με το χέρι, φέρονται από τα πρόσωπα ή εισάγονται στον ανθρώπινο οργανισμό, με σκοπό την αναπλήρωση μιας έλλειψης ή τη θεραπεία μιας αναπηρίας. Εξαιρούνται τα μέρη και εξαρτήματα των παραπάνω αγαθών. (Δ.Κ. ΕΧ 9021).

56. Αντικείμενα τέχνης, συλλογών ή αρχαιοτήτων (Δ.Κ. 9701, 9702, 9703, 9704, 9705 και 9706).

57. Η παράδοση νερού.

58. Η παράδοση αγαθών από φιλανθρωπικούς οργανισμούς, που ενεργείται στα πλαίσια κοινωνικής πρόνοιας, εφόσον οι πράξεις αυτές δεν καλύπτονται από το άρθρο 18.

59. Παράδοση κατοικιών, που πραγματοποιείται στα πλαίσια κοινωνικής πολιτικής.

Β. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Η μεταφορά προσώπων και των αποσκευών τους.

2. Τα εισιτήρια για θέατρα, κινηματογράφους, συναυλίες, αθλητικές εκδηλώσεις, τσίρκα, πανηγύρια, λούνα-παρκ, ζωολογικούς κήπους, εκθέσεις και παρόμοιες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Προκειμένου για εισιτήρια θεατρικών παραστάσεων, ο συντελεστής μειώνεται κατά 50%.

Τέλη για τη λήψη ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών.

3. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από συγγραφείς, συνθέτες, καλλιτέχνες και ερμηνευτές έργων τέχνης, καθώς και τα δικαιώματα αυτών, εφόσον δεν απαλλάσσονται με το άρθρο 18.

4. Η παροχή υπηρεσιών για τη γεωργική παραγωγή.

5. Διαμονή σε ξενοδοχεία και παρόμοιους χώρους, συμπεριλαμβανομένης και της παροχής καταλύματος διακοπών και της μίσθωσης χώρου σε κατασκήνωση ή κάμπινγκ για τροχόσπιτα.

6. Η εκμετάλλευση καφενείων, καφετεριών, ζαχαροπλαστείων, εσπιατορίων, ψητοπωλείων, οινομαγειρείων και λοιπών συναφών προς αυτές επιχειρήσεων πλην των κέντρων διασκέδασης, με εξαίρεση τη διάθεση ποτών που περιέχουν οινόπνευμα σε οποιαδήποτε αναλογία.

7. Η χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων για τέλεση αθλητικών εκδηλώσεων.

8. Η παροχή υπηρεσιών από φιλανθρωπικούς οργανισμούς που ενεργείται στα πλαίσια της κοινωνικής πρόνοιας, εφόσον δεν καλύπτονται με το άρθρο 18.

9. Υπηρεσίες γραφείων κηδεϊών και επιχειρήσεων αποτέφρωσης νεκρών.

10. Η παροχή ιατρικών και οδοντιατρικών υπηρεσιών, εφόσον αυτές δεν απαλλάσσονται με το άρθρο 18.

11. Οι υπηρεσίες οδοκαθαρισμού, αποκομιδής, ταφής και ανακύκλωσης απορριμμάτων καθώς και επεξεργασίας αποβλήτων, εκτός από αυτές που παρέχονται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3.

12. Η επισκευή των αγαθών που αναφέρονται στις πα-

παράγραφους 51, 52, 53 και 55 της κατηγορίας 'ΑΓΑΘΑ' του παραρτήματος αυτού.

II. Αγαθά και υπηρεσίες που δεν εντάσσονται στο παράρτημα αυτό ή για τα οποία υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς την ένταξή τους στον πίνακα αυτό, συνεπεία του είδους, του προορισμού, της σύνθεσης ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, υπάγονται στον κανονικό συντελεστή Φ.Π.Α..

Άρθρο 2

Στις διατάξεις του ν. 1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α'), όπως ισχύουν, επέρχονται οι εξής διαρρυθμίσεις:

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 3 αντικαθίσταται, ως εξής:

"Εν τούτοις τα πρόσωπα αυτά θεωρούνται ως υποκείμενοι στο φόρο κατά το μέτρο που η μη υπαγωγή στο φόρο των δραστηριοτήτων τους οδηγεί σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού.

Τα πρόσωπα αυτά έχουν οπωσδήποτε την ιδιότητα του υποκείμενου στο φόρο, εφόσον ασκούν τις δραστηριότητες, που απαριθμούνται στο παράρτημα I του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτές είναι ασήμαντες."

2. Στο άρθρο 3 προστίθεται παράγραφος 3 ερμηνευτικής διάταξης ως εξής:

"3. Η αληθινή έννοια της παραγράφου 2 είναι ότι, τα πρόσωπα, που αναφέρονται στις διατάξεις της παραγράφου αυτής, εξαιρούνται μόνο για τις πράξεις που ενεργούν ως δημόσια εξουσία."

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 και της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται για ακίνητα ή άδεια κατασκευής των οποίων εκδίδεται από 1η Ιανουαρίου 1995".

4. Οι περιπτώσεις δ' και ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 αντικαθίστανται ως εξής:

"δ) η ανάληψη μερίδας σε αγαθά από εταίρο, μέτοχο ή κληρονόμο, σε περίπτωση διακοπής των εργασιών, λύσης της εταιρείας, αποχώρησης ή θανάτου εταίρου.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης στις περιπτώσεις κοινωνίας και συνεταιρισμού, καθώς και στην περίπτωση κοινοπραξίας επιτηδευματιών, για την οποία προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992 - ΦΕΚ 84/26.5.1992),

ε) η περιέλευση στον υποκείμενο στο φόρο ή στους κληρονόμους του αγαθών της επιχείρησής του, κατά την παύση των εργασιών της ή κατά το θάνατο του υποκείμενου."

5. Μετά την περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

"Προκειμένου για πάγια περιουσιακά στοιχεία του υποκείμενου, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 26, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται, εφόσον δεν έχει παρέλθει η πενταετής περίοδος διακονισμού του φόρου αυτών."

6. Η περίπτωση γ' του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής:

"γ) χρησιμοποίηση δικών του υπηρεσιών για δραστηριότητα του ίδιου του υποκείμενου που απαλλάσσεται από το φόρο, καθώς επίσης και η χρησιμοποίηση δικών του υπηρεσιών για τις ανάγκες της επιχείρησής του, εφόσον πρόκειται για υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 23, για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου σε περίπτωση λήψης όμοιων υπηρεσιών από άλλον υποκείμενο στο φόρο."

7. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 προστίθεται νέο εδάφιο ε', ως εξής:

"ε) προκειμένου για παροχή υπηρεσιών, κατά το χρόνο έκδοσης του φορολογικού στοιχείου, όταν αυτό εκδίδεται σε χρόνο προγενέστερο της παροχής των υπηρεσιών."

8. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 15 καταργείται.

9. Η παράγραφος 9 του άρθρου 15 αντικαθίσταται ως εξής:

"9. Ειδικά, στην πώληση εισιτηρίων μεταφοράς προσώπων, των οποίων προβλέπεται η ακύρωση σε ειδικά μηχανήματα, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η τιμή λιανικής πώλησης των εισιτηρίων χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας. Ο φόρος που αναλογεί για τις πωλήσεις αυτές καταβάλλεται από τους εκμεταλλευτές των μέσων μεταφοράς κατά το χρόνο έκδοσης του σχετικού φορολογικού στοιχείου.

Οι υποκείμενοι στο φόρο, που μεσολαβούν στη διάθεση των εισιτηρίων στο κοινό, δεν έχουν τις υποχρεώσεις του νόμου αυτού, για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα."

10. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 καταργείται και η περίπτωση δ' της ίδιας παραγράφου και άρθρου αντικαθίσταται ως εξής:

"δ) η παροχή υπηρεσιών νοσοκομειακής και ιατρικής περίθαλψης και διάγνωσης, καθώς και οι στενά συνδεδεμένες με αυτές παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, που ενεργούνται από πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα.

Με τις υπηρεσίες αυτές εξομοιώνονται και οι παρεχόμενες στις εγκαταστάσεις θεραπευτικών λούτρων και ιαματικών πηγών."

11. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 αντικαθίσταται, ως εξής:

"ε) η παροχή υπηρεσιών από γιατρούς, οδοντογιατρούς, μαιές, νοσοκόμους και φυσικοθεραπευτές.

Η τροποποίηση αυτή ισχύει από την έναρξη εφαρμογής σχετικής Κοινοτικής οδηγίας και την έκδοση αντίστοιχης απόφασης του Υπουργού Οικονομικών.

12. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18, καταργείται.

13. Η περίπτωση ιγ' και το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ιζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 αντικαθίστανται ως εξής:

"ιγ) η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτήν πράξεις παράδοσης αγαθών, που παρέχονται από δημόσια εκπαιδευτήρια ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένα από την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή,

ιζ) Η παροχή υπηρεσιών πολιτιστικής ή μορφωτικής φύσης και η στενά συνδεδεμένη με αυτές παράδοση αγαθών από νομικά πρόσωπα ή άλλους οργανισμούς ή ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία λειτουργούν νόμιμα και έχουν σκοπούς πολιτιστικούς ή μορφωτικούς."

14. Η περίπτωση κη' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής:

"κη) η παράδοση κρατικών λαχείων, δελτίων ΠΡΟ-ΠΟ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ και λαχείων του Λαχειοφόρου Αμοibaίου Στοιχήματος (SWEEPSTAKES) του Οργανισμού Ιπποδρομιών Ελλάδος."

15. Η περίπτωση κθ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 αντικαθίσταται, ως εξής:

"κθ) η παράδοση στην ονομαστική τους αξία γραμματοσήμων που βρίσκονται σε κυκλοφορία, κινητού επισηματος και λοιπών ενσήμων, καθώς και ταινιών ή ενσήμων ασφαλιστικών οργανισμών και λοιπών παρόμοιων αξιών, εκτός από αυτήν που προορίζεται για συλλογές."

16. Η περίπτωση λ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής:

"λ) η παράδοση αγαθού ή αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους αυτής από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο, από δραστηριότητα αποκλειστικά απαλλασσόμενη ή εξαιρούμενη από το φόρο ή από αγρότη του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 33, εφόσον τα αγαθά αυτά είχαν αποκτηθεί με φόρο προστιθέμενης αξίας και δεν έχει παρασχεθεί, ούτε ασκηθεί άμεσα, δικαίωμα έκπτωσης, καθώς επίσης και η παράδοση αγαθών των οποίων η κτήση ή η διάθεση έχει εξαιρεθεί από το δικαίωμα έκπτωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 23."

17. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 18 προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

"Επίσης, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του, κατά περίπτωση, αρμόδιου υπουργού, καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις των περιπτώσεων δ', θ', ι', ιβ', ιγ', ιε', ιστ', ιζ' και ιη' της παραγράφου 1."

18. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 23 προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

"Ειδικά, για τα αγαθά επένδυσης, το δικαίωμα έκπτωσης κρίνεται οριστικά κατά το χρόνο έναρξης χρησιμοποίησης των αγαθών αυτών."

19. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 24 προστίθεται νέο εδάφιο, ως εξής:

"Η αληθής έννοια της παραγράφου αυτής είναι ότι ο επιμερισμός του προς έκπτωση ή μη φόρου γίνεται μόνο για το φόρο των κοινών δαπανών και για τον προσδιορισμό του ποσοστού έκπτωσης στον παρονομαστή του κλάσματος περιλαμβάνονται και οι απαλλασσόμενες και οι εξαιρούμενες εκροές."

20. Η παράγραφος 2 του άρθρου 24 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Το δεκαδικό μέρος του ποσοστού που προκύπτει από την εφαρμογή του κλάσματος της προηγούμενης παραγρά-

φου στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη ακέραια μονάδα."

21. Η παράγραφος 3 του άρθρου 25 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Όταν το ποσό της έκπτωσης είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο στην ίδια περίοδο, η επιπλέον διαφορά μεταφέρεται για έκπτωση σε επόμενη περίοδο, με την επιφύλαξη των περί παραγραφής διατάξεων."

Κατ' εξαίρεση, η διαφορά αυτή επιστρέφεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27."

22. Η παράγραφος 3 του άρθρου 26 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών επένδυσης ή οριστικής παύσης της χρησιμοποίησης αυτών σε φορολογητέες πράξεις, κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου, ενεργείται εφάπαξ διακανονισμός μέσα στο ίδιο έτος και τα αγαθά αυτά θεωρούνται, για τα έτη που απομένουν, ότι χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά και μόνο:

α) σε φορολογητέες δραστηριότητες, εφόσον πρόκειται:

αα) για παράδοση η οποία υπάγεται στο φόρο και ο φόρος που αναλογεί στην παράδοση αυτήν είναι τουλάχιστον ίσος με το φόρο που αναλογεί στα εναπομένοντα έτη της πενταετούς περιόδου διακανονισμού,

ββ) για καταστροφή, απώλεια ή κλοπή, που αποδεικνύονται ή δικαιολογούνται με νόμιμα παραστατικά, κατά το μέρος που δεν υπάρχει από οπουδήποτε αναπλήρωση των ζημιών αυτών,

β) σε αφορολόγητες δραστηριότητες, στις λοιπές περιπτώσεις."

Εάν εντός πενταετίας από την πραγματοποίηση της δαπάνης για απόκτηση ή κατασκευή επενδυτικών αγαθών δεν έχει γίνει έναρξη της χρησιμοποίησης αυτών, θεωρείται ότι διατέθηκαν αποκλειστικά και μόνο σε αφορολόγητες πράξεις και ενεργείται εφάπαξ διακανονισμός με την εκκαθαριστική δήλωση της διαχειριστικής αυτής περιόδου."

23. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 αντικαθίσταται ως εξής:

"β. Είναι αδύνατο να μεταφερθεί για έκπτωση σε επόμενη διαχειριστική περίοδο ή σε περίπτωση μεταφοράς του για έκπτωση, η έκπτωση αυτή δεν κατέστη δυνατή ή."

24. Η περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 30 αναδιατυπώνεται, ως εξής:

"α) να μη συντάσσουν έγγραφα για πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6 ή πράξεις για τις οποίες ο φόρος καταβάλλεται με έκτακτη δήλωση, εφόσον δεν παραδίδεται σ' αυτούς θεωρημένο αντίγραφο της δήλωσης που προβλέπει η διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 29, ή της έκτακτης δήλωσης, κατά περίπτωση."

25. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 32 αντικαθίσταται ως εξής:

"Οι επιχειρήσεις που, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ., τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας, υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, που πραγματοποίησαν την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο."

26. Η παράγραφος 7 του άρθρου 32 αντικαθίσταται ως εξής:

7. Τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού προσδιορίζονται με την προσθήκη του μεικτού κέρδους στο συνολικό κόστος των αγαθών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, τα οποία αγοράστηκαν μέσα στη φορολογική περίοδο ή των έτοιμων προϊόντων, που έχουν παραχθεί από τις πρώτες και βοηθητικές ύλες που αγοράστηκαν μέσα στην ίδια περίοδο.

Το μεικτό κέρδος βρίσκεται με σύγκριση της τιμής κτήσης και πώλησης, χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το μεικτό κέρδος που προκύπτει, εάν οι αγορές πολλαπλασιαστούν με κλάσμα που έχει ως αριθμητή το μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους επί αγορών και παρονομαστή το μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους επί πωλήσεων, εφόσον υπάρχουν τέτοιοι συντελεστές στη φορολογία εισοδήματος.

Σε περίπτωση πραγματοποίησης χονδρικών πωλήσεων, οι πωλήσεις αυτές λαμβάνονται υπόψη, όπως προκύπτουν από τα φορολογικά στοιχεία και το συνολικό κόστος του προηγούμενου εδαφίου μειώνεται με το κόστος των αγορών, που διατέθηκαν για χονδρικές πωλήσεις.

Το κόστος αυτό μειώνεται επίσης με το κόστος των αγορών, που διατέθηκαν για απαλλασσόμενες πράξεις με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών, καθώς και με τις επιστροφές και εκπτώσεις ή καταστροφές, απώλειες ή κλοπές αγορασθέντων αγαθών, που αποδεικνύονται από ιδιωτικά ή δημόσια έγγραφα, κατά περίπτωση.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής θεωρείται ότι τα εμπορεύσιμα αγαθά που αγοράστηκαν, πωλήθηκαν μέσα στην ίδια φορολογική περίοδο και ότι οι πρώτες και βοηθητικές ύλες μεταποιήθηκαν και πωλήθηκαν μέσα στην ίδια περίοδο, ως έτοιμα προϊόντα.

Στις επιχειρήσεις που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους και υπάγονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων, εφόσον και στο επόμενο έτος συνεχίζουν να υπάγονται στο ίδιο καθεστώς, θεωρούνται ως πωληθέντα αγαθά μέσα στη φορολογική περίοδο, τόσα δωδέκατα αυτών, όσοι οι μήνες της πραγματικής λειτουργίας της επιχείρησης. Τμήμα του μήνα λογίζεται ως ακέραιος μήνας. Το υπόλοιπο ποσό προστίθεται στις αγορές της πρώτης φορολογικής περιόδου του επόμενου έτους.

Προκειμένου κατά την επόμενη διαχειριστική περίοδο να κριθεί αν οι επιχειρήσεις αυτές θα παραμείνουν στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή θα μεταταγούν στις απαλλασσόμενες ή στο κανονικό καθεστώς, τα ακαθάριστα έσοδά τους ανάγονται σε ετήσια.

Στην περίπτωση που οι επιχειρήσεις αυτές κατά το επόμενο έτος μεταταγούν στις απαλλασσόμενες ή στο κανονικό καθεστώς, τα υπόλοιπα δωδέκατα των εμπορεύσιμων αγαθών, που δε φορολογήθηκαν στις προηγούμενες φορολογικές περιόδους, προστίθενται στις αγορές της τελευταίας φορολογικής περιόδου της χρήσης μέσα στην οποία έγινε η έναρξη των εργασιών τους.

27. Το άρθρο 37 καταργείται.

28. Η παράγραφος 4 του άρθρου 42 αντικαθίσταται ως εξής:

4. Αν συμπέσουν οι απόψεις του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. και του υποχρέου, συντάσσεται και υπογράφεται και από τους δύο πρακτικό διοικητικής επίλυσης της διαφοράς.

Με το πρακτικό αυτό, που επέχει θέση αμετάκλητης

δικαστικής απόφασης, η διαφορά επιλύεται κατά το μέρος που επήλθε συμφωνία και ο πρόσθετος φόρος μειώνεται στο 3% του οφειλόμενου ποσού, για κάθε μήνα καθυστέρησης.

29. Η παράγραφος 5 του άρθρου 42 αντικαθίσταται ως εξής:

5. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και στην περίπτωση κατάργησης της δίκης, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 4600/1966 (ΦΕΚ 242 Α').

30. Το άρθρο 44 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 44

Τρόπος καταβολής του φόρου

1. Ο οφειλόμενος φόρος, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καταβάλλεται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Εφάπαξ:

α) με την υποβολή των δηλώσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου,

β) τον επόμενο μήνα από τη βεβαίωση, εφόσον αφορά:

αα) φόρο που προκύπτει με βάση προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου, ανεξάρτητα από την άσκηση ή μη προσφυγής ή την με οποιονδήποτε τρόπο οριστικοποίηση της πράξης αυτής,

ββ) το ποσοστό τριάντα στα εκατό (30%) του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου της παραγράφου 4 του άρθρου 43,

γγ) το φόρο που βεβαιώθηκε με βάση οριστική απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου,

δδ) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο, εφόσον ο φόρος που βεβαιώθηκε δεν υπερβαίνει το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών.

3. Με την επιφύλαξη του εδαφίου δδ' της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου, σε δύο (2) ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη στον επόμενο μήνα από τη βεβαίωση, στις περιπτώσεις:

α) διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, με εξαίρεση το εδάφιο αα' της περίπτωσης β' της παραγράφου 2,

β) κατάργησης της φορολογικής δίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 4600/1966,

γ) βεβαίωσης με βάση πράξη, η οποία οριστικοποιήθηκε λόγω μη άσκησης ή μη εμπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, με εξαίρεση το εδάφιο αα' της περίπτωσης β' της παραγράφου 2.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται ότι η καταβολή του οφειλόμενου φόρου γίνεται και χωρίς την υποβολή προσωρινών δηλώσεων.

31. Το άρθρο 47 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 47

Παράλειψη υποβολής δήλωσης. Ανακριβής δήλωση.

Εκπρόθεσμη δήλωση.

1. Οι υπόχρεοι, που δεν υποβάλλουν προσωρινή δήλωση ή υποβάλλουν ανακριβή ή εκπρόθεσμη προσωρινή δήλωση, υπόκεινται σε πρόσθετο φόρο 5% του οφειλόμενου ποσού για κάθε μήνα καθυστέρησης.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και για την εκκαθαριστική δήλωση, καθώς

και για τις περιπτώσεις των μετατάξεων, που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 32 και της παραγράφου 12 του άρθρου 33.

3. Το ποσοστό προσαύξησης, που ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους, υπολογίζεται σε περίπτωση μη υποβολής δήλωσης ή υποβολής ανακριβούς δήλωσης επί του οφειλόμενου φόρου, για κάθε μήνα που μεσολαβεί από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης μέχρι την οριστικοποίηση της οικείας καταλογιστικής πράξης, με δικαστική επίλυση της διαφοράς ή με αμετάκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου. Στις περιπτώσεις αυτές η διαφορά του πρόσθετου φόρου καταλογίζεται με συμπληρωματική πράξη του προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ..

4. Η εκπρόθεσμη υποβολή εκκαθαριστικής δήλωσης, η ανακρίβεια του περιεχομένου της και η παράλειψη της υποβολής της συνεπάγονται την επιβολή προστίμων δραχμών είκοσι χιλιάδων (20.000), πενήντα χιλιάδων (50.000) και εκατό χιλιάδων (100.000), αντίστοιχα.

5. Οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού και του άρθρου 48 επιβάλλονται χωρίς να εξετάζεται η ύπαρξη δόλου ή αμέλειας του υποχρέου στο φόρο.

32. Η παράγραφος 3 του άρθρου 48, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 33 του ν.1947/1991 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Όταν μετά από έλεγχο αποδειχθεί ότι ο υποκείμενος στο φόρο διενήργησε έκπτωση φόρου εισροών ή έλαβε επιστροφή φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 και των εκάστοτε υπουργικών αποφάσεων, που ορίζουν τη διαδικασία της επιστροφής αυτής, με βάση πλαστά, εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία, ή από οποιαδήποτε μη νόμιμη ενέργεια του υποκειμένου στο φόρο δεν απεδόθη στο Δημόσιο ο φόρος που οφείλεται και εφόσον το ποσό του φόρου αυτού είναι μεγαλύτερο των εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών, επιβάλλεται ειδικό πρόστιμο ισόποσο με το πενταπλάσιο του φόρου που εξέπεσε ή που επιστράφηκε, χωρίς να το δικαιούται ή δεν απέδωσε.

Το ίδιο πρόστιμο επιβάλλεται σε κάθε άλλη περίπτωση έκπτωσης ή είσπραξης φόρου που δεν δικαιούται η επιχείρηση ή μη απόδοσης, εφόσον για τη συγκεκριμένη πράξη είναι υπότροπος. Για τα πρόστιμα της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 42."

33. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 56 αντικαθίσταται ως εξής:

8. Στο φόρο προστιθέμενης αξίας υπάγονται και τα εργολαβικά προσύμφωνα ανέγερσης οικοδομών με το σύστημα της αντιπαροχής, τα οποία συντάχθηκαν μετά την 21.8.1986 και η σχετική άδεια εκδίδεται μετά την 1η Ιανουαρίου 1995".

34. Μετά το άρθρο 58 προστίθεται νέο άρθρο 58α ως εξής:

Άρθρο 58α

Εννοιολογικές προσαρμογές

1. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται "Ελλάδα" ή "ελληνική επικράτεια", νοείται το "εσωτερικό της χώρας" κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 2.

2. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται "Κοινότητα"

νοείται το "εσωτερικό της Κοινότητας", κατά την έννοια του άρθρου 227 της Συνθήκης της Ρώμης και του άρθρου 3 της Οδηγίας 77/388/ΕΟΚ, όπως ισχύει.

3. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται "Οικονομικός Έφορος" ή "Διευθυντής Δημοσίου Ταμείου", νοείται ο "Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ." και όπου αναφέρεται "Οικονομική Εφορία" ή "Δημόσιο Ταμείο" νοείται η "Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.)."

4. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται "Κώδικας Φορολογικών Στοιχείων" (π.δ.99/1977, ΦΕΚ 34 Α'), νοείται ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992, ΦΕΚ 84 Α')."

Άρθρο 3

Η αριθμ. Π. 2869/2389/ΠΟΛ.137/4.5.87 (ΦΕΚ 236 Β'), που κυρώθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 11 του ν. 1839/1989 (ΦΕΚ 90/7.4.89 Α'), εφαρμόζεται μόνο εφόσον ο αναλογών Φ.Π.Α. για κάθε μεμονωμένη συναλλαγή είναι ίσος ή μεγαλύτερος των δραχμών ενός εκατομμυρίου (1.000.000). Στις ρυθμίσεις της απόφασης αυτής υπάγονται οι βιομηχανικές, βιοτεχνικές, μεταλλευτικές, λατομικές, ξενοδοχειακές και αγροτικές επιχειρήσεις, μόνο για καινούριο μηχανολογικό και λοιπό εξοπλισμό, που χρησιμοποιείται στην παραγωγική δραστηριότητα αυτών.

Άρθρο 4

Φόρος κατανάλωσης καπνοβιομηχανικών προϊόντων

1. Το άρθρο 6 του ν.1884/1990 (ΦΕΚ 81 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 6

Συντελεστές του φόρου κατανάλωσης καπνοβιομηχανικών προϊόντων

Οι συντελεστές του φόρου κατανάλωσης καπνοβιομηχανικών προϊόντων του άρθρου 1 του ν.1798/1988 (ΦΕΚ 166 Α'), όπως ισχύουν, ορίζονται ως ακολούθως:

α) στα τσιγάρα, πενήντα επτά στα εκατό (57%),
β) στα πούρα και τσιγαρίλλους, είκοσι πέντε στα εκατό (25%),
γ) στον καπνό καπνίσματος, αναρρόφησης και μασήματος, πενήντα επτά στα εκατό (57%).

2. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 8 Αυγούστου 1992."

Άρθρο 5

Ειδικός φόρος κατανάλωσης στο τσιγαρόχαρτο

1. Επιβάλλεται φόρος με την ονομασία "ειδικός φόρος κατανάλωσης" 50.000 δραχμών κατά χιλιόγραμμο καθαρού βάρους:

α) στο τσιγαρόχαρτο της δασμολογικής κλάσης [48.13] της συνδυασμένης ονοματολογίας, που παράγεται στο εσωτερικό της χώρας ή αποκτάται από άλλο κράτος-μέλος ή εισάγεται για την κατασκευή τσιγάρων,

β) σε κάθε είδος χάρτου, εγχώριας ή αλλοδαπής προέλευσης, βάρους κατώτερου των 30 γραμμαρίων κατά τετραγωνικό μέτρο, που είναι κατάλληλο για κάπνισμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 27 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α').

2. Το άρθρο 26 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α') καταργείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 6**Φόρος κατανάλωσης οινοπνεύματος
και οινοπνευματωδών ποτών**

1. Από την ισχύ του άρθρου αυτού ενοποιούνται σε ένα ενιαίο φόρο με την ονομασία "φόρος κατανάλωσης οινοπνεύματος" οι ακόλουθοι φόροι:

α) ο φόρος κατανάλωσης οινοπνεύματος που επιβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Κώδικα των Νόμων "περί φορολογίας του οινοπνεύματος", όπως οι διατάξεις αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 4 του ν.1884/1990,

β) ο ειδικός φόρος κατανάλωσης οινοπνεύματος (αιθυλικής αλκοόλης) του άρθρου 3 του ν.1477/1984, ο οποίος είχε επιβληθεί αρχικώς ως φόρος πολυτελείας με τον α.ν. 1991/1939,

γ) ο ειδικός φόρος κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών του άρθρου 5 του ν.1870/1989.

2. Ο ως άνω "φόρος κατανάλωσης οινοπνεύματος" ορίζεται ως εξής:

α) Για κάθε χιλιόγραμμο άνυδρου εγχώριου οινοπνεύματος και αποσταγμάτων που περιέχουν οινόπνευμα, δραχμές χίλιες εξακόσιες εβδομήντα (1.670).

β) Για κάθε χιλιόγραμμο άνυδρου εγχώριου οινοπνεύματος, που προορίζεται για την παρασκευή οίνων ελεγχόμενης ονομασίας προέλευσης, δραχμές πεντακόσιες (500).

γ) Για κάθε χιλιόγραμμο άνυδρου οινοπνεύματος, που διατίθεται στα νοσοκομεία, θεραπευτήρια, κλινικές, νοσηλευτικά ιδρύματα, δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, δραχμές τετρακόσιες (400).

Η ποσότητα που δικαιούνται να παραλαμβάνουν τα ιδρύματα αυτά κάθε χρόνο, με την ως άνω μειωμένη τιμή του φόρου κατανάλωσης, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, λαμβανομένης υπόψη της παραληφθείσας κατά το προηγούμενο έτος ποσότητας οινοπνεύματος από αυτά και μετά από εισήγηση της αρμόδιας διεύθυνσης του Γενικού Χημείου του Κράτους.

δ) Για το οινόπνευμα οποιασδήποτε προέλευσης, που σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα των Νόμων "περί φορολογίας οινοπνεύματος" μετουσιώνεται ή εισάγεται μετουσιωμένο, κατά τρόπο ώστε να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πόση, μυρεψία ή φαρμακευτική χρήση και καταναλώνεται μέσα στο Κράτος, για κάθε χιλιόγραμμο άνυδρου οινοπνεύματος, δραχμές πενήντα (50).

3. Για κάθε χιλιόγραμμο άνυδρου οινοπνεύματος που προορίζεται για παρασκευή ΟΥΖΟΥ, δραχμές οκτακόσιες τριάντα πέντε (835).

4. Για το οινόπνευμα ή οινοπνευματικά προϊόντα, που εισάγονται από το εξωτερικό, ο κατά την παράγραφο 1 "φόρος κατανάλωσης οινοπνεύματος" ορίζεται:

α) για οινόπνευμα κάθε δύναμης και αποστάγματα, που περιέχουν οινόπνευμα, φόρος κατανάλωσης δραχμές χίλιες εξακόσιες εβδομήντα (1.670) ανά χιλιόγραμμο άνυδρου οινοπνεύματος,

β) για οινοπνευματώδη ποτά ή προϊόντα διατροφής που περιέχουν οινόπνευμα ή φαρμακευτικά προϊόντα και προϊόντα μυρεψίας, φόρος κατανάλωσης δραχμές χίλιες εξακόσιες εβδομήντα (1.670) ανά χιλιόγραμμο άνυδρου οινοπνεύματος που περιέχουν,

γ) οι οίνοι, που εισάγονται από το εξωτερικό και έχουν ολικό αλκοολικό τίτλο πάνω από 12, καταβάλλουν για το οινόπνευμα που περιέχουν, πάνω από τον ολικό αλκοολικό τίτλο 12, φόρο κατανάλωσης δραχμές χίλιες εξακόσιες

εβδομήντα (1.670) ανά χιλιόγραμμο άνυδρου οινοπνεύματος.

5. Οι τιμές του φόρου κατανάλωσης οινοπνεύματος, που καθορίστηκαν με τις παραγράφους 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου, σε αντιστοιχία με την τιμή των 550 ECU/HL άνυδρης αλκοόλης, θα αναπροσαρμόζονται αναλόγως προς την εκάστοτε διαμορφούμενη ισοτιμία ECU - εθνικού νομίσματος, κατά την 1η Ιανουαρίου και 1η Ιουλίου εκάστου έτους.

6. Οι διατάξεις του εδαφίου γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του Κώδικα Νόμων "περί φορολογίας του οινοπνεύματος", όπως το εδάφιο αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 1884/1990, εξακολουθούν να ισχύουν για το "φόρο κατανάλωσης οινοπνεύματος", που προήλθε από την ενοποίηση των τριών φόρων, συμφώνως με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος.

7. Δύνανται ο Υπουργός Οικονομικών με απόφασή του, να καθορίζει διαφορετικό χρώμα, από αυτό που καθορίζεται στο εδάφιο γ', της παραγράφου 1, του άρθρου 1, του β.δ. 52/13.1.1969 για τις ταινίες ελέγχου οινοπνευματωδών ποτών του ν.δ. 13/27.9.1968, για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ελέγχου της φορολογίας του οινοπνεύματος.

8. Το ποσοστό δικαιώματος ελέγχου και εποπτείας υπέρ του Ειδικού Ταμείου Ελέγχου και Εποπτείας Φορολογίας Οινοπνεύματος (Ε.Τ.Ε.Ε.Φ.Ο.), που προβλέπεται από τις διατάξεις των υπεδαφίων α', β' και γ' του εδαφίου 2 της παραγράφου ΣΤ' του άρθρου 28 του Κώδικα Νόμων "περί φορολογίας του οινοπνεύματος" όπως αυτός τροποποιηθείς και συμπληρωθείς ισχύει σήμερα, καθορίζεται σε τέσσερα επί τοις εκατό (4%).

9. Λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου, η ισχύς του οποίου αρχίζει από την 8.8.1992, ρυθμίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 7**Φορολογία πρώτων ύλών παραγωγής ζύθου
και εισαγόμενου ζύθου**

1. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης, ο οποίος επιβάλλεται στη βύνη, καθώς και σε κάθε άλλη πρώτη ύλη (αμυλούχο ή ζάχαρο) εγχώριας παραγωγής ή εισαγόμενης, που καταναλώνονται στην Επικράτεια με τη χρησιμοποίησή τους για την παραγωγή ζύθου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.δ/τος της 29.12.23, όπως τούτο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν.1839/1989, αυξάνεται σε 214,5 δραχμές κατά κιλό εκχυλίσματος πρώτης ύλης.

2. Ειδικά για το εκχύλισμα που αντιστοιχεί στο ζύθο, ο οποίος εισάγεται από το εξωτερικό, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης αυξάνεται σε 233,1 δραχμές κατά κιλό εκχυλίσματος.

3. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης, για το εκχύλισμα που αντιστοιχεί στον εισαγόμενο από το εξωτερικό στη Δωδεκάνησο ζύθο, αυξάνεται σε 32,20 δραχμές κατά κιλό εκχυλίσματος.

4. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 10 Αυγούστου 1992.

Άρθρο 8**Καταμετρήσεις ζύθου**

1. Τα εδάφια α' και γ' της παρ.2 του άρθρου πέμπτου του α.ν. 930/1949 (ΦΕΚ 88), όπως αυτά έχουν αντικατασταθεί με νεότερες διατάξεις και ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

"2.α. Σε περίπτωση αύξησης του ειδικού φόρου κατανά-

λωσης της βύνης, καθώς και κάθε άλλης πρώτης ύλης, που καταναλώνονται με τη χρησιμοποίησή τους για την παραγωγή ζύθου, η αύξηση αυτή επεκτείνεται και στις ποσότητες της βύνης και κάθε άλλης πρώτης ύλης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζύθου, που βρίσκεται αυτούσια κατά την ημέρα έναρξης της ισχύος της νέας φορολογίας στα ζυθοποιεία, που παράγουν ζύθο είτε για λογαριασμό τους είτε για λογαριασμό άλλων ή που αντιστοιχεί στις ποσότητες του ζυθογλεύκου και του ζύθου, που βρίσκονται στα ζυθοποιεία με την πιο πάνω έννοια ή τις αποθήκες τους, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι αποθήκες τρίτων, που έχουν εγκριθεί από τη Φοροτεχνική Διεύθυνση του Γενικού Χημείου του Κράτους ως αποθήκες ζυθοποιείων και στις οποίες ο ζύθος βρίσκεται είτε επί παρακαταθήκη είτε προς φύλαξη είτε προς πώληση για λογαριασμό των ζυθοποιητικών εταιρειών.

2.γ. Στην καταβολή της διαφοράς για την αύξηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης βύνης, καθώς και κάθε άλλης πρώτης ύλης, που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζύθου, υποβάλλονται εκτός από τα αποθέματα του ζύθου που καταμετρήθηκαν στα ζυθοποιεία και τις αποθήκες τους με την έννοια της παραγράφου 2α και οι ποσότητες του ζύθου που διατέθηκαν την ημέρα έναρξης της ισχύος της νέας

φορολογίας πριν από την καταμέτρηση των αποθεμάτων τους.

2. Το εδάφιο δ' της παραγράφου 2 του άρθρου πέμπτου του α.ν. 930/1949 (ΦΕΚ 88), όπως ισχύει, καταργείται.

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου πέμπτου του α.ν. 930/1949 "Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως νόμων αρμοδιότητος του Γ.Χ.Κ." αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Η διαφορά του ειδικού φόρου κατανάλωσης καταβάλλεται εντός πέντε ημερών από την ημερομηνία επιδόσεως του σχετικού σημειώματος από την αρμόδια αρχή.

4. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 10 Αυγούστου 1992.

Άρθρο 9

Ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης πετρελαιοειδών προϊόντων

1. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.1038/1980, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, για τα παρακάτω πετρελαιοειδή προϊόντα ορίζεται από 8 Αυγούστου 1992 ως εξής:

ΕΙΔΟΣ	ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΥΝΔΥΑΣΜ. ΟΝΟΜΑΤΟΛ. ΜΕ ΚΩ- ΔΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ	ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ
(1)	(2)	(3)	(4)
α. Βενζίνη αεροπλάνων	27.10.00.31	140.000	χιλιόλιτρο
β. Βενζίνη υψηλής συμπίεσης 96 οκτανίων MIN (PREMIUM) 0.15 γραμ. μολύβδου στο λίτρο MAX.	27.10.00.35	119.000	χιλιόλιτρο
γ. Βενζίνη χωρίς μολύβδο.	27.10.00.33	104.000	χιλιόλιτρο
δ. Βενζίνη κοινή 90 οκτανίων MIN (REGULAR) 0.40 γραμμ. μολύβδου στο λίτρο MAX.	27.10.00.35	119.000	χιλιόλιτρο
ε. Βενζίνη για γεωργικές χρή- σεις άρθρου 16 του Ν. 3685/ 57 (ΦΕΚ Α/64) και δασικών συνεταιρισμών άρθρου 5 του Ν. 827/78 (ΦΕΚ Α/194).	27.10.00.35	102.000	χιλιόλιτρο
στ. Ειδικό καύσιμο αεριωθουμένων τύπου βενζίνης.	27.10.00.37	140.000	χιλιόλιτρο
ζ. Φωτιστικό πετρέλαιο.	27.10.00.55	120.000	μετ. τόννος
η. Πετρέλαιο εσωτερικής καύ- σης (DIESEL) κίνησης.	27.10.00.69	68.000	χιλιόλιτρο
θ. Πετρέλαιο εσωτερικής καύ- σης (DIESEL) θέρμανσης.	27.10.00.69	60.000	χιλιόλιτρο
ι. Πετρέλαιο εσωτερικής καύ- σης άλλο από εκείνο των περιπτώσεων η και θ.	27.10.00.69	75.000	χιλιόλιτρο

2. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης για τα είδη της παραγράφου 1β, 1γ και 1δ εισπράττεται για τα τελωνιζόμενα στην περιοχή Δωδεκανήσου, μειωμένος κατά 1.200 δρχ. το χιλιόλιτρο.

3. Από 8 Αυγούστου 1992 ο ειδικός φόρος κατανάλωσης της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 2074/1992 (ΦΕΚ 128 Α') αναπροσαρμόζεται από 61.500 δρχ. σε 119.000 δρχ. ο τόννος.

4. Ο προβλεπόμενος από το άρθρο 19 του ν.1439/1984 (ΦΕΚ 65 Α') ειδικός φόρος κατανάλωσης για τα προϊόντα του άρθρου 3 του ν. 2074/1992 καταργείται από 25.6.1992.

5. Επί των υπαγομένων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης πετρελαιοειδών προϊόντων, υπολογίζεται ειδικό τέλος σε ποσοστό πέντε τοις χιλίοις (5ο/οο).

6. Η φορολογητέα αξία για τον υπολογισμό του ειδικού τέλους στα είδη της προηγούμενης παραγράφου, διαμορφώνεται από την τιμολογιακή αξία και τον πράγματι εισπραττόμενο ειδικό φόρο κατανάλωσης.

7. Το ποσό των εισπράξεων του τέλους αυτού θα κατατίθεται στον τηρούμενο στην Τράπεζα της Ελλάδος λογαριασμό με αριθμό 232005 προς εκπλήρωση του σκοπού του λογαριασμού αυτού.

8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 10

Ειδικός φόρος κατανάλωσης επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης αντιρρυπαντικής τεχνολογίας και μοτοσυκλετών

1. Οι συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 37 του ν. 1882/1990 ορίζονται από 1.1.1993 ως εξής:

ΚΥΛΙΝΔΡΙΣΜΟΣ ΚΙΝΗΤΗΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΦΟΡΟΥ
Μέχρι και 900 κυβ. εκατ.	30%
Από 901 μέχρι 1400	38%
Από 1401 μέχρι 1600	43%
Από 1601 μέχρι 1800	48%
Από 1801 μέχρι 2000	60%
Από 2001 και πάνω	100%

Τα παραπάνω ποσοστά φόρου μειώνονται, αντίστοιχα από 1.1.1994 και από 1.1.1995 κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες.

2. Στους κατά περίπτωση με βάση τα κυβικά εκατοστά συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης της προηγούμενης παραγράφου, μειωμένους κατά 50%, υποβάλλονται από 8.8.1992 και οι μοτοσυκλέτες κυλινδρισμού κινητήρα 250 κυβικών εκατοστών και πάνω.

Για την επιβολή του φόρου αυτού η φορολογητέα αξία διαμορφώνεται ανάλογα με εκείνη των φορτηγών αυτοκινήτων κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 1477/1984 (ΦΕΚ 144 Α'), όπως ισχύει.

Άρθρο 11

Φορολογική μεταχείριση αυτοκινήτων τύπου JEEP

1. Τα καινούργια αυτοκίνητα τύπου JEEP, αντιρρυπαντικής τεχνολογίας των δασμολογικών κλάσεων 87.03 και 87.04 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, υπάγονται στον προβλεπόμενο από τις κείμενες διατάξεις ειδικό φόρο κατα-

νάλωσης των καινούργιων επιβατικών αυτοκινήτων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, μειωμένο κατά είκοσι στα εκατό (20%).

Τα λοιπά αυτοκίνητα τύπου JEEP υπάγονται στον προβλεπόμενο από τις κείμενες διατάξεις ειδικό φόρο κατανάλωσης των επιβατικών αυτοκινήτων συμβατικής τεχνολογίας, μειωμένο κατά είκοσι στα εκατό (20%).

Οι διατάξεις περί φορολογητέας αξίας των επιβατικών αυτοκινήτων εφαρμόζονται ανάλογα και για τα αυτοκίνητα της παραγράφου αυτής.

2. Τα ελαφρά φορτηγά αυτοκίνητα τύπου JEEP και παρόμοια, που μέχρι και 7 Αυγούστου 1992:

α) είχαν κομισθεί στη χώρα,

β) είχαν φορτωθεί σε μεταφορικό μέσο με τελικό προορισμό τους την Ελλάδα,

γ) είχε ανοιχθεί ενέγγυα ανέκκλητη πίστωση σε ποσοστό είκοσι στα εκατό (20%) και πάνω του τμήματος,

δ) είχαν αποδεδειγμένα αγορασθεί,

εξακολουθούν να υπάγονται στους κατά περίπτωση συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης που ισχύουν μέχρι 8.8.1992, εφόσον τελωνισθούν μέχρι την 31.12.92.

3. Φορτηγά αυτοκίνητα τύπου JEEP, που έχουν τελωνισθεί με το φορολογικό καθεστώς που ίσχυε προ της 8.8.1992, επιτρέπεται να δασκευάζονται σε επιβατικά ή μικτής μεταφοράς κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 1573/1985 με εξαίρεση την παράγραφο 2 του άρθρου 6 του νόμου αυτού, με καταβολή, αντί του προβλεπόμενου κατά την παραπάνω παράγραφο 1 ειδικού φόρου κατανάλωσης, ενός ποσού φόρου ίσου με τριακόσιες (300) δραχμές ανά κυβικό εκατοστό του κυλινδρισμού του κινητήρα του αυτοκινήτου.

Η καταβολή του παραπάνω ποσού δύναται να γίνεται μέχρι και σε έξι μηνιαίες δόσεις. Στην περίπτωση αυτήν το σχετικό πιστοποιητικό τελωνισμού θα εκδίδεται μετά την οριστική εξόφληση του φόρου.

4. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και σε εκκρεμείς υποθέσεις στα τελωνεία και στα ποινικά ή διοικητικά δικαστήρια, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση.

5. Με την εφαρμογή των αναφερομένων στις προηγούμενες παραγράφους 3 και 4, η ποινική δίωξη που τυχόν ασκήθηκε παύει οριστικά με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα, τα δε αυτοκίνητα αποδίδονται στους δικαιούχους.

Οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 5 ισχύουν μέχρι 30.6.1993.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου αυτού.

6. Η ισχύς της διάταξης αυτής αρχίζει από 8 Αυγούστου 1992.

Άρθρο 12

Ρυθμίσεις στη φορολογία των επιβατικών αυτοκινήτων

1. Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 363/1976, όπως ισχύει, προστίθενται νέα εδάφια ως εξής:

Τα παραπάνω ποσοστά προσαύξησης εφαρμόζονται ανάλογα και για τη διαμόρφωση της φορολογητέας αξίας επιβολής του ειδικού φόρου κατανάλωσης των εγχώριως παραγόμενων επιβατικών αυτοκινήτων.

Τα ποσοστά αυτά υπολογίζονται επί της εργοστασιακής τιμής και της τιμής του τυχόν προαιρετικού εξοπλισμού χωρίς τις δασμοφορολογικές επιβαρύνσεις και πριν το συνυπολογισμό σ' αυτήν του ναύλου των εισαγόμενων μερών, εξαρτημάτων και λοιπών υλικών, που χρησιμοποιήθηκαν

στην παραγωγή των αυτοκινήτων.

2. Από 8.8.1992 μέχρι 31.12.1992 οι κατά περίπτωση εφαρμοζόμενοι συντελεστές του ειδικού φόρου κατανάλωσης των επιβατικών αυτοκινήτων μειώνονται κατά έξι (6) ποσοστιαίες μονάδες.

3. Η επιβάρυνση από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης των επιβατικών αυτοκινήτων, που φέρουν ειδική θωράκιση, δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του φόρου που προκύπτει για τα όμοια ίδιου τύπου επιβατικά αυτοκίνητα χωρίς την ειδική θωράκιση.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 55 του ν.1947/1991 (ΦΕΚ 70 Α') ισχύουν, από την έναρξη εφαρμογής τους και για τις δηλώσεις του ν.δ.105/1969 και του ν.1599/1986.

Άρθρο 13

Κατάργηση φορολογικής απαλλαγής φορτηγών τύπου JEEP

1. Από 8.8.1992 καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 3 του ν.1906/1990.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται για τα φορτηγά αυτοκίνητα τύπου JEEP, που μέχρι και 7.8.1992:

- είχαν κομισθεί στη χώρα,
- είχαν φορτωθεί σε μεταφορικό μέσο με προορισμό τη χώρα,
- είχε ανοιχθεί ενέγγυα ανέκκλητη πίστωση σε ποσοστό είκοσι στα εκατό (20%) και πάνω του τιμήματος,
- είχαν αποδεδειγμένα αγορασθεί.

Τα αυτοκίνητα αυτά θα πρέπει να τελωνισθούν μέχρι 31.12.1992.

Άρθρο 14

Ειδικός φόρος κατανάλωσης φορτηγών αυτοκινήτων

1. Τα αντιρρυπαντικής τεχνολογίας φορτηγά αυτοκίνητα, ανεξαρτήτως καυσίμου και οι βάσεις τους, της δασμολογικής κλάσης 87.04 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, υποβάλλονται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, επί της αξίας, ως εξής:

- φορτηγά αυτοκίνητα μικτού βάρους πάνω από 3,5 τόννους, ανεξάρτητα κυλινδρισμού, ποσοστό φόρου 10%,
- ανοικτά φορτηγά αυτοκίνητα μικτού βάρους μέχρι και 3,5 τόννους, ανεξάρτητα κυλινδρισμού, ποσοστό φόρου 20%,
- κλειστά φορτηγά αυτοκίνητα μικτού βάρους μέχρι και 3,5 τόννους:

ΚΥΛΙΝΔΡΙΣΜΟΣ ΚΙΝΗΤΗΡΑΠΟΣΟΣΤΟ ΦΟΡΟΥ

Μέχρι και 900	κυβ. εκατ.	20%
Από 901 μέχρι 1400	" "	25%
Από 1401 μέχρι 1800	" "	30%
Από 1801 μέχρι 2000	" "	35%
Από 2001 και πάνω	" "	40%

δ) βάσεις των φορτηγών των προηγούμενων περιπτώσεων 15%.

Οι συντελεστές της παραγράφου αυτής προσαυξάνονται κατά ποσοστό είκοσι στα εκατό (20%), προκειμένου για αυτοκίνητα μη αντιρρυπαντικής τεχνολογίας.

2. Από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης της παραγράφου 1 του παρόντος, εξαιρούνται:

- Τα φορτηγά αυτοκίνητα ψυγεία και οι βάσεις τους.
  - Τα φορτηγά αυτοκίνητα Δημόσιας Χρήσης και οι βάσεις αυτών, που παραλαμβάνονται από επιχειρήσεις, που έχουν συσταθεί κατά τις διατάξεις του ν. 383/1976 (ΦΕΚ 182 Α') ή του ν.δ. 1060/1971 (ΦΕΚ 268 Α').
  - Τα ελαφρά φορτηγά αυτοκίνητα τύπου JEEP και παρόμοια.
  - Τα ειδικά μετασκευασμένα για τη μεταφορά προϊόντων που εκπέμπουν ισχυρή ραδιενέργεια (Ευρατόμ)
  - Τα ανατρεπόμενα αυτοκίνητα που είναι κατασκευασμένα για να χρησιμοποιούνται έξω από το οδικό δίκτυο.
3. Τα φορτηγά αυτοκίνητα της παραγράφου 1 που μέχρι και 7.8.1992:

- είχαν κομισθεί στη χώρα,
- είχαν φορτωθεί σε μεταφορικό μέσο με τελικό προορισμό τους την Ελλάδα,
- είχε ανοιχθεί ενέγγυα ανέκκλητη πίστωση σε ποσοστό είκοσι στα εκατό (20%) και πάνω του τιμήματος,
- είχαν αποδεδειγμένα αγορασθεί,

εξακολουθούν να υπάγονται στον κατά περίπτωση ειδικό φόρο κατανάλωσης, που ίσχυε μέχρι 8.8.92, εφόσον τελωνισθούν μέχρι την 31.12.1992.

Στους κατά περίπτωση συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης, που ίσχυαν προ της 8.8.1992, υπάγονται και τα εγχωρίως παραγόμενα φορτηγά αυτοκίνητα που θα τελωνισθούν μέχρι 31.12.1992, εφόσον παραχθούν από μέρη και εξαρτήματα (SET) που πληρούν τις προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου.

4. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 8.8.1992.

Άρθρο 15

Ρύθμιση στους φόρους κατανάλωσης

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου, με τις οποίες ορίζεται διαφορετικά, ο ειδικός φόρος κατανάλωσης του άρθρου 3 του ν.1477/1984 (ΦΕΚ 144 Α'), όπως ισχύει, καταργείται.

2. Ομοίως καταργούνται οι φόροι που προβλέπονται από τις κατωτέρω διατάξεις, όπως ισχύουν:

- του άρθρου 57 του ν.12/1975 (ΦΕΚ 34 Α')
- του άρθρου 10 του ν.216/1975 (ΦΕΚ 260 Α')
- του άρθρου 65 του ν.542/1977 (ΦΕΚ 41 Α')
- του άρθρου 48 παρ.8 του ν.1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α')
- του άρθρου 24 του ν.1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α').

3. Αυξάνεται σε χίλιες (1.000) δραχμές ανά κιλό καθαρού βάρους ο ειδικός φόρος κατανάλωσης του άρθρου 3 του ν.1477/1984 για την ισοπροπυλική αλκοόλη, που αναγράφεται στους πίνακες Α και Β του παραρτήματος ΙΙΙ, που προσαρτάται στον ίδιο νόμο, έναντι της δασμολογικής κλάσης EX.2904 Α ΙΙ.

4. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 8 Αυγούστου 1992.

Άρθρο 16

Απαλλαγή από τον Ε.Φ.Τ.Ε. ή το τέλος χαρτοσήμου συμβάσεων δανείων ή πιστώσεων

Η συμφωνία για μεταβολή στο πρόσωπο στο οποίο χορηγήθηκε δάνειο ή πίστωση δεν αποτελεί λόγο οφειλής ειδικού φόρου τραπεζικών εργασιών ή αναλογικού τέλους χαρτοσήμου, κατά περίπτωση, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του ν.1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α') και της περίπτ. γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του

π.δ/τος της 28.7.1931 (ΦΕΚ 239 Α'), όπως ισχύει, εφόσον η συμφωνία μεταβολής οφείλεται σε μετατροπή, απορρόφηση, εξαγορά, διάσπαση ή συγχώνευση επιχείρησης, στην οποία είχε χορηγηθεί το αρχικό δάνειο ή η πίστωση.

Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει την πρώτη του μεθεπόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 17

Τέλος διαμονής παρεπιδημούντων

Το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 339/1976 (ΦΕΚ 136 Α'), όπως ισχύει, από 1.1.1992, ορίζεται σε τρία στα εκατό (3%).

Τα επιπλέον καταβληθέντα ποσά τέλους διαμονής παρεπιδημούντων από 1.1.1992 μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δεν επιστρέφονται, αλλά συμψηφίζονται με μελλοντικές οφειλές του τέλους αυτού.

Άρθρο 18

Άλλες διατάξεις

1. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν. 4171/1961 (ΦΕΚ 93 Α') προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Επίσης, των απαλλαγών του παρόντος άρθρου απολαμβάνουν και οι ελληνικές επιχειρήσεις σύνταξης επιστημονικών μελετών, εφόσον τηρούνται οι περιορισμοί και οι προϋποθέσεις του νόμου αυτού, που ισχύουν για τις ελληνικές τεχνικές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν εργασίες εκτός των ορίων της Ελληνικής Επικράτειας και ανεξάρτητα αν οι ανωτέρω μελέτες εκπονούνται ολικά ή μερικά από τα γραφεία τους στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή».

2. Το οριζόμενο υπό των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 21 του ν. 1921/1991 (ΦΕΚ 12 Α') ποσοστό φόρου τροποποιείται σε δεκαπέντε στα εκατό (15%).

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου καταλαμβάνουν τα ποσά των τόκων, που λογίζονται από την 1η Σεπτεμβρίου 1992 και μετά, με εξαίρεση αυτά που προέρχονται από:

α) προθεσμιακές καταθέσεις, που έχουν συναφθεί μέχρι και την 31η Αυγούστου 1992 και για το χρονικό διάστημα, που μεσολαβεί μέχρι την πρώτη ανανέωσή τους μετά από την ημερομηνία αυτή,

β) ομόλογα ή ομολογιακά δάνεια υποκείμενα σε φόρο, που έχουν εκδοθεί ή συναφθεί μέχρι και την 31η Αυγούστου 1992.

3. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι κάτοχοι ή κύριοι κινητών ή ακινήτων πραγμάτων δικαιούνται αποζημίωσης από το Ελληνικό Δημόσιο για ζημιές, που υφίστανται ή υπέστησαν εξαιτίας ή εξ αφορμής τρομοκρατικών πράξεων. Αν το αντικείμενο που καταστράφηκε ή εβλάβη ήταν ασφαλισμένο, αξίωση αποζημίωσης κατά του Δημοσίου υπάρχει μόνο για το επιπλέον της δικαιούμενης ασφαλιστικής εταιρίας στα δικαιώματα του ασφαλισμένου για το καταβληθέν ποσό του ασφαλισματος αποκλείεται.

Ως προς το χαρακτήρα της πράξης ως τρομοκρατικής αποφαινεται ο αστυνομικός διευθυντής της περιφέρειας, όπου συντελέστηκε η τρομοκρατική πράξη ή ο προϊστάμενος της καθ' ύλην αρμόδιας αστυνομικής αρχής. Οι διατάξεις

της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του ν. 1977/1991 διατηρούνται για τις περιπτώσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Η αποζημίωση για αποκατάσταση υλικών ζημιών σε ακίνητα επιτρέπεται να χορηγείται στους μισθωτές ή σε όσους έχουν από οποιαδήποτε νόμιμη αιτία αποδεδειγμένα τη νομή των εν λόγω ακινήτων, εφόσον δεν θα υποβληθεί σχετική προς τούτο αίτηση εκ μέρους των κυριών εντός εξήντα (60) ημερών από την επέλευση του γεγονότος ή από τη δημοσίευση του παρόντος, προκειμένου περί τρομοκρατικών πράξεων, που έγιναν προ της δημοσίευσης αυτού. Ο κατά τα ως άνω λαμβάνων την αποζημίωση υποχρεούται στην άμεση αποκατάσταση των ζημιών μετά την είσπραξη της αποζημίωσης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, του καταλογίζεται από τη διεύθυνση πολεοδομίας της νομαρχίας, που συνέβη το γεγονός, το ποσό της εισπραχθείσας αποζημίωσης, που προσαυξάνεται με το νόμιμο τραπεζικό τόκο από της ημερομηνίας είσπραξής της.

Οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται από τη δημοσίευση του παρόντος από το Δημόσιο για τις υλικές ζημιές από τρομοκρατικές πράξεις δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη κράτηση.

Τα δάνεια και οι πιστώσεις, που χορηγήθηκαν ή θα χορηγηθούν σύμφωνα με τις υπ' αριθμ. 2049295/0025/23.8.1991 (ΦΕΚ 725 Β'), 2066844/0025/24.10.1991 (ΦΕΚ 890 Β'), 2003850/0025/21.1.1992 (ΦΕΚ 59 Β') και 2029275/0025/2.4.1992 (ΦΕΚ 252 Β') κοινές αποφάσεις Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων από τράπεζες ή άλλους πιστωτικούς οργανισμούς σε όσους υπέστησαν υλικές ζημιές από τις πράξεις αυτές, καθώς και οι τόκοι και τα άλλα έσοδα που απορρέουν από τις συμβάσεις αυτές, περιλαμβανομένων και αυτών που προκύπτουν από την προβλεπόμενη ρύθμιση παλαιών δανείων, απαλλάσσονται από τον Ειδικό Φόρο Τραπεζικών Εργασιών ή τέλος χαρτοσήμου ή άλλο τέλος κατά περίπτωση και ως προς τους τόκους και τα άλλα έσοδα των τραπεζών και των πιστωτικών οργανισμών, και για χρονικό διάστημα όσος ο χρόνος εξοφλήσεως των δανείων και από της ημερομηνίας χορηγήσεως των δανείων ή από της υπογραφής των σχετικών συμβάσεων. Προϋπόθεση των απαλλαγών αυτών είναι ότι τα χρηματικά ποσά των εν λόγω δανείων και πιστώσεων χρησιμοποιήθηκαν για την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας των επιχειρήσεων.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια, αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 19

Κατάργηση - Τροποποίηση διατάξεων

1. Καταργούνται οι διατάξεις:

α) του άρθρου 13 του ν. 1573/1985 (ΦΕΚ 201 Α'/27.11.85),
β) των άρθρων 1 και 2 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α'), όπως ισχύουν,

γ) των άρθρων 99 και 100 του ν. 1684/1987 (ΦΕΚ 18 Α'),
δ) της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών αριθ. Π.738/723/30.1.87, η οποία κυρώθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 48 του ν. 1731/1987 (ΦΕΚ 161 Α'),

ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του ν. 1731/1987 (ΦΕΚ 161 Α'), όπως ισχύει.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οι δια-

τάξεις:

α) των άρθρων 57 έως 65 του κεφαλαίου Γ' του ν.1402/1983 (ΦΕΚ 167 Α'), όπως ισχύουν, έχουν εφαρμογή μόνο για εισαγωγές αγαθών μη εμπορικού χαρακτήρα, τα οποία περιέχονται στις προσωπικές αποσκευές των ταξιδιωτών, που προέρχονται από τρίτη χώρα,

β) των άρθρων 66 και 68 του ν.1402/1983, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 122 του ν.1684/1987, καθώς και του άρθρου 67 του ν.1402/1983, όπως ισχύουν, έχουν εφαρμογή μόνο για είδη που αποβλέπουν αντικείμενο μικρών αποστολών μη εμπορικού χαρακτήρα, που στέλνονται από ιδιώτες τρίτης χώρας προς παραλαβή άλλων ιδιωτών στην Ελλάδα,

γ) των άρθρων 1 έως 98, 101 έως 117, 119 έως 121 και του 125 του ν.1684/1987, όπως ισχύουν, έχουν εφαρμογή σε ό,τι αφορά την απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας ορισμένων οριστικών εισαγωγών αγαθών, και των προσωρινά εισαγόμενων αγαθών, εκτός των μεταφορικών μέσων, των παλετών και των εμπορευματοκιβωτίων, που προέρχονται από τρίτη χώρα,

δ) για τις φορολογικές ατέλειες, που προβλέπονται από την ΑΥΟ Δ. 245/11/1.3.88, η οποία κυρώθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 11 του ν.1839/1989 (ΦΕΚ 90 Α'), όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις διατάξεις των ΑΥΟ Δ.342/29.12.90, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 44 του ν.1882/23.3.1990 (ΦΕΚ 43 Α'), 1106476/4521/5.10.90, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 51 του ν.1882/23.3.90 και τα άρθρα 33 του ν.1884/1990 (ΦΕΚ 81 Α'), 18, 19 και 21 του ν.1921/8.2.1991 (ΦΕΚ 12 Α') και το άρθρο 27 του ν.1954/1991 (ΦΕΚ 97 Α'), όπως ισχύουν, έχουν εφαρμογή σε ό,τι αφορά την απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας στις οριστικές εισαγωγές προσωπικών ειδών από ιδιώτες, οι οποίοι έχουν τη συνθήκη κατοικία τους σε τρίτη χώρα,

ε) για τις φορολογικές ατέλειες που προβλέπονται από τις διατάξεις της ΑΥΟ Δ. 247/13/1.3.88, η οποία κυρώθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 11 του ν.1839/1989, όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις διατάξεις των ΑΥΟ 1096107/3995/6.9.89 (ΦΕΚ 700 Β'), 1108320/4590/ 11.10.89 (ΦΕΚ 799 Β') και των άρθρων 9 του ν.1957/1991 (ΦΕΚ 114 Α') και 13 του ν. 2008/1992 (ΦΕΚ 16 Α'), όπως ισχύουν, έχουν εφαρμογή σε ό,τι αφορά την απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας στην προσωρινή εισαγωγή μεταφορικών μέσων ιδιωτικής χρήσης και προσωπικών ειδών από ιδιώτες, που προέρχονται από τρίτη χώρα.

Άρθρο 20

1. Η παράγραφος 8 του άρθρου 20 του ν.1921/1991 (ΦΕΚ 12 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 7 του άρθρου αυτού ισχύουν από 1.1.1991 μέχρι 31.3.1993 και εφαρμόζονται για αυτοκίνητα συμβατικής τεχνολογίας που θα αποσυρθούν μέχρι 31.12.1992.

Μετά την 1.1.1993 για τον υπολογισμό του μειωμένου ειδικού φόρου κατανάλωσης κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν.1921/1991, θα λαμβάνονται υπόψη οι συντελεστές του φόρου που ίσχυαν την 31.12.1992.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 4 του άρθρου 2 του ν. 2052/1992 (ΦΕΚ 94/Α') ισχύουν μέχρι 31.12.1992.

Άρθρο 21

Εφάπαξ πρόσθετο ειδικό τέλος και τέλη κυκλοφορίας στα αυτοκίνητα τύπου JEEP

1. Για τη θέση σε κυκλοφορία των αυτοκινήτων τύπου JEEP, ανεξάρτητα από κατηγορία (επιβατικά ή φορτηγά), επιβάλλεται μειωμένο κατά ποσοστό είκοσι στα εκατό (20%) το προβλεπόμενο από τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 3 του ν.363/1976 (ΦΕΚ 152 Α'), όπως ισχύει, εφάπαξ πρόσθετο ειδικό τέλος των επιβατικών ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτων.

2. Στα αυτοκίνητα τύπου JEEP αντρωπαντικής τεχνολογίας, ανεξάρτητα από κατηγορία (επιβατικά ή φορτηγά), επιβάλλονται τα τέλη κυκλοφορίας, που προβλέπονται από τις διατάξεις του εδαφίου Α' της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν.2367/1953 (ΦΕΚ 82 Α'), όπως ισχύει, για τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα αντρωπαντικής τεχνολογίας.

3. Στα λοιπά αυτοκίνητα τύπου JEEP, ανεξάρτητα από κατηγορία (επιβατικά ή φορτηγά), επιβάλλονται τα τέλη κυκλοφορίας που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 2367/1953, για τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα συμβατικής τεχνολογίας.

4. Ο υπολογισμός των τελών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων τύπου JEEP γίνεται με βάση τη φορολογήσιμη ισχύ του κινητήρα σε ίππους, η οποία καθορίζεται ως το γινόμενο του κυλινδρισμού του κινητήρα του οχήματος σε κυβικά εκατοστά επί το συντελεστή 0,007.

5. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 20 του ν.1921/1991 (ΦΕΚ 12 Α'), κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου αυτού παύει να ισχύει.

6. Η ισχύς των διατάξεων του άρθρου αυτού αρχίζει από 1.1.1993.

Άρθρο 22

1. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν.δ. 3323/1955, προστίθενται δύο εδάφια, ως εξής:

Επίσης, οι διατάξεις αυτής της περίπτωσης εφαρμόζονται αναλόγως και για τα αυτοκίνητα τύπου JEEP. Για καθένα από αυτά τα οχήματα λαμβάνεται υπόψη κατ' επιλογή του φορολογουμένου α) το ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων εδαφίων αυτής της περίπτωσης, μειωμένο κατά είκοσι στα εκατό (20%) ή β) η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία τους, κατά το χρόνο της αγοράς τους, προσαυξημένη κατά ποσοστό ογδόντα στα εκατό (80%). Για όσα από αυτά τα οχήματα έχουν ήδη ταξινομηθεί λαμβάνεται υπόψη η τιμολογιακή αξία της 31ης Δεκεμβρίου 1991, του ίδιου ή όμοιου με αυτά τύπου οχήματος.

2. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν.δ. 3323/1955 μετά τη λέξη "αεροσκάφους" προστίθενται οι λέξεις "ή αυτοκινήτου μικτής χρήσης ή αυτοκινήτου τύπου JEEP ή σκαφών αναψυχής".

Άρθρο 23

Ρύθμιση θεμάτων εξαγωγών

1. α) Η παράγραφος 2 του άρθρου 48 του ν.1914/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

2. Σε περίπτωση μη χρησιμοποίησης των δανείων ή

πιστώσεων της προηγούμενης παραγράφου για τη χρηματοδότηση εξαγωγών, οι σχετικές συμβάσεις και τα εξ αυτών κάθε φύσης έσοδα των τραπεζών υπόκεινται στον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών, με χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης το μήνα εντός του οποίου διαπιστώθηκε η μη πραγματοποίηση της εξαγωγής."

β) Η παράγραφος 3 του άρθρου 48 του ν.1914/1990 καταργείται και οι παράγραφοι 4, 5 και 6 αυτού αριθμούνται 3, 4 και 5, αντίστοιχα.

2. Για υποθέσεις επιστροφής μέσης επιβάρυνσης από τέλη χαρτοσήμου, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 226/1969 (ΦΕΚ 121 Α'), οι οποίες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκκρεμούν στις αρμόδιες για την επιστροφή τελωνειακές αρχές ή οι δικαιούχοι διέτυπωσαν επιφύλαξη κατά την εκκαθάριση, εφόσον είχαν εκδοθεί κοινές υπουργικές αποφάσεις για αύξηση των συντελεστών κατά 2 ή 2,4 μονάδες, κατά περίπτωση, λόγω επιβάρυνσης των εξαχθέντων προϊόντων με ένα επιπλέον τιμολογιακό τέλος χαρτοσήμου, η αύξηση αυτή, για εξαγωγές από 9.3.1982 μέχρι 1.7.1984, ορίζεται σε 3,6 μονάδες.

Για υποθέσεις επιστροφής μέσης επιβάρυνσης από τέλη χαρτοσήμου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.1477/1984 (ΦΕΚ 144 Α'), οι οποίες κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκκρεμούν στις αρμόδιες για την επιστροφή τελωνειακές αρχές ή οι δικαιούχοι διέτυπωσαν επιφύλαξη κατά την εκκαθάριση, οι συντελεστές που ορίζονται στο παράρτημα IV, στήλη (5) του ν.1477/1984, για εξαγωγές από 2.7.1984 μέχρι 31.12.1988, προσαυξάνονται και με την αύξηση που είχε δοθεί με κοινές υπουργικές αποφάσεις, όπως διαμορφώνεται και με τη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου.

Η προοδευτική μείωση, που προβλέπεται από τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 10 του ν.1477/1984, σε συνδυασμό με τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου, για τους συντελεστές που ορίζονται στο παράρτημα IV, στήλη (5) του ν.1477/1984, εφαρμόζεται στους συντελεστές αυτούς, όπως διαμορφώνονται με τις διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων.

Άρθρο 24

Ρύθμιση διαδικαστικών, διοικητικών και οργανωτικών θεμάτων υπηρεσιών Υπουργείου Οικονομικών

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 61 του ν.δ. 356/1974 (ΦΕΚ 90 Α') καταργείται.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 5 του άρθρου 39 του ν.1914/1991 (ΦΕΚ 178 Α') έχουν ανάλογη εφαρμογή, για τους προϊσταμένους διευθύνσεων, τμημάτων και υπαλλήλους της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Οι προϊστάμενοι της Υπηρεσίας Ελέγχου Διακίνησης Αγαθών (ΥΠ.Ε.Δ.Α.) ασκούν παράλληλα και τα δικαιώματα που ορίζονται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 36 του π.δ. 186/1992 "Περί Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων" (ΦΕΚ 84 Α').

Οι προϊστάμενοι των διευθύνσεων και τμημάτων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών δύνανται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών να ορίζονται προϊστάμενοι των συνεργείων ελέγχων της ΥΠ.Ε.Δ.Α..

4. Η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 1076235/4875/0009Α/20-8-91, όπως αυτή συμπληρώθηκε με την υπ. αριθ. 1095530/4875/6560/0009Α/24-10-91, έχει εφαρμογή και

στις υποθέσεις του οικονομικού έτους 1992, των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

5. Η παράγραφος 2 του άρθρου 61 του ν. 2065/1992 (ΦΕΚ 113 Α') καταργείται από τότε που ίσχυσε.

Οι προϊστάμενοι των δημοσίων οικονομικών υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) υποχρεούνται μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου να επιστρέψουν στο αρμόδιο διοικητικό εφετείο τους φακέλους των εφέσεων που στάλθηκαν από τα διοικητικά εφετεία κατ' εφαρμογή των καταργούμενων διατάξεων.

Για τις εφέσεις, των οποίων ματαιώθηκε η συζήτηση και διαγράφηκαν από το πινάκιο με βάση τις καταργούμενες διατάξεις, γίνεται επαναπροσδιορισμός της συζήτησης και σε δικάσιμο που δεν απέχει περισσότερο από έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Άρθρο 25

Παράταση εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 43 του ν. 2065/1992

Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 43 του ν. 2065/1992 (ΦΕΚ 113 Α') έχουν εφαρμογή για τις φορολογικές δηλώσεις οποιουδήποτε αντικειμένου, η προθεσμία των οποίων λήγει την τελευταία ημέρα του μηνός Αυγούστου 1992 και εφεξής.

Τυχόν καταβληθέντα ποσά προσαυξήσεων επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα.

Άρθρο 26

Φορολογικές απαλλαγές εταιριών κατασκευής αεροδρομίων

Υφιστάμενες ή συνιστώμενες ανώνυμες εταιρείες, που αναλαμβάνουν από το Δημόσιο με σύμβαση την κατασκευή και εκμετάλλευση αεροδρομίων, απολαμβάνουν των εξής φορολογικών και λοιπών απαλλαγών:

1. Απαλλάσσονται από το φόρο στη συγκέντρωση κεφαλαίου που προβλέπεται από τις διατάξεις του ν.1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α') επί του μετοχικού κεφαλαίου αυτών.

2. Όλες αδιακρίτως οι συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων, που συνάπτονται από τις εταιρείες του παρόντος άρθρου, απαλλάσσονται του ειδικού φόρου τραπεζικών εργασιών (Ε.Φ.Τ.Ε.) και αντικειμενικά από την καταβολή τελών χαρτοσήμου. Επίσης, τόκοι δανείων ή πιστώσεων, που παρέχονται στις εταιρείες από αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που δεν έχουν ούτε διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος ανεξάρτητα της ύπαρξης ή μη διμερούς σύμβασης περί αποφυγής διπλής φορολογίας.

3. Απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος, μέχρι το χρόνο ενάρξεως λειτουργίας του αεροδρομίου, οι τόκοι που αποκτώνται από τις εταιρείες του παρόντος άρθρου από οποιαδήποτε μορφή κατάθεσης, περιλαμβανομένων και των πιστοποιητικών καταθέσεων σε τράπεζα ή πιστωτικό ίδρυμα, που λειτουργεί στην Ελλάδα.

4. Κάθε δικαιοπραξία, που αφορά σε κτήση κυριότητας και εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων αναγκαίων για τη λειτουργία αεροδρομίων από τις εταιρείες του παρόντος άρθρου, απαλλάσσεται από την καταβολή φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων και από όλους τους συνεισπραττόμενους

φόρους, τέλη και δικαιώματα, καθώς και από οποιονδήποτε άλλο φόρο ή τέλος υπέρ του Δημοσίου ή οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή τρίτων. Σε περίπτωση εγγραφής προσημείωσης, συστάσεως υποθήκης ή ενεχύρου ή εξάλειψης των δικαιωμάτων αυτών για την ασφάλεια δανείων ή πιστώσεων, και των τόκων αυτών, που χορηγούνται προς τις εταιρείες αυτές, τα με βάση οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ισχύοντα τέλη, εισφορές, δικαιώματα και λοιπές επιβαρύνσεις, προκειμένου μεν περί του Δημοσίου δεν δύνανται να υπερβούν το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών, προκειμένου δε περί τρίτων περιορίζονται ως ακολούθως:

- Δικαιώματα Ταμείου Νομικών ένα εκατομμύριο (1.000.000) δρχ.

- Δικαιώματα σύμβολαιογράφου πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) δρχ.

- Δικαιώματα έμμισθων ή άμισθων υποθηκοφυλάκων εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) δρχ.

- Αμοιβές μηχανικών ή δικηγόρων χορηγούνται χωρίς δέσμευση από τις σχετικές διατάξεις αμοιβής αυτών.

Επίσης απαλλάσσονται από τα τέλη χαρτοσήμου οι πάσης φύσεως συμβάσεις, που σχετίζονται με τους σκοπούς των εταιρειών αυτών και υπογράφονται μεταξύ αυτών και οίων-δήποτε τρίτων.

5. Οι εταιρείες του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται από το φόρο επί της ακίνητης περιουσίας.

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 50 του ν.1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α') εφαρμόζονται ανάλογα και για τα έργα του παρόντος άρθρου.

7. Όλες οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις εταιρείες του παρόντος άρθρου, καθώς και τα έσοδα αυτών από την επιχειρηματική δραστηριότητά τους, με εξαίρεση τα τέλη ή δικαιώματα προσγείωσης αεροσκαφών και τις ειδικές απαλλαγές του άρθρου 22 του ν.1642/1986, όπως τροποποιούμενος ισχύει εκάστοτε, υπόκεινται σε Φ.Π.Α.. Ο καταβαλλόμενος Φ.Π.Α. από τις εταιρείες του παρόντος άρθρου για αγαθά και υπηρεσίες, που παρέχονται σ' αυτές, τυγχάνει συμψηφιστέος στο σύνολό του.

8. Κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη σχετική διάταξη, οι εταιρείες του παρόντος άρθρου δικαιούνται να αποσβένουν κάθε έτος, κατά τα πέντε πρώτα έτη από την έναρξη της εμπορικής εκμετάλλευσής του αεροδρομίου, τη λειτουργία του οποίου έχουν στη δικαιοδοσία τους, οποιασδήποτε τάξεως ποσό μέχρι και το εκατό στα εκατό (100%) του κόστους κατασκευής αυτού. Για όλα τα επόμενα έτη δικαιούνται να αποσβένουν μέχρι και το πενήντα στα εκατό (50%) του αναπόσβεστου κόστους κατασκευής εκτελεσθέντων έργων, ανεξάρτητα από το χρόνο αποπεράτωσής τους. Αρνητικά στοιχεία (ζημιές) από την εμπορική εκμετάλλευση αεροδρομίων, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσης εγκαταστάσεων αυτών, τα οποία δεν καλύπτονται με συμψηφισμό θετικών στοιχείων εισοδήματος άλλης πηγής, μεταφέρονται για συμψηφισμό, κατά το υπόλοιπο που απομένει κάθε φορά στα επόμενα οικονομικά έτη, χωρίς χρονικό περιορισμό.

9. Οι φορολογικές απαλλαγές και ρυθμίσεις, που προβλέπονται από τις παραγράφους 1 έως 8 του παρόντος άρθρου, ισχύουν και σε περίπτωση που τμήμα του έργου ή εργασίας κατασκευής του αεροδρομίου εκτελείται από κοινοπραξία ή εταιρεία στην οποία συμμετέχει η ανώνυμη εταιρεία κατασκευής του αεροδρομίου.

Άρθρο 27

Χορήγηση δανείων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 του ν.1468/1984 (ΦΕΚ 109 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Το άρθρο μόνο του β.δ. 721/1965 (ΦΕΚ 178 Α'), όπως συμπληρώθηκε με το β.δ. 132/1966 (ΦΕΚ 31 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

"Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μπορεί να χορηγεί τοκοχρεολυτικά δάνεια, ασφαλισμένα με υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης, σε ακίνητα, που βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια, εφόσον η αξία τους είναι ίση με το ποσό του δανείου και των τυχόν άλλων εμπραγμάτων βαρών προσαυξημένη κατά ποσοστό τουλάχιστον τριάντα στα εκατό (30%) και, εάν είναι οικοπέδα, να είναι οικοδομήσιμα. Για τους λοιπούς όρους χορηγήσεως των δανείων εφαρμόζονται οι διατάξεις του από 24/30 Ιουνίου 1946 β.δ./τος (ΦΕΚ 206 Α'), όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα με το από 31.10/19.11.1953 β.δ. (ΦΕΚ 334 Α')."

Άρθρο 28

1. Η προθεσμία 30 Σεπτεμβρίου 1992 του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 36 του ν. 2065/1992 (ΦΕΚ 113 Α') για την κατάρτιση οριστικών συμβολαίων σε εκτέλεση προσυμφώνων, παρατείνεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992.

2. Το, κατά την περίπτωση (β') της παραγράφου 3 του ίδιου ανωτέρω άρθρου και νόμου, ποσοστό μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί το σαράντα τοις εκατό (40%) κατ' ανώτατο όριο.

Η διάταξη αυτή ισχύει από την έναρξη ισχύος του ν. 2065/1992 (ΦΕΚ 113 Α').

Άρθρο 29

Ρυθμίσεις θεμάτων Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

1. Η περί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κειμένη Νομοθεσία έχει ανάλογη εφαρμογή επί του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων, του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου. Η ισχύς της διατάξεως αυτής ανατρέχει στο χρόνο ισχύος των νόμων 4169/1961 και 4464/1965.

2. Τα κατ' άρθρο 5 του β.δ. 6/1961 (ΦΕΚ 5 Α') ερωτήματα προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) δύναται να διατυπώνει και υπογράφει ο οικείος νομάρχης και να τα απευθύνει προς το δικαστικό γραφείο ή γραφείο νομικού συμβούλου του Ν.Σ.Κ. της έδρας του.

Την ευθύνη για τη στέγαση και κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των ανωτέρω γραφείων φέρει η οικεία νομαρχία.

3. Το Γραφείο Νομικού Συμβούλου Υπουργείου Οικονομικών και το Ειδικό Γραφείο Νομικού Συμβούλου Φορολογίας εφεξής λειτουργούν ως ένα ενιαίο Γραφείο με την ονομασία "Γραφείο Νομικού Συμβούλου Υπουργείου Οικονομικών" με το σύνολο των αρμοδιοτήτων και θέσεων των δύο Γραφείων.

4. Η ετήσια επιθεώρηση των δικαστικών αντιπροσώπων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ενεργείται από έναν αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

5. Ειδικότερα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των γραφείων νομικών συμβούλων και δικαστικών γραφείων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ρυθμίζονται με πράξεις του Προέδρου του Ν.Σ.Κ..

Άρθρο 30

Οι διατάξεις της παρ. Α5 του άρθρου 40 του ν.1884/1990 (ΦΕΚ 81 Α') επαναφέρονται σε ισχύ και εφαρμόζονται στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου και σε όλους τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείτο κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού. Η αναφερόμενη στη διάταξη αυτήν αποκλειστική προθεσμία ορίζεται σε έξι μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 31

1. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 24 του π.δ. 226/1992 (ΦΕΚ 120 Α') περιλαμβάνονται και οι αλλοδαποί ομογενείς.

2. Από τον έβδομο στίχο της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του π.δ. 226/1992 απαλείφεται η πρόταση "έχει αποδεδειγμένα οκταετή ελεγκτική πείρα".

Άρθρο 32**Τροποποίηση και συμπλήρωση του ν.1892/1990 και συναφείς διατάξεις**

1. Η περίπτωση στ' της παρ.1 του άρθρου 1 του ν. 1892/1990 αντικαθίσταται, αφότου ίσχυσε, ως εξής:

"στ. Η κατασκευή καινούριων αποθηκευτικών χώρων, ψυκτικών χώρων, χώρων ξήρανσης και συντήρησης προϊόντων, καθώς και η αγορά καινούριων αυτοκινήτων-ψυγείων".

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχορηγούμενες επενδύσεις δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% του συνολικού κόστους της παραγωγικής επένδυσης στην περιοχή Β, 35% στην περιοχή Γ, 25% στην περιοχή Δ και 15% στη Θράκη. Στην περιοχή Α και μόνο για τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9, το κατώτερο ποσοστό ίδιας συμμετοχής είναι 40%.

Στο ποσοστό της ίδιας συμμετοχής μπορεί να συμπεριλαμβάνεται και η αξία του γηπέδου, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την πραγματοποίηση της επένδυσης, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) να αγοράζεται μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή και πριν από αυτήν, αλλά πάντως μέσα στην τελευταία διετία από αυτήν, β) να ευρίσκεται εντός ΒΙ.Π.Ε. ΕΤΒΑ ή εντός βιοτεχνικών πάρκων ή εντός ζώνης στην οποία επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία της συγκεκριμένης παραγωγικής μονάδας, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πολεοδομικό σχέδιο της περιοχής. Επίσης μπορεί να ευρίσκεται εντός ζωνών οικιστικού ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), όπως αυτές προσδιορίζονται από τα σχετικά προεδρικά διατάγματα ή εντός των ζωνών που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 2052/1992 ή το άρθρο 24 του ν. 1650/1986, στις οποίες επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία της συγκεκριμένης παραγωγικής μονάδας.

Ως αξία του γηπέδου, για τον συνυπολογισμό της στην ίδια συμμετοχή του φορέα της επένδυσης, λογίζεται η αξία επί της οποίας επεβλήθη ο φόρος μεταβίβασης ακινήτου.

Το ελάχιστο ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή σε επενδύσεις που παίρνουν επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου, που αντιστοιχεί σε περιοχή όπου τα κίνητρα αυτά είναι πιο ευνοϊκά από εκείνα της περιοχής όπου πραγματοποιείται η επένδυση, είναι ίσο με το ποσοστό που προβλέπεται για τις επενδύσεις της ευνοϊκότερης αυτής πε-

ριοχής. Ειδικά για τις επενδύσεις της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 9 η ίδια συμμετοχή μειώνεται κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες κατά περιοχή."

3.α. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της εγκριτικής πράξης αναστέλλεται η πληρωμή των δόσεων και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ανακαλεί την εγκριτική πράξη ή αποφασίζει για τη μερική ή ολική επιστροφή του ποσού της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που έχει καταβληθεί, προσαυξημένου κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από της εκάστοτε καταβολής. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από τη Δ.Ο.Υ.. Για την είσπραξη των οφειλών προς το Δημόσιο εφαρμόζεται αναλογικά και η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παρ.2 του άρθρου 11 του ν.542/1977 (ΦΕΚ 41 Α'), η εφαρμογή της οποίας επεκτείνεται και στους διαχειριστές προσωπικών εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμών, καθώς και στους εκκαθαριστές νομικών προσώπων

β. Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου (α) έχουν εφαρμογή για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων στις διατάξεις του ν. 1892/1990 που θα υποβληθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

4.α. Το δεύτερο εδάφιο της παρ.8 του άρθρου 6, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδονται κάθε Ιανουάριο, καθορίζεται το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων που εγκρίνονται ετησίως. Με την ίδια απόφαση είναι δυνατό να ενισχύονται ορισμένοι τομείς ή κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές. Επίσης με την ίδια απόφαση γίνεται η κατανομή του ως άνω ποσού μεταξύ του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και των οργάνων στα οποία έχει εκχωρηθεί το δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και προκειμένου για ιδιαίτερα σημαντικές επενδύσεις, ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας είναι δυνατό με όμοιες αποφάσεις να αναπροσαρμόζει, κατά τη διάρκεια του έτους, το παραπάνω ποσό".

β. Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου (α) έχουν εφαρμογή από 1.1.1992.

5. Η παρ.11 του άρθρου 6 του ν.1892/1990 αντικαθίσταται αφότου ίσχυσε, ως εξής:

"11. Η προβλεπόμενη στην αρχική εγκριτική πράξη υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης μπορεί να παρατείνεται για δύο έτη κατ' ανώτατο όριο υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος έχει πραγματοποιηθεί το 50% τουλάχιστον του εγκριθέντος επενδυτικού έργου.

Κατ' εξαίρεση, σε περιπτώσεις διακοπής ή καθυστέρησης των εργασιών για λόγους ανωτέρας βίας που αποδεικνύεται επαρκώς, η προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης μπορεί να παρατείνεται για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης. Στις περιπτώσεις που η ανωτέρα βία ανακύπτει κατά τη διάρκεια της προθεσμίας ολοκλήρωσης που καθορίστηκε με την αρχική εγκριτική πράξη υπαγωγής, το σχετικό αίτημα μπορεί να υποβληθεί και να εξεταστεί χωρίς την προϋπόθεση πραγματοποίησης του 50% του επενδυτικού έργου".

6. Για τους σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων της παραπάνω παραγράφου 5 δεν έχει εφαρμογή η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν.1892/1990, προκειμένου για αιτήματα παρατάσεων της προθεσμίας ολοκλήρωσης που έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου απορριφθεί.

7. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 7 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

“δ. Για όσες επενδύσεις του παρόντος νόμου αναφέρονται σε μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων και δεν δύνανται να χρηματοδοτηθούν από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η παρεχόμενη βάσει του παρόντος νόμου συνολική επιχορήγηση δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει το 50% της παραγωγικής επένδυσης”.

8. Το εδάφιο (γ) της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“(γ) εξοικονόμηση ενέργειας, με την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης- λειτουργίας της μονάδας και απ' αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος”.

9. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης (δ) της παρ.1 του άρθρου 9 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“Επιχειρήσεων παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας. Επίσης επενδύσεις εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για την παραγωγή προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών. Για το χαρακτηρισμό ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας των προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων, καθώς και των επενδύσεων της περίπτωσης αυτής, γνωμοδοτεί σχετικά το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημερομηνία κατάθεσης του φακέλου της επένδυσης στην αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας”.

10. Στην περίπτωση (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

“Για τις επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας τα κίνητρα του παρόντος άρθρου παρέχονται για το σύνολο των πραγματοποιούμενων παραγωγικών επενδύσεών τους, ενώ προκειμένου για επενδύσεις εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για την παραγωγή προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών τα κίνητρα αυτά παρέχονται μόνο για το τμήμα των δαπανών που αφορά στη συγκεκριμένη επένδυση”.

11. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“Στην περιοχή Α και με την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ), (δ), (ε) και (στ) της προηγούμενης παραγράφου”.

12. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“Για επενδύσεις, που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των

επιχορηγήσεων του νόμου αυτού, παρέχεται επιδότηση του εκάστοτε κατά περίπτωση εφαρμοζόμενου επιτοκίου μεσομακροπρόθεσμων τραπεζικών δανείων, ομολογιακών δανείων εκδιδόμενων σε δημόσια εγγραφή ή δανείων από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εφόσον έχουν ληφθεί για την πραγματοποίησή τους. Το ποσοστό επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης που εγκρίθηκε και παρέχεται για τα τρία πρώτα χρόνια εξυπηρέτησης των δανείων που έχουν συναφθεί, εκτός από τις επενδύσεις της περιοχής Δ, που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 παρ. 3, και τις επενδύσεις της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 9 που πραγματοποιούνται στις περιοχές Α, Β, Γ και Δ, για τις οποίες η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται για τα έξι (6) πρώτα χρόνια. Για τον υπολογισμό του επιδοτούμενου τραπεζικού δανείου δεν λαμβάνεται υπόψη η αξία του οικοπέδου. Η επιδότηση του επιτοκίου παρέχεται εφ' όσον το επιτόκιο δεν επιδοτείται από άλλη πηγή. Κατ' εξαίρεση, προκειμένου για μεσομακροπρόθεσμα βιοτεχνικά και γεωργικά δάνεια που επιδοτούνται με χρέωση του κοινού λογαριασμού του ν. 128/1975 βάσει των οικείων υπουργικών αποφάσεων, η επιδότηση επιτοκίου του παρόντος νόμου παρέχεται κατά τη διαφορά

13. Η παράγραφος 1 του άρθρου 12 του ν. 1892/1990 όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“1. Παρέχονται εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματος καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων του άρθρου 2 του νόμου αυτού, που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στις περιοχές Β, Γ και Δ του άρθρου 3 αυτού του νόμου, εφόσον πραγματοποιήσουν νέες παραγωγικές επενδύσεις σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος μέχρι την 31.12.2004”.

14. Η παράγραφος 3 του άρθρου 15 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“3. Για την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου απαιτείται:

α) Απασχόληση στη δεύτερη βάρδια αριθμού εργατών που αναλογεί σε μέσο ετήσιο ποσοστό ίσο τουλάχιστον προς το ήμισυ (50%) αυτών που απασχολούνται στην πρώτη βάρδια και εφόσον απασχολεί και τρίτη βάρδια, απασχόληση στη δεύτερη και τρίτη βάρδια αριθμού εργατών που αναλογεί σε μέσο ετήσιο ποσοστό ίσο τουλάχιστον προς τα τέσσερα πέμπτα (80%) αυτών που απασχολούνται στην πρώτη βάρδια, ή

β) ετήσια κατανάλωση ενέργειας για τη λειτουργία της δεύτερης βάρδιας ίση τουλάχιστον με το 50% της ετήσιας καταναλισκόμενης ενέργειας για τη λειτουργία της πρώτης βάρδιας και εφόσον λειτουργεί και τρίτη βάρδια ετήσια κατανάλωση ενέργειας για τη λειτουργία της δεύτερης και τρίτης βάρδιας σε ποσότητα που αναλογεί τουλάχιστον στο 80% της ετήσιας καταναλισκόμενης ενέργειας για τη λειτουργία της πρώτης βάρδιας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται τα απαραίτητα στοιχεία και διαδικασίες για τον τρόπο εφαρμογής του εδαφίου αυτού, η εφαρμογή του οποίου αρχίζει την 1.1.1993”.

15. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

“Τα ποσοστά των συνολικών αδιανέμητων καθαρών κερδών, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 22 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), αυξάνονται από 25% και 35%, στην μεν περιοχή Α σε 30% και 40% αντίστοιχα, στις δε λοιπές εκτός της Α περιοχές, σε 40% και 50% αντίστοιχα.

Τα αυξημένα ποσοστά, δηλαδή 40% για την περιοχή Α και 50% για τις λοιπές περιοχές, εφαρμόζονται και α) για τις επενδύσεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 1, β) για τις επενδύσεις της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και γ) για τις επενδύσεις που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις της περίπτωσης (κβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2'.

16. Η παράγραφος 6 του άρθρου 23 του ν. 1892/1990, αντικαθίσταται αφότου ίσχυσε ως εξής:

“6. Η ρύθμιση της παραγράφου 11 του άρθρου 6 εφαρμόζεται και για τις επενδύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Κατ' εξαίρεση, η προθεσμία ολοκλήρωσης επενδύσεων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1262/1982 μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και έχουν τύχει παράτασης, μπορεί να παρατείνεται εφάπαξ και για δύο έτη κατ' ανώτατο όριο, ανεξάρτητα των παρατάσεων που έχουν ήδη εγκριθεί γι' αυτές.”

17. Για τους σκοπούς εφαρμογής της παραπάνω παραγράφου 16, δεν έχει εφαρμογή η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 1892/1990 προκειμένου για αιτήματα παρατάσεων της προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης που έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου απορριφθεί.

Άρθρο 33

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990, που προστέθηκε στον εν λόγω νόμο με την παράγραφο 2 του άρθρου 66 του ν. 2065/1992, λαμβάνει, αφότου ίσχυσε, τον αριθμό 5.

2. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 2 του ν. 1892/1990 προστίθεται, αφότου ίσχυσε, εδάφιο ως εξής:

“Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για τις επιχειρήσεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.”

Άρθρο 34

Οι απαλλαγές στην άμεση ή έμμεση φορολογία, που προβλέπονται για τα ομολογιακά δάνεια του Ελληνικού Δημοσίου, εφαρμόζονται ανάλογα και επί των εντόκων τίτλων που εκδίδονται στην Ελλάδα με τις εγκρίσεις που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως, τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και την Ασιατική Τράπεζα Αναπτύξεως.

Άρθρο 35

1. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1038/1980 (ΦΕΚ 67 Α'), όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL), που προορίζεται για θέρμανση, ορίζεται σε 60.000 δρχ. το χιλιόλιτρο.

Ειδικά, για την περίοδο από την τρίτη Δευτέρα του μηνός Οκτωβρίου μέχρι την τελευταία Κυριακή του μηνός Απριλίου, εκάστου έτους, ο παραπάνω φόρος ορίζεται σε 39.000 δρχ. το χιλιόλιτρο.

2. Απαγορεύεται η κατ' οιονδήποτε τρόπο νόθευση, διάθεση, χρησιμοποίηση ή μεταφορά του πετρελαίου θέρμανσης για άλλες, εκτός από θέρμανση, χρήσεις. Οι παραβάτες

υπόκεινται στις κυρώσεις των άρθρων 28, 29 και 30 του ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'), όπως ισχύουν, επιφυλασσομένων και των περί λαθρεμπορίας διατάξεων του Τελωνειακού Κώδικα.

Επιπλέον επιβάλλεται από τον Υπουργό Εμπορίου πρόστιμο από πέντε εκατομμύρια (5.000.000) μέχρι εβδομήντα πέντε εκατομμύρια (75.000.000) δραχμές.

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης πετρελαίου θέρμανσης αντί πετρελαίου κίνησης για την κυκλοφορία οχήματος ή λειτουργία μηχανήματος, επιβάλλεται στον κάτοχο αυτού με κοινή απόφαση του Υπουργού Εμπορίου και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού αφαίρεση της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος ή λειτουργίας του μηχανήματος για ένα (1) έτος. Σε περίπτωση υποτροπής η άδεια αφαιρείται οριστικά.

3. Η διαπίστωση νόθευσης, διάθεσης, μεταφοράς ή χρησιμοποίησης πετρελαίου θέρμανσης για άλλες εκτός από τη θέρμανση χρήσεις αποτελεί λόγο ανακρίβειας των τηρούμενων, από τις επιχειρήσεις ή επαγγελματίες, βιβλίων ΚΒΣ π.δ. 186/1982 (ΦΕΚ 84 Α') και ο προσδιορισμός στη φορολογία εισοδήματος των ακαθάριστων εσόδων ενεργείται εξωλογιστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 36 ν.δ. 3323/1955 (ΦΕΚ 214 Α').

Στην περίπτωση αυτή, για τον προσδιορισμό των καθαρών κερδών, ο προβλεπόμενος Μοναδικός Συντελεστής Καθαρού Κέρδους τριπλασιάζεται.

Προκειμένου για παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου που εκμεταλλεύονται αυτοκίνητα δημόσιας χρήσεως τα τυχόν προβλεπόμενα κατ' αποκοπή καθαρά κέρδη τριπλασιάζονται.

4. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης για το φωτιστικό πετρέλαιο της δασμολογικής κλάσης 2710 00 55 ορίζεται σε 68.000 δρχ. ο μετρικός τόννος.

5. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 19 Οκτωβρίου 1992.

Άρθρο 36

Είσπραξη τελών κυκλοφορίας με ειδικό σήμα

1. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 2367/1953 (ΦΕΚ 82 Α'), τα τέλη κυκλοφορίας στα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, στις επιβατικές δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες ιδιωτικής χρήσης, στα τύπου JEEP αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό τους ως επιβατικών ή φορτηγών και στα επιβατικά ρυμουλκούμενα, ημιρυμουλκούμενα ιδιωτικής χρήσης (τροχόσπιτα) είναι ετήσια και αδιαίρετα και οφείλονται για ολόκληρο το έτος, ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα κυκλοφορίας τους εντός του έτους.

2. Τα τέλη κυκλοφορίας των οχημάτων της προηγούμενης παραγράφου ορίζονται ως εξής:

α) Ετήσιο τέλος δραχμών είκοσι χιλιάδων (20.000) για:

– Επιβατικά και τύπου JEEP ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα συμβατικής ή αντηρυπαντικής τεχνολογίας και σε επιβατικές ιδιωτικής χρήσης δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες, κυλινδρισμού κινητήρα από πεντακόσια (500) μέχρι χίλια διακόσια δεκατέσσερα (1.214) κυβικά εκατοστά.

– Ρυμουλκούμενα, ημιρυμουλκούμενα ιδιωτικής χρήσης (τροχόσπιτα).

β) Ετήσιο τέλος δραχμών τριάντα χιλιάδων (30.000) για τα ίδια αυτοκίνητα και μοτοσυκλέτες κυλινδρισμού κινητήρα από χίλια διακόσια δεκαπέντε (1.215) μέχρι χίλια επτακόσια ογδόντα πέντε (1.785) κυβικά εκατοστά.

γ) Ετήσιο τέλος δραχμών πενήντα χιλιάδων (50.000) για επιβατικά και τύπου JEEP ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα συμβατικής ή αντιρρυπαντικής τεχνολογίας κυλινδρισμού κινητήρα από χιλία επτακόσια ογδόντα έξι (1.786) κυβικά εκατοστά και άνω.

Εάν γίνει αλλαγή κινητήρα με βάση τον οποίο μεταβάλλεται η κατηγορία των τελών κυκλοφορίας, τα νέα τέλη οφείλονται από το επόμενο ημερολογιακό έτος.

3. Τα τέλη κυκλοφορίας, που επιβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, καταβάλλονται με την προμήθεια ειδικού σήματος, που αποτελεί αξία του Δημοσίου, η προμήθεια του οποίου γίνεται με μέριμνα των ιδιοκτητών των ανωτέρω οχημάτων.

Με το ειδικό σήμα δύναται να κυκλοφορεί το αυτοκίνητο από την 1η Δεκεμβρίου μέχρι και τις 31 Ιανουαρίου του προηγούμενου και επόμενου αντίστοιχα έτους εκείνου για το οποίο εκδίδεται.

Η ονομαστική αξία κάθε σήματος είναι ίση με τα τέλη κυκλοφορίας κάθε κλιμακίου.

Ειδικά για τα οχήματα που τίθενται για πρώτη φορά σε κυκλοφορία, καθώς και γι' αυτά που τίθενται σε κυκλοφορία ως επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα από μετατροπή άλλης κατηγορίας οχήματος, η προμήθεια του σήματος γίνεται κατά τη χορήγηση της άδειας κυκλοφορίας. Για το έτος 1993 η προμήθεια του σήματος μπορεί να γίνει μέχρι 31.3.1993.

Το ειδικό σήμα χορηγείται υποχρεωτικά και στα οχήματα οποιουδήποτε αριθμού κυκλοφορίας για τα οποία προβλέπεται απαλλαγή από τα τέλη κυκλοφορίας έναντι αξίας καθοριζόμενης με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που αποτελεί το κόστος παραγωγής και διαθέσεώς του.

Για την εκπρόθεσμη προμήθεια του ειδικού σήματος των πάσης κατηγορίας οχημάτων επιβάλλεται αυτοτελής πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του τέλους που αντιστοιχεί στον κυλινδρισμό του κινητήρα του αυτοκινήτου.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 15 και των παραγράφων 1 εδάφιο δεύτερο και 2 του άρθρου 18 του ν. 2367/1953, ως τέλη κυκλοφορίας λαμβάνονται τα τέλη που ορίζονται με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

5. Στην περίπτωση κυκλοφορίας οχήματος χωρίς το ειδικό σήμα, επιβάλλονται οι κατωτέρω κυρώσεις:

α) αφαίρεση πινακίδων και άδειας κυκλοφορίας με πράξη της Αστυνομικής Αρχής, από την οποία δεν επιστρέφονται, εάν ο ενδιαφερόμενος δεν προσκομίσει το σχετικό σήμα,

β) απαγόρευση έκδοσης νέας άδειας κυκλοφορίας, σε περίπτωση μεταβίβασης του οχήματος ή αλλαγής του κινητήρα του.

6. Για την αφαίρεση των πινακίδων και της άδειας κυκλοφορίας κατά τα οριζόμενα στη διάταξη της περίπτωσης α) της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, καταβάλλεται αμοιβή στα αστυνομικά όργανα. Το ύψος της αμοιβής αυτής, που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από την αξία διαθέσεως του σήματος στα απαλλασσόμενα οχήματα, ο τρόπος καταβολής, τα δικαιούμενα πρόσωπα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, σχετική με την αμοιβή αυτήν, καθορίζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται

ο τύπος και το περιεχόμενο του ειδικού σήματος, οι υπηρεσίες ή άλλα πρόσωπα που διαθέτουν αυτό και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

7. Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγονται απαλλαγές από τα τέλη κυκλοφορίας για τα οχήματα της παραγράφου 1.

Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος άρθρου παύει να ισχύει ως προς τα οχήματα της παραγράφου 1 κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

8. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 1 Ιανουαρίου 1993.

Άρθρο 37

Στο άρθρο 3 του ν. 1969/1991 (ΦΕΚ 167 Α') προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

"Ειδικώς για τις Εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, οι οποίες δεν έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία εισαγωγής των μετοχών τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού και με την παράγραφο 1 εδάφιο 1 του άρθρου 82 του παρόντος νόμου, παρέχεται παράταση για την εκπλήρωση της ανωτέρω υποχρέωσής τους μέχρι 30-6-1993. Παρερχόμενης της προθεσμίας αυτής χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η εισαγωγή των μετοχών των Εταιρειών Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου στο Χρηματιστήριο εφαρμόζεται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού".

Άρθρο 38

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 10 του ν. 2075/1992 "Οργάνωση και λειτουργία του τομέα των τηλεπικοινωνιών" (ΦΕΚ 129 Α') προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

"Προκειμένου να διαμορφωθεί το νέο καθεστώς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, η Ε.Ε.Τ., κατά τα δέκα (10) πρώτα έτη της λειτουργίας της, συγκροτείται από πέντε (5) εξειδικευμένα άτομα μη αποκλεισμένης της μετακλήσεως και αλλοδαπών ειδικών, με τους οποίους συνάπτεται σύμβαση έργου με το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, στην οποία θα καθορίζεται η αποζημίωσή τους κατά παρέκκλιση της διατάξεως της παραγράφου 5 του άρθρου 11 του παρόντος".

Άρθρο 39

Στην παράγραφο 3, που προστέθηκε στο άρθρο 5 του ν. 2000/1991 με το άρθρο 70 του ν. 2065/1992, τριακοστή τετάρτη (34) σειρά, μεταξύ των λέξεων "φορέας" και "κατόπιν" προστίθεται η φράση: "ή με τον Υπουργό Οικονομικών".

Άρθρο 40

Αύξηση συντάξεων Ο.Γ.Α.

1. Από 1 Ιανουαρίου 1993 οι καταβαλλόμενες από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) συντάξεις αυξάνονται κατά τρεις χιλιάδες (3.000) δραχμές μηνιαίως.

2. Το ποσό της σύνταξης που προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 8 παρ. 2 και 11 παρ. 2 του ν. 1745/1987 (ΦΕΚ 234 Α') λογίζεται ως βασική σύνταξη και επαυξάνει από 1 Ιανουαρίου 1993 και εφεξής τα ποσά των συντάξεων που χορηγούνται από τον Ο.Γ.Α., σύμφωνα με

τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 4169/1961, όπως ισχύουν σήμερα.

Άρθρο 41

Η παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 2065/τ.Α'113/30-6-1992 αναδιατυπώνεται ως εξής:

“Απαλλάσσονται της φορολογίας οι μισθοί, συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε πρόσωπα που είναι ολικώς τυφλοί, καθώς και σε πρόσωπα που παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες, που υπερβαίνει σε ποσοστό το ογδόντα στα εκατό (80%)”.

Άρθρο 42

Ο χρόνος που απαιτείται για τους δημόσιους υπαλλήλους και όσους άλλους δικαιούνται να λάβουν δάνεια από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο για απόκτηση κατοικίας ή επισκευή, βελτίωση, επέκταση υφισταμένης τοιαύτης περιορίζεται στο μισό του ισχύοντος, ανά περίπτωση, σήμερα.

Το δικαίωμα αυτό επεκτείνεται και για τη λήψη δανείου για απόκτηση γραφείου ή επισκευή, βελτίωση, επέκταση υφισταμένου τοιούτου και για όσους από τους ανωτέρω πληρούν τις προϋποθέσεις για την απόκτηση επαγγελματικής στέγης.

Άρθρο 43

1. Σιταποθήκες που ανηγέρθησαν από την Κεντρική Υπηρεσία Διαχείρισης Εγχωρίων Προϊόντων (Κ.Υ.Δ.Ε.Π.) σε γήπεδα γεωργικών ή αγροτικών συνεταιρισμών και ενώσεων τούτων, καθώς και σε γήπεδα του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.), ανεξάρτητα από το πρόγραμμα που εφαρμόστηκε και τις πηγές χρηματοδότησής τους, εφόσον μέχρι την 30.11.1992 η Κ.Υ.Δ.Ε.Π. δεν κριθεί οικονομικά βιώσιμη από την Α.Τ.Ε. ΑΕ, μεταβιβάζονται στους ιδιοκτήτες του αντίστοιχου γηπέδου με βάση τις διατάξεις του ν. 1705/1951 (ΦΕΚ 87 Α'), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

Η μεταβίβαση αυτή απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, προσαύξηση ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου.

Τυχόν υποχρεώσεις της Κ.Υ.Δ.Ε.Π. προς την Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος (Α.Τ.Ε. ΑΕ), που αφορούν καθ' οιονδήποτε τρόπο στις μεταβιβαζόμενες σιταποθήκες, βαρύνουν εξ ολοκλήρου τους δικαιούχους μετά από τραπεζική ρύθμιση μεταξύ αυτών και της Α.Τ.Ε. ΑΕ..

Με αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας καθορίζονται α) η διαδικασία καταγραφής των αγροτικών προϊόντων που βρίσκονται στις μεταβιβαζόμενες σιταποθήκες και β) η τύχη των προϊόντων που βρίσκονται στις αποθήκες αυτές υπό καθεστώς δημόσιας αποθεματοποίησης.

Με όμοιες αποφάσεις καθορίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων, εφόσον δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις του ν. 1705/1951.

2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 32 του ν. 2008/1992 (ΦΕΚ 16 Α') προστίθενται δύο εδάφια που έχουν ως εξής:

“Ειδικώς για την Κ.Υ.Δ.Ε.Π. και τις λοιπές τριτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις, εφόσον δεν κριθούν βιώσιμες, τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου ποσά περιέρχονται στην Α.Τ.Ε. ΑΕ..

Με εξαίρεση την περίπτωση της Κ.Υ.Δ.Ε.Π., το χρονικό διάστημα εντός του οποίου θα κριθεί η βιωσιμότητα των τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων από την Α.Τ.Ε. ΑΕ, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Άρθρο 44

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Γεωργίας Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής υπό την Προεδρία του Υπουργού Γεωργίας που θα λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο.

2. Το Συμβούλιο θα υποβοηθείται στο έργο του από Γραμματεία για την επεξεργασία των θεμάτων που εισάγονται σ' αυτό.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Γεωργίας καθορίζονται, η σύνθεση και οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου με απόφαση δε του Υπουργού Γεωργίας η συγκρότηση αυτού, η στελέχωση της Γραμματείας, καθώς και ο τρόπος λειτουργίας αυτών.

Άρθρο 45

Επιχορηγήσεις - χρηματοδοτήσεις φορέων από τη Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης

Από τις εγγεγραμμένες στον ετήσιο προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης πιστώσεις, που διατίθενται για τους σκοπούς και τα προγράμματά της είτε απευθείας είτε μέσω των Νομαρχιακών Επιτροπών Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.), είναι δυνατόν:

α. Να επιχορηγούνται ή να χρηματοδοτούνται νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, Ο.Τ.Α., σύλλογοι, σωματεία και ιδρύματα, που εκτελούν ή συμμετέχουν στην εκτέλεση προγραμμάτων της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.) ή προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ο.Κ. ή άλλους διεθνείς οργανισμούς. Το ύψος των οικονομικών αυτών ενισχύσεων στους ανωτέρω φορείς καθορίζεται με αποφάσεις, που εκδίδονται για το σκοπό αυτόν κάθε φορά, από τον αρμόδιο υπουργό ή των υπό τούτου εξουσιοδοτημένων οργάνων.

β. Να επιδοτούνται οι συμμετέχοντες σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης και των Νομαρχιακών Επιτροπών Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.). Το ύψος της επιδότησης καθορίζεται κάθε φορά με αποφάσεις που εκδίδονται για το σκοπό αυτόν από τον αρμόδιο υπουργό ή των υπό τούτου εξουσιοδοτημένων οργάνων.

γ. Εντός έξι μηνών από την ολοκλήρωση του σκοπού για τον οποίο δόθηκε η επιχορήγηση ή η χρηματοδότηση, οι δικαιούχοι φορείς (πλην των Ν.Π.Δ.Δ. ή των Ο.Τ.Α.) υποβάλλουν υποχρεωτικώς στη Διεύθυνση Διοικητικού - Οικονομικού της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης, πλήρη απολογισμό, συνοδευόμενο από όλα τα πρωτότυπα παραστατικά στοιχεία, όπως αυτά προσδιορίζονται από τον Κ.Φ.Σ., προς έλεγχο, για την οικονομική τακτοποίηση και απαλλαγή των φορέων.

δ. Οι δαπάνες, που προκαλούνται από την επιχορήγηση - χρηματοδότηση φορέων που θα υλοποιήσουν επιμορφωτικά προγράμματα και από την καταβολή επιδόματος επαγγελματικής κατάρτισης σε αυτούς που θα παρακολουθήσουν τα προγράμματα, καλύπτονται από τις προς το σκοπό αυτόν εγγεγραμμένες πιστώσεις στον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης. Σε κάθε περίπτωση το ύψος του ποσού αυτού δεν μπορεί να υπερβαίνει κατ' έτος τα πεντακόσια εκατομμύρια (500.000.000) δραχμές.

Άρθρο 46

Στα Τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και

Πολιτικών Επιστημών επιτρέπεται η φύσταση τομέα με γνώστικό αντικείμενο όμοιο ή κατά βάση όμοιο με το γνώστικό αντικείμενο Τομέα του Γενικού Τμήματος του ίδιου ιδρύματος.

Άρθρο 47

Η προθεσμία κατάρτισης νέων πινάκων Προϊσταμένων Δ/νσεων και Γραφείων Εκπαίδευσης και Προϊσταμένων Γραφείων Φυσικής Αγωγής, που ορίζει η παράγραφος 3 του άρθρου 6 του ν. 2043/1992, παρατείνεται μέχρι 31 Μαρτίου 1993.

Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στο παραπάνω άρθρο.

Άρθρο 48

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει:

α) των παραγράφων 26 και 50 του άρθρου 1 και της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 από 8 Αυγούστου 1992,

β) των παραγράφων 2 και 19 του άρθρου 2 από 1 Ιανουαρίου 1987,

γ) της παραγράφου 21 του άρθρου 2 από 1 Ιανουαρίου 1987, για υποθέσεις, οι οποίες κατά τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δεν έχουν οριστικοποιηθεί,

δ) των υπόλοιπων διατάξεων του άρθρου 1, των διατάξεων του άρθρου 2, εκτός των παραγράφων 10, 11, 12, 13, 14, 15 και 17, καθώς και των διατάξεων των περιπτώσεων γ, δ' και ε' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 19, από 1.1.1993,

ε) των λοιπών διατάξεων, από τη δημοσίευση του νόμου

στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 20 Νοεμβρίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ν. ΚΛΕΙΤΟΣ

ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΣΤ. ΜΑΝΟΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΑΝ. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΣΩΤ. ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦ/ΣΕΩΝ

Γ. ΣΟΥΡΛΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΝΙΚ. ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΧΡ. ΚΟΣΚΙΝΑΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦ/ΣΕΩΝ

Δ. ΣΙΟΥΦΑΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 1992

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΙΩ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Εκδίδει την ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ από το 1833

Διεύθυνση : Καποδιστρίου 34
 Ταχ. Κώδικας : 104 32
 TELEX : 22.3211 YPET GR

Οι Υπηρεσίες του ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
 λειτουργούν καθημερινά από 8.00' έως 13.30'

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- * Πώληση ΦΕΚ όλων των Τευχών Σολωμού 51 τηλ.: 52.39.762
- * ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: Σολωμού 51 τηλ.: 52.48.188
- * Για φωτοαντίγραφα παλαιών τευχών στην οδό Σολωμού 51 τηλ.: 52.48.141
- * Τμήμα πληροφόρησης: Για τα δημοσιεύματα των ΦΕΚ Καποδιστρίου 25 τηλ.: 52.25.713 - 52.49.547

- * Οδηγίες για δημοσιεύματα Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ τηλ.: 52.48.785
- Πληροφορίες για δημοσιεύματα Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ τηλ.: 52.25.761

- * Αποστολή ΦΕΚ στην επαρχία με καταβολή της αξίας του δια μέσου Δημοσίου Ταμείου Για πληροφορίες: τηλ.: 52.48.320

Τιμές κατά τεύχος της ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ:

Κάθε τεύχος μέχρι 8 σελίδες δρχ. 60. Από 9 σελίδες μέχρι 16 δρχ. 100, από 17 έως 24 δρχ. 120

Από 25 σελίδες και πάνω η τιμή πώλησής κάθε φύλλου (8σέλιδου ή μέρους αυτού) αυξάνεται κατά 40 δρχ.

Μπορείτε να γίνετε συνδρομητής για όποιο τεύχος θέλετε. Θα σας αποστέλλεται με το Ταχυδρομείο.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Κωδικός αριθ. κατάθεσης στο Δημόσιο Ταμείο 2531

Η ετήσια συνδρομή είναι:

α) Για το Τεύχος Α'	Δρχ.	13.000
β) » » » Β'	»	23.000
γ) » » » Γ'	»	7.000
δ) » » » Δ'	»	22.000
ε) » » » Αναπτυξιακών Πράξεων	»	15.000
στ) » » » Ν.Π.Δ.Δ.	»	7.000
ζ) » » » ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	»	4.000
η) » » » Δελτ. Εμπ. & Βιομ. Ιδ.	»	7.000
θ) » » » Αν. Ειδικού Δικαστηρίου	»	2.000
ι) » » » Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	»	50.000
ια) Για όλα τα Τεύχη	»	100.000

Κωδικός αριθ. κατάθεσης στο Δημόσιο Ταμείο 3512

Ποσοστό 5% υπέρ του Ταμείου Αλληλο-βοηθείας του Προσωπικού (ΤΑΠΕΤ)

Δρχ.	650
»	1.150
»	350
»	1.100
»	750
»	350
»	200
»	350
»	100
»	2.500
»	5.000

Πληροφορίες: τηλ. 52.48.320